NATIONAL LIBRARY
SEP 24 1973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

37. N-RS. SESTDIENA, 1973. 15. SEPTEMBRIS 23. GADS
SATURTDAY SEPTEMBER 15, 1973

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Helsinku atskaņas Klivlandē

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBAS POLITISKI INFORMĀTĪVAIS SARĪKOJUMS DZIESMU SVĒTKU LAIKĀ

Bez valdes sēdēm, apspriedēm unn citām līdzīgām nacionāli svarīgām aktīvitātēm PB LA unle aizvadīto dziesmu svētku laikā bija rīkojusi publisku sanāksmi diskusijām par tematu „Helsinku atskaņas." Daudzo un dažādo sarīkojumu virknē šī sanāksme bija radījusi dzīvu interesi dziesmu svētku apmeklētājos, kā to liecināja klausītājiem pilnā zāle Hiltona, jeb tagad par Klīvlandes Plazu pārdevētajā viesnīcā.

Sanāksmes apmeklētāji varēja iepazīties arī ar vairākiem materiāliem par Eiropas drošības konferences un baltiešu delegācijas aktivitātēm Helsinkos, kas bija pārskatāmi sakārtoti atsevišķā novietnē. Pēc ALAs valdes priekšsēža I. Spilnera aicinājuma visi klātesošie parakstīja arī iesniegumu ASV kongresam, prasot „Brīvās Balss" radio raidījumu turpināšanu arī latviešu valodā.

Sanāksmi atklājot I. Spilners uzsvēra, ka šī ir nacionāli politiska sanāksme, ko organizē PBLA, kas tiesīga runāt visu latviešu vārdā, tādēļ tā labprāt uzklausa arī labi domātus ieteikumus un uzskatus. Eiropas drošības konference Helsinkos bija ļoti svarīgs notikums mūsu nacionāli politiskā darbā, kur baltiešu delegāti savā darbā uzdrīkstējās daudz vairāk nekā līdz šim, tā radot jaunu pagriezienu. Esam ieguvuši arī daudz jaunu draugu visā pasaulē un latviešu prestižs ievērojami cēlies arī ASV valdības iestādēs, jo esam pierādījuši, ka baltieši ir vienoti un labi organizēti. Tāpat arī somu tauta saprot un atbalsta mūsu brīvības cīņu, bet Somijas valdība ir Pad. savienības ietekmē.

Savas uzrunas beigās I. Spilners klātesošos iepazīstināja ar diskusijas paneļa dalībniekiem — PBLA valdes priekšs. U. Gravu, A. Lejiņu, V. Klīvi, A. Kārklu, B. Albatu no ASV, T. Kronbergu no Kanadas, G. Bogdanoviču no Austrālijas, māc. J. Mekšu no Brazilijas un A. Vītolu no Venecuēlas.

Vispārējo pārskatu, kā Helsinku notikumi atbalsojušies dažādās zemēs, sniedza centrālo organizāciju pārstāvji. G. Bogdanovičs no Austārlijas izteicās, ka politiskie notikumi no ASV un Eiropas tur nonāk samērā lēni, ja vien tie nav laikmetīgi sensacionāli. Tādēļ grūti tiem sekot un ātri reaģēt, kā tas būtu bijis vēlams arī Helsinku gadījumā. Tomēr latviešu darbs Austrālijā tiek virzīts tāpat kopējiem mērķiem un baltiešu delegācijas darbs Helsinkos Austrālijas latviešos radījis visplašāko atbalstu, ko var spriest no sevišķi lielās atsaucības PBLA līdzekļu vākšanas akcijā.

Māc. J. Mekšs no Brazilijas sevišķi cildināja baltiešu delegācijas darbu U. Gravas vadībā, kas uzdrošinājās dzīt pirmo naglu tajā šķirstā, ko tuvāko desmit gadu laikā apglabās kā cilvēces lielāko maldu un ienaidnieku. Klausītāju piekrišana un skaļi aplausi pievienojās tālā viesa atzinumiem. Tālāk māc. J. Mekšs apliecināja, ka Dienvidamerikas latviešu saime savās sirdīs stāv aiz visiem, kas uzdrošinājušies sākt tik drosmīgu cīņu par brīvību un pateicās visiem, kas to atbalsta ar mīlestību un naudas līdzekļiem, kas nacionālā darbā ir svarīgākie faktori. No Brazilijas dziesmu svētkos ieradušies 15 latvieši, no Venecuēlas 10 un no Arģentīnas 3 latvieši.

(Turpinājums 20. lp.)

Trīs Ozoli sāk atkal skolas gait as, no kreisās: 8. g. v. Arnolds Ozols, kas šogad mācīsies Toro nto latviešu skolas 3. klasē, vidū 5. g. v. Sandra, kuŗa pēc bērnu dārza apmeklēšanas skolā nāk jau otru gadu un 7 g.v. Haralds, kas mācīsies 2. klasē.
Foto: J. Liģers

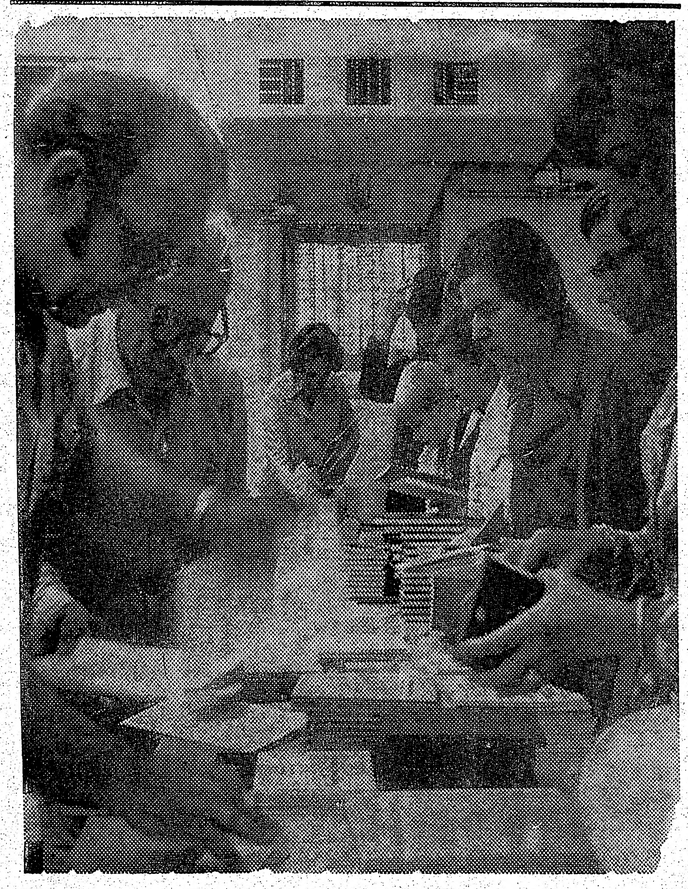

DV grāmatnīca Toronto, skolas gadam sākoties, bija iekārtojusi latviešu skolā grāmatu galdu, pie kuŗa bērnu vecāki izvēlējās skolas grāmatas un uzdevumu burtnīcas. Attēlā pa labi — A. Kalviņš un A. Kvēps palīdz izvēlēties vajadzīgos mācības līdzekļus. Foto: J. Liģers

DV goda raksti

Dziesmu svētku laikā Klīvlandē īpašā sadraudzības vakarā Šeratona viesnīcas telpās tikās DV organizācijas saimes piederīgie, pulcinot ap 200 dalībnieku. Pie azaida galda tos sveica vakara organizētājas, DV Klīvlandes apvienības valdes priekšsēdis V. Zemesarājs. DV ASV priekšsēdis J. Utināns veltīja sirsnīgus pateicības vārdus DV apvienību dziesmu vienībām un tautas deju kopām par aktīvo dziesmu svētku atbalstu un DV Klīvlandes apvienībai par sadraudzības vakara izkārtošanu. Viņš pasniedza DV ASV goda rakstu Brīvās pasaules latviešu apvienības priekšsēdim Uldim Gravam par viņa stāju drošības konferences laikā Helsinkos un Zviedrijas viesim Andrejam Eglītim par nenogurstošo darbu mūsu tēvzemes labā.

U. Grava, pateicoties par parādīto pagodinājumu, izteica prieku, ka ir DV saimes piederīgais un ka viņa veikuma atzīšana dos jaunus spēkus darba turpināšanai.

Vakara dalībniekus sveica LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, kas arī ir DV organizācijas dalībnieks, un norādīja uz mūsu kultūras darba manifestāciju — dziesmu svētkiem, bet tajā pašā laikā pasvītroja, ka nedrīkst arī piemirst mūsu politiskā darba prasības. Tā, piemēram, nebija dota iespēja izmantot šo vienreizējo gadījumu PBLA valdes priekšsēdim U. Gravam vai ALAs valdes priekšsēdim Dr. I. Spilneram deklarēt mūsu politiskās prasības svētku kopkoncertā. Mēs nevaram dzīvot ieslēgti tikai savā kultūras klētī, bet jāiegaumē, ka mūsu tautas atmodas darbinieki bija reizē arī politiskie darbinieki. LNAK priekšsēdis kā piemēru minēja igauņu lielo salidojumu pērnvasar Toronto, kas izvērtās visas brīvās pasaules apjomā un kuŗā igauņi apsvēra savas tautas apspiestību krievu okupētajā Igaunijā.

DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka cildināja dziesmu spēku, kas vieno tautas un uztur možu tās garu, ko daudzkārt apliecinājuši mūsu dziesmu svētki.

Valentine Hermane skandēja mūsu varoņdzeju, veltītu lāčplēšiem. Ziemeļkalifornijas DV apvienības valdes priekšsēdis J. Pružinskis sveica no turienes DV saimes, bet bijušais gaisa spēku izpalīgs P. Tauriņš no Nebraskas pateicās Daugavas Vanagiem Kanadā par gaisa spēku izpalīgu dziesmas Klip-klap popularizēšanu. Vakara viesu vidū bija arī DV Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, DV ASV vanadžu jaunatnes lietu referente Anita Udenāne, dzejniece Tonija Krūka u. c. viesi.

O. K.

BĒRNI, KUR JŪS ESAT? LATVIEŠU SKOLA JŪS GAIDA!

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skolā bez latviešu valodas māca arī ticības mācību, latviešu vēsturi, ģeografiju, tautas dejas, dziedāšanu un koklēšanu. Mūsu skolā mācās arī bērni, kuŗi latviešu valodu neprot. Mēs viņiem to palīdzam iemācīties. Skolas darbs ik sestdienu no pl. 9 — 1.30 Jesse Ketchum skolā, 61 Davenport Rd., pārzine A. Martinsone, tel. 769-3802.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 15. SEPTEMBRIS 37. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

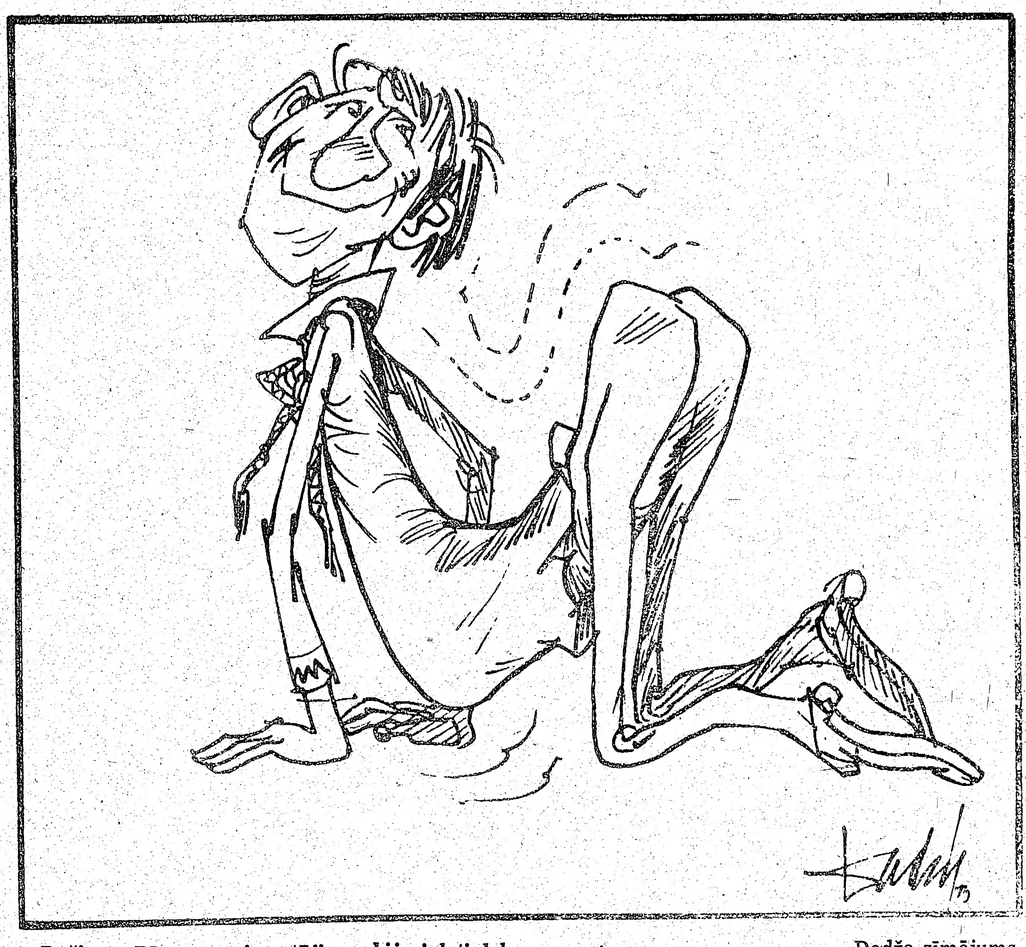

Dažiem Rīgas apciemotājiem bijusi ļoti lokana mugura ... Dadža zīmējums

Alberts Eglītis

Nebaidīsimies, neklusēsim

Pēdējā laikā varas koloss Eirāzijā vienmēr uzkrītošāk sāk iejaukties citu tautu dzīvē. Eiropas brīvo valstu izdabāšanas tendences un skriešanās dēļ Austrumu tirgu pamudinājušas Padomju savienību justies pārdrošai. Kremļa varasvīri jau kļuvuši tik pašapzinīgi, pēc Baltijas valstu okupācijas un drāmatiskajām baltiešu deportācijām, pēc brīvības noslāpēšanas Ungārijā Čechoslovakijā, Polijā un Austrumvācijā, rietumnieku sentimentālos protestus neuzskata vairs nopietni. Maskavas politiķi gandrīz ar akrobatisku veiklību rietumu demokratiju valdībām demonstrē aizraujošas illūzijas, be vienlaicīgi no sava īstā nolūka, revolūcijas pasaulē, nenovirzas ne mirkli.

Padomju savienība savu viedokļu aktīvizēšanai pielieto gudrību, kurā dominē, četri galvenie elementi: uzkundzēšanās, nežēlastība, viltība un bezkompromisa nostāja, kamēr rietumnieki, kas diplomātijā vēl vienmēr nespēj satricināt austrumu liekulību, ar savu liberālo nestabilitāti nespēj piespiest sarkanos diktātorus respektēt demokratisko pretargumentāciju.

Sarkanās impērijas cilvēkam nav tiesības mainīt pat dzīves vietu, turpretim padomju funkcionāri ārzemēs tēlo „glābējus eņģeļus". Brežņeva ciemošanās Rietumvācijā, ASV un Francijā lieku reizi apliecināja, cik veikli krievi prot spēlēt savu lomu, kaut gan nākošā elpas vilcienā tūlīt jājautā, kā lai saprotam pēc tam Kremļa vadītāja draudīgo runu Kazachstanā? Ko nozīmē jaunie Pravdas uzbrukumi NATO ģenerālim Šteinhofam, rakstniekam Heinricham Bellam, politiķim F. J. Štrausam, Karlsrues tiesas spriedumam, Berlīnes senātoriem, visai parlamenta opozicijai, kā arī Maskavas nesaprotamais uztraukums, ja kāds komūnistu aktīvists nevar kļūt tiesnesis Rietumvācijā?

Pats interesantākais šai farsā tomēr ir tas, ka visi apvainojumi, viltojumi, brīdinājumi un pamācības nāk no valsts, kurā katra cilvēka domu brīvība ir bīstams sapnis; kurā nav ne brīvas grāmatas, ne brīvas preses; kurā netiek atļauta neviena cita politiska partija; kurā visiem jāpiemērojas režīmam; kurā vēl šodien ir koncentrācijas nometnes, pilsoņu nepārtraukta izsekošana un kura savus intellektuāļus, kas nepiemērojas režīmam, ievieto vājprātīgo mājās! Pieminēto vēl papildina tas, ka okupēto Baltijas valstu skolās garīgi sakropļo baltiešu bērnus, kontrolē dievkalpojumus. Turienes mācītājiem sūtītie reliģiskie žurnāli no Rietumvācijas pienāk ar izplēstām lapām. Daudzas pazīstamas baznīcas Rīgā, Tallinā un Kaunā pārvērstas par vietējo komiteju, sporta un koncerta namiem. Neviens trimdinieks nedrīkst apciemot dzimto pusi. Gimenes piederīgi, kas dzīvo rietumos, smagos saslimšanas gadījumos, nedrīkst saviem draugiem un radiem nosūtīt uz okupētām zemēm ārsta parakstītus medikamentus, kādu tur nav, bet bez kuriem slimība nav ārstējama. Par dāvanu saiņiem jāmaksā nesamērīgi liela muita. Parlaments tur ir tikai nožēlojams farss, kurā locekļi var vienīgi piekritīgi pamāt galvu, vai balsošanā pacelt roku.

Ja baltieši okupētajās Baltijas valstīs un trimdā nespēs par savas tautas nākotni upurus nest, ietekmīgi kopīgi cīnīties, tad var pienākt brīdis, ka latviešu, lietuviešu un igauņu Eiropā vairs nebūs, nebūs tāpēc, ka būsim nokavējuši praktisku pretošanos ienaidniekam. Citi mums pirmie nepalīdzēs, ja paši būsim tikai runājuši, kļuvuši nedroši un palikuši bez asuma.

Baltijas valstis nedrīkst mūžīgi palikt Padomju savienības kolchozu zemes. Tāpēc mums nav ilgāk jākavējas, bet vēl vienotāk un mērķtiecīgāk jāsadarbojas, lai dotu tādu atbildi okupantiem, viņu diendeņiem, Padomju savienības funkcionāriem un Kremļa oficiālajai presei, ka sarkanā diktatūra beidzot kļūtu atkailināta, atmaskota visā savā atbaidošā īstenībā.

Lasītāju vēstules

ŠAUBAS

Pārdomas izraisa V. Šnornieka šaubas Latvija Amerikā 1. sept. ievietotā vēstulē par latvisko jaunatni un V. Zušmanes sarūgtinājumu par veidu, kādā viņas dēls noraidīts ALAs izsludinātā mūzikas audzēkņu sacensībā. Tajā pašā laikraksta numurā redzams iepriecinošs attēls, latviešu jauniešiem piedaloties protesta demonstrācijā pret sarkanarmiešu ansambļa viesošanos Kanadas nacionālā izstādē Toronto.

Vai būtu jāšaubās par to, ka ikviena trimdas jaunatne spiesta runāt apmešanās zemes valodā skolās, darbā un ikdienišķā dzīvē? Vienīgā iespēja saglabāt tēvu valodu, ja tēvs un māte ģimenē runātu ar bērniem tikai latviski, bet vecāki, diemžēl, lai bērniem būtu „vieglāk", sarunājas ar tiem svešvalodā. Vai pieminētais atļauj vecākai paaudzei izteikt pārmetumus mūsu jaunatnei?

Nedomāju, ka ALAs mūzikas audzēkņu žūrijas komisiju vadīja jaunās paaudzes mūzikas lietpratēji, bet ja tā atkal būtu jauniešiem pārmetošā vecā paaudze, tad jautāsim, vai nākotnē šādas sacensības gūs plašu dalībnieku skaitu?

Biju ļoti iepriecināts, ka atklātībā parādās LNAK informācijas nozare, kuras vadītājs aicina latviešus piedalīties apspiesto tautu demonstrācijā. Žēl, ka neizdevās viņu satikt strap demonstrācijas dalībniekiem. Gaidīsim arī kuplāgu jauniešu līdzdalību nākotnē.

R. Puriņš Toronto

VAROŅU GODINĀŠANA

Mēs, latvieši, esam lieli varoņu godinātāji. Godinām vecos strēlniekus un viņu varonīgās cīņas Ziemsvētku kauju atcerēs ar dievkalpojumiem un sanāksmēm. 6. marts ir plkv. Kalpaka nāves diena, kad atceramies un godinām kalpakiešus gan ar piemiņas aktiem, gan citiem sarīkojumiem. 8. maijā rīkojam Kurzemes cietokšņa atceres aktus ar dievkalpojumiem, tādējādi godinot varonīgos latviešu karavīrus Otrā pasaules karā.

Domāju, ka tas ir labi, jo tas palīdz uzturēt mūsu tautā varoņgaru, un arī jaunā paaudze no tā var mācīties. Kritušie un dzīvi palikušie varoņi to ir arī pelnījuši. Lai kādu formas tērpu tie valkājuši, savās sirdīs viņi vienmēr glabājuši sapni par brīvu Latviju.

Taču pienāca un pagāja 22. jūnijs, Varoņu piemiņas diena, bet to neviens laikam pat nepieminēja. Velti meklēju latviešu laikrakstos kādu šim notikumam veltītu rakstu; neatradu arī ziņojumu, ka kaut kur būtu rīkots kāds piemiņas akts vai kāds latviešu mācītājs šim gadījumam būtu noturējis kādu dievkalpojumu. Klusums ... Un pat latviešu Banku kalendārā šī diena vairs nav atzīmēta.

Vēl ilgi latviešu tauta nebeigs daudzināt veco strēlnieku varonību leģendārajās Ziemsvētku kaujās. Traģiskā kārtā viņu varonība nekādi nespēja ietekmēt kara iznākumu, tāpat Latviešu leģions Otrā pasaules karā. Arī Kalpaka bataljons ļoti lielā mērā bija atkarīgs no vāciešiem, kas sevišķi iezīmējās pie Rīgas atbrīvošanas. Pieminētajās cīņās latviešu karavīri bijuši aizvien spiesti kaŗot kādas citas lielas tautas aizbildniecībā un interesēs.

Gribu tomēr pieminēt kādu latviešu karavīru grupu, kuŗai bija izšķirēja nozīme mūsu valsts atbrīvošanā, tā sauktie Ziemeļnieki, pulkveža Zemitāna vadībā. Lielā steigā noorganizētās vienībās bija ne tikai bijušie karavīri, bet tajās iestājās kā veci vīri, tā gluži jauni zēni. Apgāde bija trūcīga un arī apmācībām maz laika, taču kopā ar mūsu liktenbiedriem igauņiem drīz vien atsvieda atpakaļ uzbrūkošās sarkanarmijas daļas un 1919. g. 22. jūnijā sakāva pie Cēsīm vācu Landesvēru un Dzelzsdivīziju. Ja nebūtu uzspiests neizdevīgais Strazdmuižas pamiers, tad vācieši būtu izdzīti pāri romežai un Bermonta uzbrukums varbūt nemaz nebūtu noticis. Tādēļ 22. jūnija uzvaras svētkus un Ziemeļniekus nedrīkst ignorēt.

Vai latviešu trimdas organizācijām nebūtu pienākums šos varoņus pieminēt? Vai tiešām neviens latviešu mācītājs nejūtas aicināts noturēt kādu dievkalpojumu viņu piemiņai? Varbūt paies gadu simteņi līdz latviešu karavīri piedzīvos tādu uzvaru.

O. Zvirgzdgrauds
Vilovdēlē, Ont.

BŪTU BIJIS LAIKS ATCERĒTIES ARĪ PĀRĒJOS UPURUS

Lasīja komponista Gundara Pones nesen sniegto interviju Aleksandram Jemeljanovam, kuru no Rīgas pārraidījis Dzintarkrasta raidītājs. Komponists viesojies Rīgā turienes dziesmu svētku priekšvakarā, starp citu izsakoties: „Personīgi varētu teikt, ka kultūras sakari stipri progresējuši un Rīgā notika sekmīgas sarunas attiecībā uz manu darbu uzvedumiem Rīgā, kā arī citur Pad. savienībā netālā nākotnē."

Jau savā iepriekšējā Rīgas apmeklējumā G. Pone devis koncertu turienes Valsts filharmonijas zālē, izpelnoties labas atsauksmes. Šī apciemojuma ietekmē viņš uzrakstījis poēmu, veltītu Salaspils upuriem. Izbrīnu radīja apstāklis, ka G. Pone vispirms ķēries pie Salaspils upuru pieminēšanas.. Ne mazāk pateicīga viela būtu, ja viņš kādā savā darbā atcerētos arī tos upurus, kas tika noslepkavoti Ulbrokā, Centrālcietuma pagalmā un Sibirijas vergu darbu nometnēs, kur zināmos un nezināmos kapos guldīti daudz mūsu tautas locekļu. To darot komponists būtu izpelnījies mūsu visu simpatijas, bet nevis ejot vienpusīgu ceļu, mēģinot izpatikt režīmam okupētā Latvijā.

M. S
Mičigenā, ASV.

Anšlava Eglīša „Galma gleznotājs"

IZRĀDE LAIMOŅA SILIŅA REŽIJĀ DZIESMU SVĒTKOS KLĪVLANDĒ

Dziesmu svētku drūzmā, latviešu kopības gara izjūtās un dziesmu gara nerimtībā kā viegls cīrulis skatuvē uzlidoja Anšlava Eglīša komēdija Galma gleznotājs Sanfrancisko Mazā Teātŗa izpildījumā un Laimoņa Siliņa režijā. Tā ir luga, kas maz iestudēta izkliedētos latviešu teātŗu ansambļos. Kādēļ tas tā, tam dažādi iemesli, kaut runas par lugu trūkumu jau gadiem dzirdētas. Komēdijas izvēle lielajās svētku dienās, līdzās Blaumaņa izrādei Pazudušais dēls, ir laimīgs trāpījums.

Lūgas darbība risinās Italijā renesenses laikmetā. Autors rakstījis to kā masku spēli. Komēdijas darbībai risinoties un sarežģījoties, režijai un tēlotājiem iespējas izgaismot, pat atkailināt cilvēcisko, visādos laikos vienādas gan traģikomiskās, gan pat klauniskās izdarības — tikai dažādos laikmetos, paražām mainoties, tās slēptas aiz tradicijām, vai pilnīgi atmetot. Autors prot delikāti smiet. Tikpat delikāti filozofēt. Viņa komēdijā pat sarkasms un ironija skan kā uz deju pavedinātājs motīvs.

Režisors Laimonis Siliņš tādus motīvus saklausa ātri. Viņa iestudējums ar dažādu varēšanu un gatavību sakomplektētā ansamblī gandrīz lika noticēt, ka esam 15. gadu simteņa gaisotnē. Režisors, spēles vieglumu mīlēdams un kopdams, savā Francesko tēlā nebaidās iet, gan izjūtās, *gan formā, telaklauniskā* akrobātikā. Varbūt, ka Siliņš zina, ka senie etruski 4. g.s. pirms Kristus dzimšanas parodējuši sengrieķu dievu valdnieku Ceisu, zīmēdami to uz rokām staigājot pie savas sirds karālienes Alkmenes . . . Cilvēki smej visos laikmetos un — visādi ir viņu smiekli.

Autors ar bakalaura Fučimeliga vārdiem un tēla parādību saka, ka vienu lietu tas nespēj izprast un izskaidrot: ēzeļa būtību un nastu nešanas uzdevumu. Liekas, ka režisors, autora graciozās ironijas vadīts, licis tēlotājiem katram savā ziņā būt „ēzelim" ar sava veida nastu; pie tam lielā vientiesībā neapzināties, ka tas ko nes, kad tam ausis nošļukušas, kad izslietas, kad tas visām četrām kājām atspēries savās iedomās un sapņos — nav kustināms no vietas . . .

Ir zināms, ka L. Siliņš, darbodamies Sanfrancisko teātrī „Comedia", 1968. g. ieguvis labākā raksturlomu tēlotāja vārdu. To tas no jauna atgādināja ar savu Frančesko tēlojumu Galma gleznotājā. Šīs lomas vadlīniju var krāsot dažādi. Siliņa spožākā krāsa viņa Frančesko saskatāma — ar negantnieka zēna raksturīgu mīļumu dzīvot naivajā un mazliet aprobežotā Lionardo mācekļa lomā. Siliņam tiekšme improvizēt, bet to tas dara ne solī, ne vārdā netraucējot pretspētētāju. Šīs īpašības dēļ arī režijā nevienā tēlotājā nav saskatāmas tā sauktās „dīdīšanas" sekas, kaut vairāki tēlotāji ar redzamu skatuves technikas trūkumu. Tie jutās brīvi, lai arī — kā nu katrs var.

Ziemeļnieciski smags un italietim neparasti nekustīgs ir Ivars Lindenbergs, meistara Lionardo lomā. Bet tūliņ var iedomāties Lindbergu visā personības dinamikā un nekustībā — tajā pašā Itālijā — Romas forumā kādā patricieša tēlā. Ticēt var kā vienam, tā otram, pie tam ar interesi sekojot un līdzi dzīvojot. Tēlotājs parādīja latviešu komēdiju tēlotājiem ilgi neredzētu vienkāršību, runājot par savām jūtām ar Beatriči. Viņu varētu apskaust visi Blaumaņa Alekšu un Pičuku tēlotāji. Komēdiju mīlētājiem nav viegli pārliecināt auditoriju . . . Tas Lindbergam avanss viņa kādai vēl netēlotai lomai.

Rasma Trektere Beatričes tēlā saista ar savu mēmo spēli. Ne tā tas tai veicas runājot. Viņai nemainās toņi. Monologā balss vingrinājumu trūkumu neglāba partnera iejūtīgā klusēšana, arī režisora iecere ar gaismu palīdzību iemirdzināt krāšņās sievietes izjūtas. Arī Inguanas Pampes Lauretai balss ne visai klausīga. Neskatoties uz neatraisīto techniku, abas tēlotājas saista gan ar savu ārieni, gan kādu nojautu, ka tās savus tēlus nes sevī, kaut arī vēl dziļi nespēdama atraisīt tos lielākā izgaismojumā.

Skaists tēls ir Brigitas Siliņas Fiora; pie tam tik pretišķīgs līdz šim redzētajām viņas lomām.

Talantīgais aktieris un lugu rakstnieks Gunārs Grieze gleznotāja Graciādo lomā neprata apslēpt to, ka tas savu lomu mīlēdams nevar spēles priekā smiet par autora doto. Graciado liela sevi, nomelno un peļ citus, gatavs apmelot un blēdīt mākslas vārdā — maka un godkāres dēļ. Bet tēlotājs smej par visu to sevī, ne tēlā. Dažkārt tas gadas aktieŗiem, ja loma patīk un tajā labi jūtas.

Ar prieku redzam dzejnieku un aktieri Olafu Štumbru tēlotāju pulkā majordoma Bruto lomā. Ir kāds patiess notikums, kas vienam otram teātriniekam zināms. — Stumbrs kādā lomā, mēģinājumos nejuzdamies visai drošs, teicis tā: „Ja man kas izrādē sajuks, es sākšu smiet, cik stipri vien varēšu." Tēlotājs Bruto lomā nesmēja nemaz. Viņš laikam savā mākslinieka intuicijā nojautis, ka Eglīša komēdijā majordomam Lombardijas hercoga galmā kaut ko pārvaldīt un regulēt ir tikpat nopietna lieta, kā mūsu gadu simteņa sabiedrībā.

Frančesko tēvu ,gleznu tirgotāju Baldazāri, tēloja Jānis Pružinskis. Izteiksmīga bija tēva un dēla saspēle īsajā skatiņā, negribot ne nevarot izrādīt, ko katrs vēlas. Dēla saderētā un tēva iecerētā meitene Liciska (Anna Simsone) prata iedzīvināt savu lomu mēmā flegmatiskā izrīcībā ar putniņu, kamēr nokārtojas tās laulību lieta. Tā tēlotājai ir laba liecība viņas pirmajam gājienam lomās dziesmu svētku izrādēs.

Raimonda Slaidiņa Hercogs Lodoviko ar dižciltīgi vēso stāju prata apvienot silto cilvēku jūtu izpratēja tēlu.

Laimonis Stabulis ir gandrīz rēgais savā parodētā bakalaura Vitauto tēlojumā. Smejot par klaunisko, smiekli aprimst, jūtot

(Turpinājums 17. lp.)

Jūlija Popeļa

GLEZNU IZSTĀDE

TORONTO, 200 BALMORAL AVE.,

būs atvērta

SESTDIEN, 22. sept., 1973. 7—10 vak.
SVĒTDIEN, 23. sept., 1973. 12—9. vak.
PIRMDIEN, 24. sept., 1973. 7—9 vak.

Ielūgumus neizsūtīs, **visi laipni ielūgti**

Toronto Teātris

IZRĀDA TOMA STOPPARDA KOMĒDIJU

Kad istabā list

M. Bērziņa, J. Freijs, S. Pūpēde, I. Freija,
S. Indzere, V. Brastiņš, Dz. Pūpēdis, V. Pukats
Režisors: **VOLDEMĀRS PUKATS**
Dekorātore: MIRJAMA BĒRZIŅA

ČIKĀGĀ: SESTDIEN, 22. SEPT., 7.30 VAK.
St. Mather High School
5835 N. Lincoln Ave., Chicago.
Iepriekšpārdošana: L. Lapiņš, 4153 North Kenneth, 763-9490

MILVOKOS: SVĒTDIEN, 23. SEPT. 5.00 VAK.
YMCA, 610 N Jackson Ave., Milwaukee
Iepriekšpārdošana: V. Vilensone, tel. 782-9302

BOSTONĀ: SESTDIEN, 20. OKT., 7.30 VAK.
YMCA, 140 Clarendon St., Boston
Iepriekšpārdošana: V. Rudzroga, tel. 325-9781

Lidija Lideka

MĪLESTĪBAS VĀRDĀ

Ar spilgti sarkanu lakatiņu,
Ar acīm melnām
Kā kafijas tasē
Tu pārkāpi septīto bausli.
Ievas smaržoja
Rūgti un saldi,
Tauriņi raibos svārkos
Laidās no zieda uz ziedu,
Bet tu —
Nozagi manu pavasari
Studentu krodziņā.
Mēs dzērām melnu kafiju
No sarkanām porcelāna tasēm
Un kaitinājām viens otru
Visās variācijās
Mīlestības vārdā . . .

Cildens novēlējums akadēmiskai izglītībai

Klīvlandē, Ohaijo 1967. gada septembrī mira Fraternitas Vesthardianas filistrs agr. Voldemārs Eltermanis. Viņš visu savu godīgā un grūtā darbā iegūto mantu un naudu novēlēja savai korporācijai Izglītības fonda nodibināšanai, lai ar to atbalstītu centīgus latviešu studentus.

Atstātais testaments neatbilda visiem noteikumiem, kādus prasa Ohaijo pavalstu likumi. Tikai

V. Eltermanis

n esen izdevās panākt tiesas iestāžu akceptu un nodibināt Izglītības fondu. Fondam novēlētā summa ir 87.610 dol. Tiesas apstiprinātie noteikumi nosaka, ka stipendijas piešķiramas augstāko mācības iestāžu audzēkņiem, pirmkārt Fr. Vesthardianas konventa locekļiem, tad citiem latviešu studentiem, bet ja nav piemērotu kandidātu, arī nelatviešiem. Stipendijas piešķir Fr. Vesthardianas prezīdijs un pieprasīšanas kārtība katru gadu tiks izsludināta šinī laikrakstā.

Nelaikis bija zemgalietis, dzimis 1904. gada 8. oktobrī Jaunsvirlaukas „Medumos". Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultāti ar agronoma gradu beidza 1933. gadā. Studiju laikā sastāvēja fakultātes studentu biedrībā, būdams arī tās priekšnieks. Lai sagādātu līdzekļus studijām, strādājis par žurnālistu presē.

Pēc studiju beigšanas strādāja par rajona agronomu, bet pēdējā laikā, līdz boļševiku okupācijai, par vecāko agronomu Jelgavas apriņķī, rakstīdams arī par speciāliem sava aroda jautājumiem presē. Pēc ieceļošanas ASV dzīvoja Klīvlandē un strādāja rūpniecībā. Rosīgi piedalījās sabiedriskā dzīvē, būdams Klīvlandes latviešu biedrības un Kreditsabiedrības revīzijas komisijas priekšnieks un 1954. gadā ALAs kongresa goda priekšsēdis.

Nelaika agronoma V. Eltermaņa cēlais žests pieminēms ar pateicību, jo tas palīdzēs dažam labam latviešu jaunēklim un jaunavai vieglāk izstaigāt šīs zemes dārgos zinātnes tempļus.

Voldemārs Judovics

Arnolds Bāliņš

Deju lieluzvedums Klīvlandē

Ja tautas dziesma uzkāpa uz „lielās skatuves" latvju kultūras vēsturē priekš simt gadiem, tad tautas deja tur nonāca sešdesmit gadus vēlāk. Bet šodien tautas deja, dainu un dziesmu trešā māsa, cienīgi nostājusies blakus mūzikas sasniegumiem. Latvijā ir vismaz 6000 aktīvu dejotāju, kamēr patvēruma zemēs visā pasaulē dejo ap 1400 jauniešu. Klīvlandē, dziesmu svētku simtgadē, dejoja 950 dejotāju. Pirmajā lieluzvedumā 1961. gadā Toronto dejoja tikai 200.

Pirmoreiz bez deju lieluzveduma notika latvisku jaundeju uzvedums jeb parāde, kuŗā demonstrēja 25 choreografijas, kas radītas ārpus Latvijas pēdējos gadu desmitos. Sešas godalgotās latviskās dejas tika ietilpinātas lieluzveduma programmā. Par jaundeju uzveduma rašanos un izveidošanu vēlāk būs īpašs raksts. Zīmīgs tomēr ir fakts, ka tautas deju attīstība nav apstājusies, bet ir sākušies nopietni meklējumi latvisku deju jaunradē.

Gandrīz visi sarīkojumi cieta no ārkārtīgi tveicīgā karstuma, bet liekas neviens tik daudz to neizjuta kā dejotāji gatavojoties un dejojot lieluzvedumā. Mēģinājums bija sācies septiņos no rīta un tas bija turpinājies nepārtraukti septiņas stundas. Tikai neaprakstāma vēlēšanās, sniegt visu labāko, varēja dot spēku izturēt kā lieluzveduma vadītājai Lidijai Ābolinai, tā vadītājiem un dejotājiem. Nav šaubu, ka pašdisciplīna un latviešiem raksturīgā darba griba attaisnojās skaistā uzvedumā, kas iejūsmināja skatītāju tūkstošus.

Lielāko daļu deju pavadīja Klīvlandes profesionāls pūtēju orķestris A. Štromberga vadībā. Viņš arī pats bija veicis 2 mūzikas aranžējumus. Akordeonisti V. Kairišs, A. Šmits un E. Kalviņš sekmīgi veica pārējo

(Turpinājums 4. lp.)

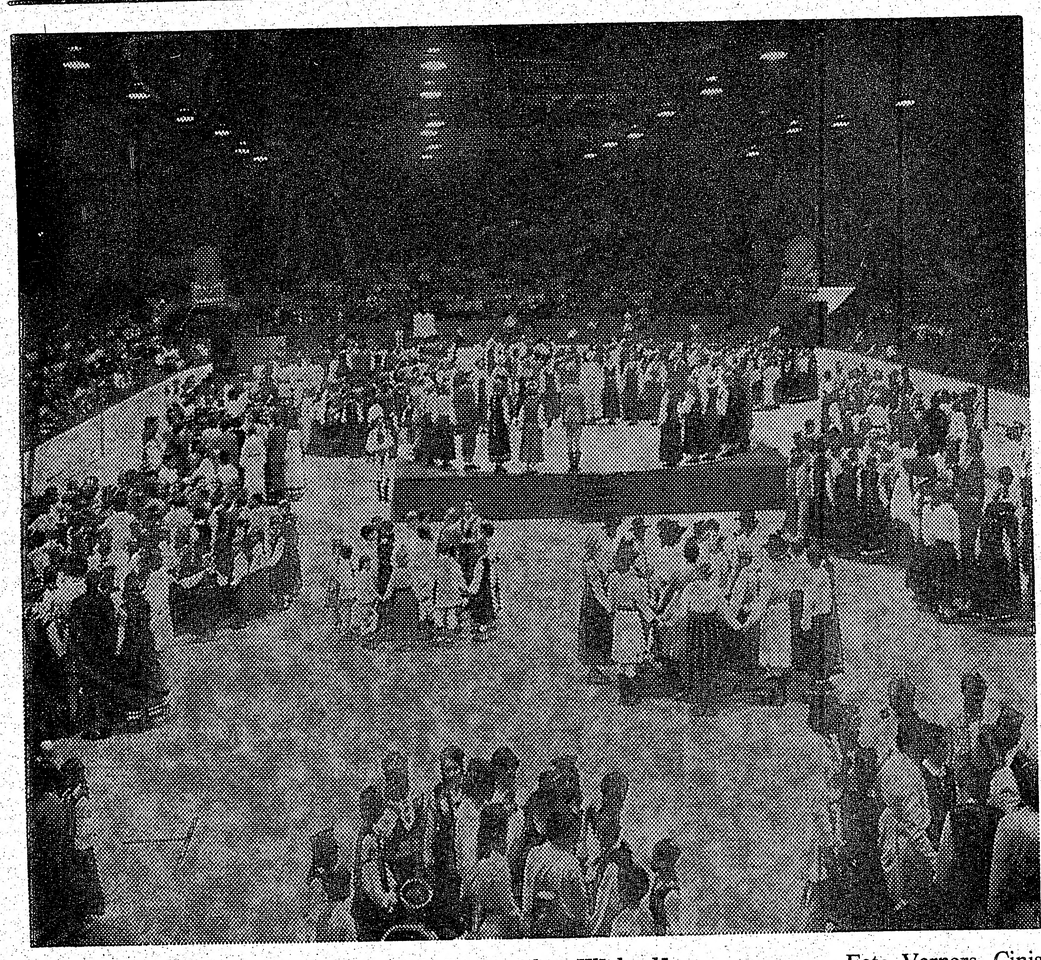

Kopaina tautas deju lieluzvedumā dziesmu svētkos Klīvlandē. Foto Verners Cinis

Deju lieluzvedums...

(Turpinājums no 3. lp.)

deju pavadījumus. Pieteicēji, M. Jurjāne un pavisam jaunais P. Raudseps, pierādīja, ka ārpus Latvijas esošajai tautas daļai aug daiļskanīgi mūsu valodas pratēji. Žēl, ka arēnas pastiprinātāju sistēma tik vāja.

Caur Kurzemes, Vidzemes, Zemgales un Latgales vārtiem nākdami, dejotāji devās uz arēnas vidu, palikdami stāvot četrās platās kolonnās, kad kokļu skaņu pavadījumā teicējs E. Āboliņš skandēja Tev mūžam dzīvot, Latvija. Šie vēsturiskie vārdi guva tālāku nozīmi, kad Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes priekšsēdis Uldis Grava nobeidzo īsu uzrunu ar saukli: „Latviešus Latvijai un Latviju latviešiem!" Šur tur iemirdzējās zīļu vainags vai ieskanējās sudraba sakta, kad dejotāju virknes apmeta lokus un izveidoja gan lielus gan mazus trīsdesmitdeviņus kamolus kopu iepazīstināšanai. Vadītāji, tērpušies krāšņos tautas tērpos, rotājušies ar villainēm un rotām, tai pašā laikā veidoja apli uz paaugstinājuma.

Īpaši tika godinātas kopas un to vadītāji, kas piedalījušies visos lieluzvedumos kopš 1961. gada Toronto un Klīvlandē. Godinātas tika astoņas vienības: Albānijas Sudmaliņas — vad. R. Grīnmanis, Bostonas kopa (L. Āboliņa), Čikagas Dzelmieši (V. Dzelme), Grand Rapidu Ritenītis (E. Brūna), Indianapoles Jautrais pāris (H. Zemjāne), Ņujorkas skautu un gaidu Trijdeksnis (A. un Z. Gaujenieki), Toronto Diždancis (Z. Miezītis). Gandrīz vai visām šīm kopām vēl ir arī tie paši vadītāji, kas bija 1961. gadā. Kopas kā balvu saņems tikko pabeigto apvienoto deju grāmatu „88 tautas dejas un apdares."

Uzvedumu ar savu klātieni godināja mūsu tautas deju pierakstītāja un celmlauze Johanna Rinka. L. Āboliņa viņu sirsnīgi sveica un pateicās par darbu mūsu kultūras bagātību saglabāšanā. Pasniegtie ziedi un lieuzvedums J. Rinku dziļi aizkustināja. J. Rinkas personisks veltījums mūsu jaunatnei dziesmu svētku simtgadē iemūžināts tikko pieminētajā jaunajā deju grāmatā. Kā vecajai, tā jaunajai paaudzei gadu tecējumā šis paliks neaizmirstams vēsturisks brīdis.

Deju programmu ievadīja varenā Ekuzēze, kam sekoja J. Kūļa interesantā Saules rotaļa un īpatnējais Eņģelītis. Impozantu iespaidu atstāja Jautrais pāris, kuŗu dejoja trijos milzu dārziņos. Te varēja just, ka dejas grīda pilna dejotājiem līdz kapacitātei. Vēl interesanta bija nākošā deja — rotaļa Stāsti manīm, Daugaviņa, kuŗu dejoja divos koncentriskos aplos un visai skatītāju saimei dziedot līdzi. Veikli noritēja grupu pārveidošanās, veidojot dažādos rakstus uz grīdas.

Bērnu grupu priekšnesumi izraisīja skatītāju prieku un atsaucību. Vienmēr interesanta ir bijusi bērnu vecuma variācija — daži īzstīdzējuši gaŗi jo gaŗi, kamēr daudzi mazi rituloja kā atspoles pārējo vidū. Šo mazāko dejotāju entuziasms bija tik liels, ka aplausi gandrīz sākās pirms deja beidzās.

Latvisko jaundeju demonstrējumu ievadīja Toronto Diždancis ar F. Aigara Ķekatnieku deju kaut arī deja nebija godalgoto sešu starpā. Šis bija jaundeju komisijas ieteikums, un to liekas atbalstīja arī kuplie aplausi. Tālie losandželosieši dejoja Mirdzas Lapenieces acij tīkamo Stūŗu stuŗiem tēvu zeme, dubultkvarteta Tēvija pavadījumā. F. Aigara Jautriņa Toronto lielā Diždancīša (vecumā no 13—17 g.) izpildījumā arī iepriecināja ar savu vienkāršību un vieglumu. Dzelmieši no Čikagas raiti nodejoja nu jau labi pazīstamo Saulīti, V. Dzelmes choreografijā. Daudz komplicētāka, bet tomēr latviska savā uzbūvē, bija E. Kalviņa Spīdeklis, Toronto Daugaviņas izpildījumā. E. Kalviņš ir nopietni pievērsies jaunradei, kā to liecina viņa vārda parādīšanās pie četrām jaundejām. Bostonieši savos vienveidīgajos Nīcas tautas tērpos lieliski nodejoja līgano L. Āboliņas choreografiju Pavasaŗa deja, kuŗa arī jau vairākkārt redzēta pēdējos gados. Jaundeju parādi nobeidza Toronto Diždancis ar savu dinamisko Toronaks (nosaukumu vajadzētu latviskot), beidzot ļoti interesanto programmas daļu.

Gandrīz vēl lielākus aplausus tomēr izpelnījās L. Āboliņas choreografētā Draudzības deja, kuŗā piedalījās seši pāŗi no Klīvlandes — divi igauņu, divi lietuvju un divi latviešu. Dejā bija izmantoti visu triju tautu deju elementi un mūzika.

Šo skaisto triumfa brīdi izmantoja rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs, apbalvojot L. Āboliņu un diriģentu un mūzikas aranžētāju prof. A. Štrombergu ar simtgades piemiņas medaļu un ziediem.

Nobeiguma daļa pēc šī momenta likās atslābstam vai varbūt ārkārtīgais karstums beidzot sāka nomākt visus. Tik ļoti iemīļotās tautas dejas — Krusta kazaks, Ačkups, Jautrā rija, Jandāls un Sudmaliņas beidza deju skati.

Tad telpu apžilbināja strauji mainoši gaismas kūļi un varēja just lielu nemieru uz deju grīdas. Pa visiem apgabalu vārtiem atkal uz laukuma plūda dejotāju simti, veidojot dažādus grupējumus. Gaismai uzaustot, mātes Latvijas vārds veidojās lieliem burtiem, un krāšņie sarkanbaltie Nīcas tērpi centrā atgādināja mūsu karoga krāsas.

Tautas lūgšana beidza varenō deju skati liecinot, ka aug mums jaunas paaudzes, kam saknes vēl stipri turas latvju kultūras bagātībās.

Divas nedēļas jauniešu Ulubenē

NĀKOŠA DIVREIZ DIVI NOMETNE KANADĀ

Īsi pirms Klīvlandes dziesmu svētku sākuma, 29. augustā pabeidzās desmitā Divreiz divi jaunatnes nometne, kuŗa pulcināja ap 120 jauniešu nevien no ASV un Kanadas, bet arī Dienvidamerikas un Austrālijas. Tāpat lektori bija mērojuši tālus ceļus un pēc nometnes slēgšanas kopā ar tās daudzajiem dalībniekiem ieradās Klīvlandē. Nometni vadīja Uldis Streips. Nākošā gadā Divreiz divi nometne paredzēta Kanadā un to vadīs Aivars Osvalds

Pirmo nometni priekš desmit gadiem ar 84 dalībniekiem vadīja Brunis Rubess, bet viņam pārceļoties darbā uz Eiropu, nākošo nometni noorganizēja Ģirts Kaugars, vadot pavisam četras nometnes. Pēc viņa nometnes vēl vadīja Uldis Grava, Andris Ritmanis, Uldis Nollendorfs u.c., desmit gadu laikā piedaloties vairāk nekā 100 lektoriem, to vidū daudzi jaunākos gados, kas paši agrāk apmeklējuši Divreiz divi nometnes un tajā mācījušies un guvuši pieredzi. Tas sakāms arī par pēdējās nometnes vadītāju Uldi Streipu un administrātoru Aivaru Osvaldu. Viņi pasvītroja, ka jaunieši ar lielu interesi klausījušies priekšlasījumus un centušies visur runāt latviski. Ar prieku bija vērojami daži jaunieši no Kanadas, kuŗi Toronto un arī Sidrabenē gan mēdz runāt angliski, bet Divreiz divi nometnē labprāt sarunājās latviski. Kaut tas tā būtu arī turpmāk!

Šogad mācību programma bija paplašināta ar vairākiem jauniem priekšmetiem, par to rūpējoties programmas vadītājam Jānim Peniķim. Tā par Igaunijas jautājumu politiski vēsturiskā skatījumā runāja Dr. K. Anns, bet par lietuviešu literātūru — prozu, dzeju un drāmu lasīja Dr. Šilbojaris. Latviešu valodu apcerēja Jāzeps Lelis un Valdis Zeps, audzināšanu — Solveiga Miezīte, Arnolds Bāliņš, Anita Liepiņa, literātūru — Bernadete Razevska, Ojārs Jēgens, Mudīte Austriņa, mākslu — Gvīdo Augusts, Jānis Siliņš, mūziku — Guntars Ģedulis, Brigita Ose. Par mūziku un dziesmu vēl runāja Ilze Štrāle-Didrichsone un Knuts Lesiņš, par žurnālistiku — Ojārs Celle. Tautiskā mantojuma ievirzes lektori bija Otilija Mežule, Juris Kļaviņš, Biruta Rubesa, Maiga Zaļinska un Sarmīte Vilka. Viņu mācības stundas dažreiz beidzās vēlā vakarā; rokdarbus strādāja arī vairāki zēni.

Folkloras posmā un par latviešu sadzīvi referēja Vaira Freiberga, Biruta Senkāviča, Aija Veldre-Beldava, Brunis Rubess, Jānis Trapāns, Arnolds Bāliņš u. c., bet par filmu — Vilis Lapenieks. Vēl par lektoriem darbojās: Viktors Upeslācis, Ādolfs Sprudžs, Mārtiņš Dūms, Uldis Grava, Laimonis Streips, Jāzeps Utināns, Velta Toma, Aina Zemdega, Jautrīte Saliņa, Zigurds Miezītis (tautas dejas) u.c. Interesants bija Jāņa Peniķa, Vairas Freibergas un Jāņa Trapāna pārrunu priekšlasījums: Latvieši Latvijā un šeit. Bija arī pārrunas par Latvijas apciemojumiem.

Vakaros risinājās dažāda veida sarīkojumi. Interesants bija dziesmu kaŗš, kur dziedāja 150 dziesmas, no katras tikai divus pantiņus. Tāpat jaunieši paši bija sakārtojuši īsludziņu. Neiztrūka arī literārie vakari, kuŗos dzejoļus skandēja Velta Toma un Biruta Senkēviča.

Nometnes darba dienu sāka ar karoga uzvilkšanu un Latvijas himnas nodziedāšanu, turpat sapulcējoties vakarā, nodziedot dziesmu: Kas aŗ manu tēvu zemi. Pirms nakts miera vēl nodziedāja Daugav' abas malas...

Nometni beidzot visi tās dalībnieki pulcējās ap ugunskuru, kur nometnes vadītājs Uldis Streips teica atvadrunu, apskatot veikumus un ieguvumus. Atzīmēdams, ka nometne veicinājusi latviešu jaunatnes satikšanos un iepazīšanos, nometnes vadītājs uzsvēra, ka tā palīdzējusi uzplaukt arī latvietībai. Šeit bijusi iespēja dzirdēt lektorus, kuŗus citkārt grūti satikt. Izvēle palikt vai nepalikt pie savas tautas un būt latvietim, ir katram brīva. Divreiz divi nometne var tikai palīdzēt šo ceļu atrast. U. Streips, kas arī pats nācis no Divreiz divi nometnes, atzina, ka jaunieši brauc uz šīm nometnēm lai ne tikai strādātu un mācītos, bet arī papriecātos kopējā latviešu jauniešu pulkā.

Pie ugunskura vēl runāja programmas vadītājs Jānis Peniķis un pirmais Divreiz divi nometnes nodibinātājs un vadītājs Brunis Rubess.

B. S.

Pie nometnes ugunskura

Pie Divreiz divi nometnes ugunskura ieelpoju pilnu muti dūmu. Tie nebija ikdienas dūmi, bet pelēcīgi kūpošs gaiss, kur melnā un baltā sajaukumā bija paslēpies latvietības prieks un drūmums. Vienmēr latvietībā sacenšas nešķiramais pāris: optimisms un pesimisms.

Cik mūsu identitātei nepieciešama Ziemeļamerikas piegarša? Vai Latvijas tiešām vairs nebūs? Bet latviešu asimilācijas process procentuāli ir viens no vislēnākajiem. Secinājums: ja būtu vairāk latviešu, iznīkšana būtu attāla. Jā — ja būtu vairāk latviešu! Jāatceras zemais latviešu dzimstības procents. Vai mūsu ģimenēs būs vairāk nekā viens, vai divi bērni? Auglīgas simbols — Jumja zīme cīnās ar statistiku. Cīnās ideālisms ar reālitāti, optimisms ar pesimismu.

Esam ar mieru pārrunāt mūsu idejas ar tiem, „kam ir spēks un teikšana." Bet vai viņi ir ar mieru mūs uzklausīt? Vai viņiem ir laiks klausīties, ne tikai mūsu politiskos vārdos, bet arī bažās par rītdienu?

Vai rītdienas latvieši sapratīs mūsu literātūras bagātos krājumus? Vai pašreizējā proza būs pēdējā? Cik skaista ir mūsu dzeja! Iepazīsties ar dzejnieku vārdiem, izbaudi. Ko, nesaproti? Šekspīrs skandēja — „būt vai nebūt", latvieši atbalso. Vēl aizvien sacenšās melnais ar balto.

Tie ir sakopoti domu fragmenti. Viss gandrīz saistās ar atgādinājumu, ka Latvijā visūr krievi. Skarbi skan šie dzirdētie vārdi, bet atkal mazliet gaišais pazib dzirdot, ka zemā slāņa krievi Rīgā neveicina sajaukšanos.

Runāsim par sašķelšanos, bet izvairīsimies to aktuālizēt. Pastāsti vēlreiz, kā atšķirt latviešu labvēļus no citiem, kādēļ braukt uz Latviju, kādēļ ne? Informējiet mūs, stāstiet mums visu, jo ir tik daudz politiskas gudrības un tautiskā mantojuma ko mācīties. Katrā nozarē ir jautājumi, un tikai ar zināšanām virzīmies pareizi uz priekšu.

Nu labāk izprotu vakara dziesmu: „Kalnā kāpu lūkoties, / Kas ar manu tēvu zemi." Bet nu zinu, ka nepietiks ar „lūkošanos" vien. Būs attiecīgi jādarbojas pārvārēt tendenci, kur „neviens neko, nekad, nekur negrib darīt". Un lai strādātu, latvietim nepietiks apskatīt, kas notiek ar tēvu zemi tikai šodien. Tas būs mūža darbs, ja vispār atbildību uzņemtos. Un šis darbs, vienalga kuŗā laukā, būs svarīgs. Atbildības sajūta, zināšanas un saprašanās būs galvenie noteicēji. Saprašanās? Jā — mēs varam runāt Lāčplēša, vai Spīdolas valodā, bet mums reiz būs jāsaprotas.

Izskan doma, ka latviešiem vajadzētu mazliet piesavināties gana zēna nostāju, darbojoties bez izcilas Lāčplēša vadības. Tai pašā vakarā dzirdam, kā

(Turpinājums 5. lpp.)

Jauns latviešu īpašums Montreālā

15. SEPTEMBRĪ ATKLĀS UN IESVĒTĪS DV MONTREALAS NODAĻAS JAUNO ĪPAŠUMU UN NAMU „DZINTARI"

Pēc ilgām pūlēm un vairāku gadu darba, beidzot īstenojusies DV Montrealas nodaļas iecere par savu lauku īpašumu un piemērotu celtni sanāksmēm un sarīkojumiem. Jaunais īpašums atrodas ap 50 jūdzes ziemeļos no Montrealas, skaistajos Lavrenča kalnos, kur jau drīz pēc ieceļošanas, piecdesmito gadu sākumā, Voldemārs un Judīte Janitēni ieguva ap 1000 akru lielu meža platību, ko tagad pazīstam par „Ezerkalniem". Skaistās apkārtnes un daudzo ezeru dēļ, to sevišķi iecienījuši montrealieši, iegādājoties apbūves gabalus vasaras mītnēm. Tādu tagad „Ezerkalnos" ir ap 100, to vidū galvenokārt latviešu īpašumi.

Jau agrāk DV Montrealas nodaļa „Ezerkalnos" bija iekārtojusi savu šautuvi, un vasaras laikā tur nereti rīkoja arī vairākus sarīkojumus. 1964. gadā V. un J. Janitēni no sava plašā īpašuma 3 akrus dāvināja DV Montrealas nodaļai ar ierosinājumu tuvāko piecu gadu laikā tur uzsākt piemērotas ēkas būvi. Līdz ar to DV Montrealas nodaļai bija dota jauna ierosme un plašs darba lauks, galvenokārt līdzekļu sagādei.

Uzkrājot līdzekļus atsevišķā fondā gan no nodaļas sarīkojumu atlikuma, gan speciāliem ziedojumiem un labvēļu atbalsta, 1969. gada 11. oktobrī nodaļa dāvinātajā īpašumā varēja likt pamatakmeni iecerētajai jaunbūvei.

Kopš tā laika, galvenokārt talku veidā, tagad uzcelta piemērota ēka, kam kopā ar īpašumu dots simbolisks vārds „Dzintari". Dzintaru tapšana Ezerkalnos DV Montrealas nodaļai ,valdes priekšsēža J. Gributa vadībā, sagādāja ne mazums rūpju un darba, bet bieži vien arī pārpratumus un raizes. Tomēr pateicoties nodaļas vienotībai, nelokamai gribai un darba apņēmībai, visas grūtības pārvarētas un darbi paveikti, pie tam bez parādiem vai aizņēmumiem. Pie tā lieli nopelni daudziem labvēļiem un nodaļas biedriem, kas ar lielu dedzību un regulāru darbu piedalījušies šī nodoma īstenošanā.

Garš ir to vārdu saraksts, bet ēkas būvē vislielāko aizrautību parādījusi tā saucamā „būvgrupa" — Z. Bērziņš, A. Mālderis, V. Frīde, P. Gerge, A. Ērglis, J. Ērglis, A. Trummers, J. Gributs u. c. Bezdarbībā nav stāvējusi arī vienmēr rosīgā vanadžu kopa, kas piedalījusies kā līdzekļu vākšanā, tā arī talcinieku aprūpē, gatavojot maltītes darba cēlienu starplaikos. Līdzekļu iegūšanai nodaļa rīkoja arī atsevišķu loteriju, kuŗai galveno laimestu — apbūves gabalu Ezerkalnos dāvināja V. Janitēns.

Tagad šis lielais darbs ir nobeigts un 15. septembrī notiks Dzintaru atklāšanas un iesvētīšanas sarīkojums, piedaloties māc. A. Voitkusam un prāv. A. Pekšam. Svinībās piedalīsies arī Kanadas DV zemes valdes priekšsēdis E. Krūka, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne un vairāku citu organizāciju pārstāvji.

Priekšnesumu daļā piedalīsies Montrealas latviešu tautas deju kopa Ačkups J. Zilkalna vadībā, Montrealas koklētāju - dainotāju ansamblis J. Dindzāna vadībā, kā arī Anita un Kristīne Belinska ar deklamācijām. Pēc tam sekos saviesīgs vakars.

DV Montrealas nodaļas vanagi un vanadzes sava lielā darba nobeigumā sagaida kopējā saimē ne tikai Montrealas un apkārtnes latviešus, bet arī viesus no citiem latviešu centriem.

R. N.

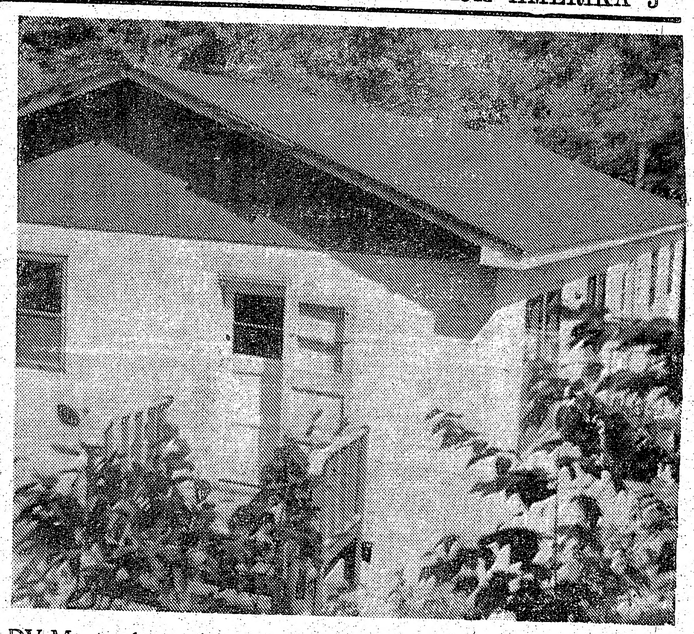

DV Montrealas nodaļas nama jaunceltne lauku īpašumā „Dzintari'

Baltiešu kaŗa veterāni veidos kopēju organizāciju

Toronto un Hamiltonas igauņu kaŗa veterānu un to ģimeņu 5. gadskārtējā salidojumā igauņu „Seedrioru" nometnē šogad piedalījās arī Toronto baltiešu kaŗa veterānu korpuss un igauņu veterānu nodaļa no Detroitas.

Latviešu veterānu vienībā, kuŗu vadīja Edmunds Ozols, piedalījās arī Toronto DV nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons, Kičeneras-Voterlū DV nodaļas pr-ks A. Taube, bij. Toronto DV nodaļas pr-ks I. Zamlovskis ar dzīvesbiedri Rasmu, T. Zandersons no Londonas DV nodaļas, u.c.

Salidojuma norisi ievadīja kopēja baltiešu kaŗa veterānu apspriede. Piedaloties arī minētajiem DV nodaļu pārstāvjiem, apspriedē pieņēma tālejošu lēmumu par Baltiešu kaŗa veterānu korpusa izveidošanu visā Kanadā un ASV. To dibinās visos centros, kur darbojas igauņu un lietuviešu kaŗa veterānu nodaļas, kā arī DV nodaļas. Mazākos centros, kur šo organizāciju nodaļas nav, tur dzīvojošos atsevišķos kaŗa veterānus aicinās noorganizēt kopēju Baltiešu kaŗa veterānu korpusa nodaļu. Kā paraugu šai jaunajai baltiešu kopdarbībai atzina līdzšinējo Toronto baltiešu kaŗa veterānu korpusu, kas sastāv no igauņu un lietuviešu veterānu organizāciju Toronto nodaļām un Toronto DV nodaļas. Šī korpusa valde pilnvarota veikt visus vajadzīgos priekšdarbus.

Šo ideju, ka baltiešu veterānu kopdarbība jāizveido uz vietām un nevis jāpaļaujas uz centru, sevišķi aizstāvēja igauņu majors LKOK B. Lēmans un Kanadas lietuviešu veterānu bas priekšnieks Jakubaitis.

Pēc apspriedes notika kopēja baltiešu veterānu parāde, dievkalpojums un vainaga nolikšana pie kritušo igauņu kaŗavīru pieminekļa. Vainagu nolika jaunievēlētais igauņu veterānu biedrības pr-ks maj. Ansons, kas vēlāk arī lasīja referātu, salīdzinot ASV un Pad. savienības militāro stiprumu.

Svinībās piedalījās arī daudz redzamāko igauņu sabiedrisko darbinieku ar ģenerālkonsulu I. Heinsū. Viņš savā uzrunā ar pateicību atzīmēja teicamo baltiešu politisko darbinieku sadarbību Helsinku konferencē, kā arī, pats būdams kaŗa veterāns, vēlēja labas sekmes Baltiešu kaŗa veterānu korpusa izveidošanai visā Ziemeļamerikā.

Salīdojuma dalībniekus vēl uzrunāja Baltiešu kaŗa veterānu korpusa pārstāvis Edmunds Ozols no Toronto un Kičeneras-Voterlū DV nodaļu sveicienus nodeva V. Plūdons.

Pēc svinīgās ceremonijas bija balle mājīgajā „Seedrioru" sabiedriskajā ēkā, spēlējot labam igauņu orķestrim. Programmas daļā bija gan solo dziesmas, gan dueti vietējo mākslinieku izpildījumā. Visa programma bija veltīta kaŗavīriem, skanēja daudz pazīstamu melodiju un viss noritēja īstā baltiešu kaŗavīru sirsnīgas sadraudzības gaisotni. E. O.

VINIPEGA

DV Manitobas nodaļas DV dienas 26. augustā Anša un Silvijas Stašus īpašumā bija pulcinājušas 40 dalībniekus. DV dienas sākās ar makšķerēšanas sacīkstēm, kuŗās uzvarēja Vilma Andersone. Pēc tam visi pulcējās pie nometnes karoga, kur DV Manitobas nodaļas priekšnieks T. Puisāns, norādot, ka šīs dienas rīkotas jau 22 gadus. Šaušanas sacīkstēs, kuŗas vadīja DV mednieku un makšķernieku sekcijas vadītājs Mārtiņš Jandavs, vīriešu klasē 1. v. ar 86 punktiem ieguca A. Minkevics, 2. v. J. Jandavs (75), 3. v. K. Stenders (75): dāmu klasē: 1. v. P. Minkevica (65), 2. v. D. Jandava (60), 3. v. L. Kēlere (55); jauniešu klasē: 1. v. J. Sniķeris (79), 2. v. M. Sniķeris (67), 3. v. A. Sniķeris (13). Mālu baložu šaušanā uzvarēja A. Kēleris, 2. v. V. Baumanis. Atis Minkevics jau uzvarējis trīs gadus no vietas un sacīkstēs ar mazkalira šauteni ieguvis ceļojošo balvu, tai pārejot personīgā īpašumā. Tāpat trīs gadus no vietas uzvarējis J. Sniķeris, saņemot balvu personīgā īpašumā. Dāmu klasē pirmo reizi ceļojošo balvu ieguva Pamela Minkevica, bet mālu baložu šaušanā balvu saņēma Armands Kēleris. Pārsteiguma balvas saņēma arī 2. un 3. vietas ieguvēji. J. Z.

Pie nometnes . . .

(Turpinājums no 4. lp.)

vēsturiskiem un politiskiem nostāstiem oponē optimistiski ideālistiskā dzeja. Nesķiramais pāris sacenšas un domas iegremdē.

Ar radniecisku sirsnību nometne uzņem lietuviešu lektorus. Viņi sarunājas lietuviski — tūlīt, tūlīt mēs sapratīsim; tūlīt, tūlīt. Nekā, un viņi pasmaida. Latviešu zemnieka smaids, gandrīz. Klausos latviski sniegto lietuvieša lekciju. Reti ir brīži, kā šis, kad mums prasa, kā to angļu vārdu saka latviski. Gandarījums. Lietuviešu nometnē aizbraukuši ciemos, redzam tik daudz jauniešu, kas gandrīz būtu mūsu. Esam baltieši.

Dūmos nojautu arī tuvību. Divreiz divi nometnei pāri dara, ja nepiemin daudzos sīkumus. Iemiegu klausoties „Aijā, žūžu" dziesmā ar dāvāto konfekti mutē.

Aizmirstas nometne, stāvot klinšu malā, skatoties pāri ūdeņiem. Tālu debesīs kāpj vētra. Mākoņi miglas aizsegā, uzceļ pilsētu. Stāvam Erī ezera krastā, stāvam un lūkojamies tālumā. Jūtam vēl ugunskura dūmojumu un dzirdam atgādinājumu, ka mums bieži jākāpj kalnā lūkoties... **Sandra Indzere**

Jauna adrese

A. PLAMPES

Dziesmu kamoliņš **$3.00**

Rotaļas ar dziedāšanu **$2.00**

5 Stag Hill Drive, Apt. 104,
Toronto, Ont., Canada
M4B 1K7

Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzei vajadzīgs

NAMZINIS (pensionārs)

Salas īpašumā, Longailendā.
Atlīdzība naudā, brīvs dzīvoklis, garāža.

INFORMĀCIJA:
I. Bērziņš, 555 Madison Ave.,
Brentwood, N.Y. USA, 11717,
tel. (516) 273-2127
I. Pecholcs, 42 E. Lake Dr.,
Amityville, N.Y., 11701, USA.,
tel. (516) MY 1-4016.

PATEICĪBA

par skaistajiem ziediem, apmeklējumiem un mundrinošiem vārdiem man manas slimības laikā — māc. A. Čopa kungam, Auziņa, Brieža, Ezera, Krūkas, Kupera, Martiņaiša, Plīša, Purva, Tamberga ģimenēm, 3. Teātŗa dienu rīc. komitejai, TLTA ģimnazijas saimei, DV teātrim un „Tartiff'a" ansamblim, DV Bramptonas nodaļai, Sv. Andreja draudzes svētdienas skolas saimei, Bencona, Cēbera, Plūmes kundzēm, Jurim Brammanim, Ērikam Eglītim un visiem citiem, savā un savas sieviņas Irēnas vārdā,

Hugo Miķelsons

DV TORONTO KLUBS MEKLĒ

saimnieci pilnam darba laikam
vai dažām dienām nedēļā

NEDĒĻAS NOGALĒS.
Atalgojums pēc vienošanās. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā
A. Selgai, tālr. 759-0460

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
Credit Union Limited
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
5½% par noguldījumiem
6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem
7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem
Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi ir apdrošināti līdz $2000.00 procentuāli atkarībā no biedra vecuma.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $40,000.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.
Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. No 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Jauno mācības gadu sākot latviešu skolā Toronto. Attēlā pa labi skolas pārzine A. Martinsone uzrunā skolas audzēkņus. Pie karoga no kreisās: Zinta Grigore, Jānis Tikiņš un Zinta Frīdenberga. Foto: J. Liģers

Toronto latviešu skolas sāk jauno mācību gadu

Tautas augstskolas sestdienas ģimnazija atsāka mācības 7. septembrī Latviešu namā ar svētbrīdi, ko vadīja māc. Ā. Čops un aktu, kurā ģimnazijas direktrise V. Slaviešа uzrunāja audzēkņus un izsniedza abiturientu nozīmes 4. kl. 24 audzēkņiem, izskaidrojot simbolus: latviskā saulīte nozīmē saules mūžu Latvijai, karogs — tēvzemes brīvību, liepu un ozollapas — dēlus un meitas. 1. ģimnazijas klasē no pamatskolas šogad pieteicās 31 audzēkņis, bet nebija ieradušies 5 audzēkņi, uzdodot par iemeslu tālo dzīves vietu; viens no viņiem apmeklē kadetu skolu. Viņiem ir iespēja mācīties ģimnazijas kursu Toronto latviešu tautas augstskolas neklātienes skolā, ko vada skolotāja E. Ezera.

Ģimnazijas pirmā dienā skolā bija ieradušies 124 audzēkņi. Pēc akta skolēni sāka darbu klasēs. Vēlāk skolotāji paidagogu sēdē pārrunāja jauno mācības gadu. 1. klases audzēkņu vecākiem informātīva sanāksme 26. septembrī pl. 8 vak., bet visas ģimnazijas vecāku sapulce 3. oktobrī pl. 8 vak.; ģimnazijas padomes sēde 23. oktobrī pl. 8 vak., bet audzēkņu vecāku un skolotāju sanāksme 13. janvārī pl. 3 pēcp. Visas sanāksmes notiks Latviešu namā.

Ģimnazijas sarīkojumi: slēgtais eglītes vakars — 21. decembrī pl. 7 vak., Draudzīgā aicinājuma ieskaņu vakars — 26. janvārī pl. 6 vak., bet Draudzīgā aicinājuma sarīkojums 27. janvārī pl. 5 pēcp. Ģimnazijas audzēkņu vakars paredzēts 24. martā pl. 5 pēcp., atlikums par labu Latviešu namam. Ģimnazijas 18. izlaiduma akts 24. maijā pl. 7 vak. Latviešu namā.

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola jauno mācības gadu 8. septembrī Jesse Ketchum pamatskolas telpās uzsāka ar 220 skolēniem. Kopējo aktu iesāka ar karoga ienešanu zālē, kam sekoja skolas pārzines A. Mārtinsones uzruna, mudinot visus cītīgi mācīties, lai lieli izauguši varētu piedalīties dziesmu svētkos. Skolas pārzine pieminēja arī nesen mūžībā aizsaukto Kārli Stagavu, bijušo skolu fonda valdes locekli un cītīgo līdzekļu vācēju. Godinot nelaika piemiņu, pēc Skolu fonda ierosinājuma viņa bēru dienai ziedu vietā ziedoto naudu fonda priekšnieks Uldis Maksiņš sadalīs līdzīgās daļās pamatskolai un ģimnazijai.

Latviešu biedrības valdes priekšsēdis Imants Alksnis savas uzrunas nobeigumā aicināja visus nodziedāt Latvijas himnu. Tad skolas pārzine paziņoja šāgada 8. klašu rakstu darbu sacensības tematu Latvijas vēsturē: Senlatviešu brīvības cīņas 13. g. s. Rezultātus paziņos skolas rīkotā Latvijas valsts svētku aktā 17. novembrī.

Tāpat kā līdz šim, skolā darbosies speciālā klase tiem bērniem, kas vāji prot latviešu valodu. Bērnu dārzu apmeklē 5, pirmskolu — 7 un 1. klasi — 17 audzēkņi. Skaita ziņā vislielākās ir 5. un 6. klases; katrā mācās vairāk nekā 30 skolēnu. Turpinās jaunu skolēnu uzņemšanu visās klasēs.

Jaunā mācības gadā notikušas dažas pārmaiņas skolotāju saimē. No jauna sākušas strādāt skolotājas Leontīne Jēkabsone un Aiva Vintere (no Londonas), bet par palīgskolotāju — Vizma Maksiņa.

Sestdienas skola atzīmēs Latvijas valsts dibināšanas dienas atceri 17. novembrī pl. 10 rītā Latviešu namā. Skolas eglītes vakars — 6. janvārī, Ģimenes diena — 5. maijā (abi sarīkojumi Lietuviešu namā), 23. izlaiduma akts 1. jūnijā Latviešu namā. Sestdienas skolu 24 darbības gados beiguši 600 skolēnu.

—re

Viešņa no Eiropas ziemeļiem

No Stokholmas saņemta ziņa, ka šai mēnesī Ziemeļamerikā viesosies Ilze Skalbe-Legzdiņa. Mūsu lielā dzejnieka Kārļa Skalbes meita apmeklēs latviešu plašākās apmetnes Savienotajās Valstīs un Kanadā.

Sakarā ar to trimdas organizācijas vairākās pilsētās, arī Toronto rīko Kārlim Skalbem veltītus vakarus, kur Ilze Legzdiņa stāstīs par savu tēvu, īpaši par viņa pēdējo ceļu, ko viņa ilustrēs ar 80 slīdītēm.

Stāstījumu papildinot, Ilze Legzdiņa skandēs arī K. Skalbes dzeju, dziļi izjusti, smalki niansēti, kā to atceras tie, kas viņu dzirdējuši agrāk Franču licejās absolventu vakarā Rīgā, kad viņa pati bija jau liceju beigusi.

K. Skalbes vakaru Kanadā rīko LNAK Kultūras un izglītības nozare: Toronto, Latviešu namā, augšējā zālē (491 College St.), sestdien, 22. septembrī, pl. 7.30 vak.

Dzejas cienītāji, cerams, nepalaidīs garām šādu retu izdevību.

A. G.

Kā risināsies latgaļu kultūras dienas Toronto

TĀS ATKLĀS LATVIJAS GODA KONSULS TORONTO DR. E. UPENIEKS

Toronto no 6. līdz 8. oktobrim notiks Latgaļu kultūras dienas. Par to norisi rīcības komitejas priekšsēdis K. Zeps izteicās:

Nešaubos, ka Kultūras dienas sniegs to apmeklētājiem daudz daiļāku ieskatu latgaļu etniskajā kultūrā un viņu lielajai ticībai. Kultūras dienas 6. oktobrī, pl. 5.30 vakarā Igauņu namā (958 Broadview Ave.) atklās Latvijas goda konsuls Toronto Dr. Eduards Upenieks, pēc kam sekos latgaļu tautas dziesmu koncerts virsdiriģenta Viktora Rundāna vadībā. Soliste E. Beitāne dziedās latgaļu tautas dziesmas Anitas Rundānes klavieru pavadījumā. Tajā pašā laikā atklās arī mākslas izstādi, plašāko, kāda jebkad vienkopu būs rādīti latgaļu kultūras sniegumi. Tā aptvers visas galvenās nozares tēlotājas un lietiskā mākslā, kā arī vispusīgi rādīs latgaļu autoru izdevumus zinātnē un rakstniecībā. Plašajā grāmatu galdā būs redzami arī daudz vecu izdevumu. Pēc koncerta pl. 8 vak. saviesīga dzīve, spēlējot igauņu ARRO deju mūzikas kapellai.

Nākošā dienā, 7. okt. pl. 9 rītā, paredzēts dievkalpojums lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcā (1021 College St.) prāvesta Dr. B. Kokina vadībā, piedaloties vairākiem garīdzniekiem. Pēc dievkalpojuma pl. 10 rītā kopējas brokastis Igauņu namā, bet pl. 11 sāksies jaunatnes priekšnesumi. Pl. 2 pēcp. rakstnieku un zinātnieku cēliens prof. Dr. J. Leļa vadībā. Šeit redzēsim lielo latgaļu kultūras darbinieku saimi.

Kongresa trešā dienā, 8. oktobrī, ja līdz 22. septembrim būs pieteicies pietiekams dalībnieku skaits, vismaz 40 proc. no paredzētā, notiks kopējs izbraukums uz latviešu katoļu vienības lauku īpašumu Mežciemu. Izbraukums paredzēts pl. 9 rītā. Šajā īpašumā uzcelts arī liels krusts, ko savā laikā iesvētīja nelaika bīskaps J. Rancāns, laikam vienīgais šāda veida katoļu krusts brīvajā pasaulē. Mežciema apmeklētājiem būs iespējams dabūt arī kafiju un maizītes. Braukšanas izdevumi 4,50 dol. no personas.

Ieejas sarīkojumiem: uz koncertu 3 un 5 dol., saviesīgo vakaru un izstādi 3 dol., uz jaunatnes koncertu un rakstnieku cēlienu 3 dol.; pensionāriem un skolēniem puscenas, izņemot 5 dol. numurētās ieejas kartes. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie S. Gabrāna, 33 Hillcrest Dr., Toronto 4, Ont.

—ls—

Sestdien, 22. septembrī, plkst. 19.30
Latviešu nama augšējā zālē, 491 College St., Toronto

Kārļa Skalbes

VAKARS

Programmā:

— dzejnieka meitas Ilzes Legzdiņas (no Zviedrijas) stāstījums par savu tēvu.
— 80 uzņēmumi (slīdītes)
— Kārļa Skalbes darbi.

Ieejas maksa: $2.-; skolēniem un studentiem $1.-.

Apmeklēt lūdz
LNAK Kultūras un Izglītības nozares

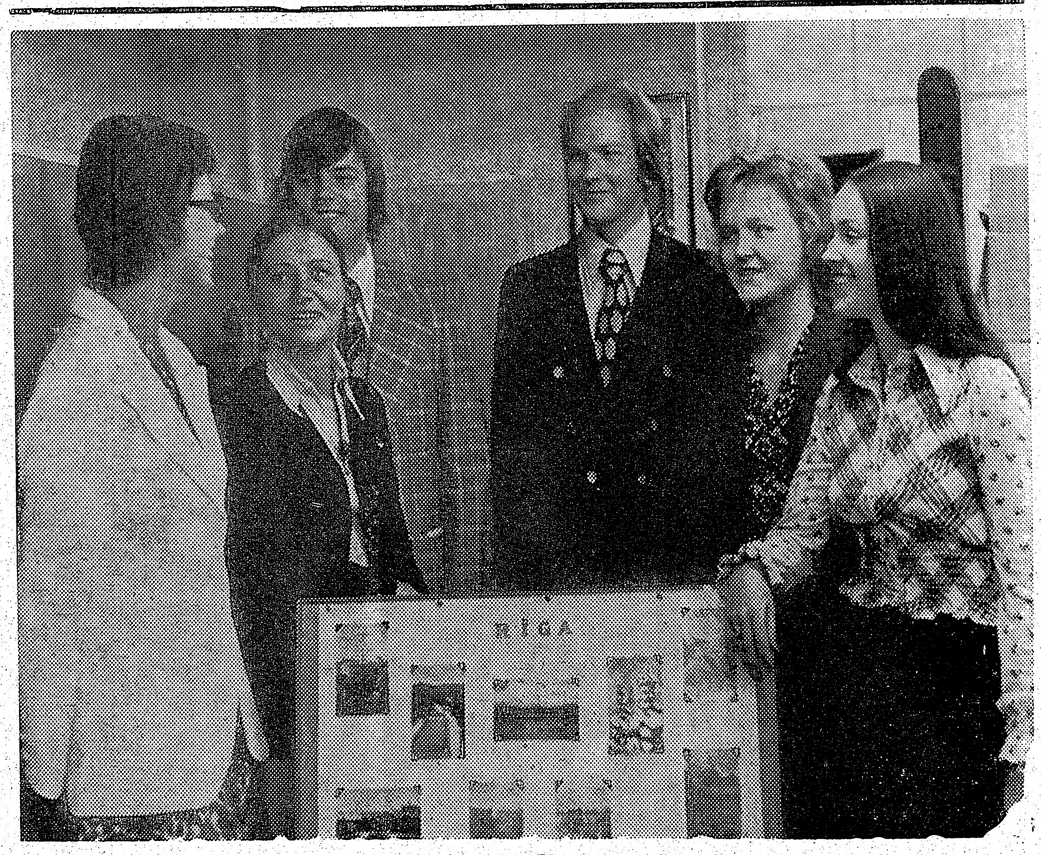

Jaunie skolotāji TLB sestdienas skolā, no kreisās: V. Kupere, S. Zubāne, A. Ozoliņš, K. Jansons, V. Maksiņa un Z. Ezera. Foto: J. Liģers

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.80

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	**$3812.00**
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	**$4365.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$4197.50**
Moskvitch 412 IE	**$3862.00**
Moskvitch 408 IE	**$3551.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2435.-**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Nākosie dziesmu svētki Bostonā?

ALAs VALDES SĒDE KLĪVLANDĒ

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē 30. augustā Klīvlandē pārrunāja jaunās ALAs filmas tapšanu. Paredzētas divas filmas. Viena būtu apmēram 75 minūšu gara, kurai iecerēts nosaukums: Dziesma sasauc. Apmēram puse materiālu ir jau sagādāta. Saturā cauri vītos dziesmu svētku motīvs, rādot kā dziesma vieno latviešus visos kontinentos, ieskaitot okupēto Latviju. Austrālijas dziesmu svētku sarīkojumu uzņēmumus varēs pievienot tikai šī gada beigās, jo turienes Kultūras dienas notiek decembŗa beigās, kad arī paredzēti dziesmu simtgadei veltītie sarīkojumi.

Otra filma būtu apmēram 20 minūtes par latviešu skolām visos kontinentos, ar virsrakstu Jaunaudze. Šai filmai tekstu rakstīs O. Stumbrs Kalifornijā. Ap 80% no uzņēmumiem ir jau sagatavoti. Te ir skati no Minsteres latviešu ģimnazijas, no Gaŗezera, Austrumu krasta vidusskolas, Ņujorkas un Filadelfijas skolām un no Austrālijas, bet vēl paredzēts uzņemt Toronto latviešu skolu. Ir arī nopelnu stipendiju pārbaudījumu skati no Salas pamatskolas Ņujorkā. Tāpat te vēl būs Eiropas latviešu skolas un Divreiz divi nometnes sanāksmes.

Režisoram V. Lapeniekam filmu palīdzēs sagatavot padomnieku grupa, ko vadīs ALAs pārstāvis J. Cilnis.

Iespējams, ka Vašingtonā pie American University būs latviešu valodas kurss. Par šādu iespēju ALAs valdes sēdē ziņoja A. Tērauda. Viena kursa minimālais studentu skaits 12. Latviešu kursu mācītu un pārzinātu prof. J. Lelis. Kursu varētu uzsākt ar 1974./75. mācības gadu un tas notiktu universitātes mācību laikā (ne vasarā). Sākumā vajadzīgs 3000 dolaru, kas uzskatāmi kā garantija universitātei, ka latviešu sabiedrība nopietni šim kursam gatavojas. Ārpus lekcijām varētu būt citi sarīkojumi, kā tautas dejas, koncerti, literātūras vai mākslas priekšlasījumi.

Dziesmu svētku laikā izdarīja jauniešu aptauju, lai redzētu, kāda interese ir jauniešiem. Valdes sēdē debatēs izskanēja doma, vai šādam kursam būs studentu. Bija bažas, vai ar šo kursu nekaitētu jau pastāvoajiem kursiem pie Rietummičigenas universitātes. Rietummičigenas latviešu valodas kursa vadītājs svētku laikā sarunā ar avīžnieku izteicās, ka viņš šādu kursu atbalstītu, jo tas notiktu ziemā un nav parallēls viņa kursam. Bažas tikai, cik studentu jaunais kurss varētu piesaistīt, ieskaitot cittautiešus?

Gada beigās iznāks grāmata Latvians in America, ko izdod apgāds Oceana Publications. Par to ALA saņems 500 dolaru honorāru.

Valdes sēdē ALAs vasaras stipendiāts P. Graube sniedza sava darba novērtējumu. Kaut gan darbs esot vienmuļš, viņš tomēr daudz mācījies. Bet nākotnē būšot grūti atrast stipendiātus, ja tematu nepadarīšot interesantāku. Pēc 10 gadiem latviešu sabiedrība „sadrupšot". Jau tagad ap 80% latviešu jaunieši esot asimilējušies, bet pārējie 20% esot samērā vienaldzīgi. Interesi varot celt vienīgi Amerikas latviešu jaunatnes apvienība, jo vecākā paaudze ignorējot jauniešu domas.

ALAs rietumkrasta pārstāvis J. Cilnis nodibinājis sakarnieku tīklu. ALAs valde par sakarnieku Vašingtonas pavalstī apstiprināja H. Mindenbergu, Oregonā J. Orli, Ziemeļkalifornijā O. Celli, Arizonā I. Mičuli, Kolorādo A. Gulbi. Viņš ierosināja 1974. gadu izsludināt par Baltiešu gadu, jo tas veicinātu trīs tautu sadarbību.

I. Spilners ziņoja, ka no Masačuzetas gubernātora saņēmis rakstu, lai nākamos latviešu dziesmu svētkus rīkotu Bostonā. Austrumu piekrastes pārstāvis V. Bērziņš norādīja, ka jaunatne Bostonā vēlas strādāt un Bostonā svētkus varētu sarīkot.

Biedru naudās uz 30. augustu ienācis 27.805 dol. PBLA akcijā ASV savākts 18.200, bet Austrālijā tīrs akcijas atlikums ir 4400 dol. Norēķins par Centrālām kultūras dienām Čikagā rāda, ka tur bijis 648 dolaru iztrūkums. Pēc iepriekšējā lēmuma ALA no iztrūkuma atlīdzinās 400 dolaru.

Dziesmu svētku rīcības komiteja paredzējusi izdot Dziesmu svētku albumu, kur būtu sakārtoti uzņēmumi no visiem šī gada dziesmu svētkiem, bet ALA to izplatītu.

Sēdes gaitu noklausījās Brazilijas viesis māc. J. Mekšs un V. Vītols no Venecuēlas. No Brazilijas uz dziesmu svētkiem ieradušies 14 svētku viesu, no tiem viens brazilietis. Venecuēlas pārstāvis atzinīgi izteicās par labi iekārtoto Ņujorkas latviešu draudzes nometni Katskiļos.

ALAs grāmatu apgādam šogad paredzēts 26.400 dol. liels budžets.

Baltiešu sadarbība pēc Helsinku konferences manāmi uzlabojusies. Bija ierosinājums Vašingtonā pie Baltā nama nodarbināt kādu aģentu, kas meklētu sakarus pie amerikāņu valdības iestādēm, kongresa un senāta locekļiem un kārtotu baltiešu lietas. Kopējais budžets te varētu būt ap 9500 dol. gadā, no kuŗa trešā daļa būtu jākārto latviešiem. Valde šim ierosinājumam piekrita.

Par Minsteres ģimnaziju ziņoja tās skolotājs M. Zandbergs, kas uz dziesmu svētku sarīkojumu bija ieradies no Vācijas un piedalījās valdes sēdē. Minsterē ir 101 skolnieks, bet ir cerības, ka varētu vēl nākt kādi 4 vai 5 skolēni no aizjūras zemēm. No Rietumvācijas ir 60 skolēni, 5 no Zviedrijas un pārējie no citām zemēm. Internātā ir 86 skolēni, līdz ar to aizņemot visas vietas. Mēnesī izmaksā 8 stipendijas, bet stipendijās vēl vajadzētu ap 22.000 DM.

Caur ALAs ceļojumu biroju uz Klīvlandi ceļojuši 106 dalībnieki. Biroja darbība būtu uzlabojama, līdzīgi amerikāņu birojiem. Paredzēti lidojumi uz Austrāliju, Tobago un dažādām vietām ASV. Pakalpojumi domāti tikai ALAs biedriem.

H. Mindenbergs ziņoja, ka iespējama vasaras skolas iekārtošana Kaskādu kalnos, netālu no Sietlas.

Plašas debates bija par jaundibināto Brīvības fondu, kas pastāvēs pie PBLA. Šī projekta autors J. Dimants jun. nesen izsūtījis aicinājumus ziedot un ienākuši vairāki ziedojumi, lielākais 1000 dol. apmērā.

Nākamā ALAs valdes sēde paredzēta 30. septembrī Ņujorkā, pēc tam 8. un 9. decembrī Čikagā. **Vk**

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Pa noslepkavoto senču pēdām

PRINČA FILIPA APMEKLĒJUMS MASKAVĀ

Princis Filips, pirmā Anglijas karāliskā vizītē Pad. savienībā kopš Krievijas revolūcijas, apskatīja Kremlī sava boļševiku noslepkavotā radinieka cara Nikolaja II telpas.

Princi Filipu Maskavā lietū sagaidīja tikai daži oficiālie padomju pārstāvji. Tomēr bija jūtams zināms vēsturisks noskaņojums, kad princis, cara Nikolaja I mazmazdēls, brauca gaŗām Maskavas drūmajiem dzīvokļu namiem un slikti ģērbtajam ielas pūlim uz savu uzturēšanās vietu — vasarnīcu Ļeņina kalnā, no kuŗas atveŗas krāšņs skats pāri baznīcu zelta kupoliem, kas atgādināja princim viņa senču valdīšanas laiku, kas sagatavoja ceļu tagadējiem, vēl stingrākiem Kremļa valdniekiem viņu agresijai. Nepieminēta palika cara Nikolaja II, carienes un viņu piecu meitu un troņmantinieka noslepkavošana 1918. gadā.

Šīsdienas politiskos terminos Filipa apmeklējums reprezentē angļu-padomju attieksmju atkusni, kas atradās dziļā ledū kopš angļi 1971. gadā izraidīja 105 padomju pārstāvjus par spiegošanu. Arī tas netika pieminēts. Prinča Filipa Maskavas apmeklējumā ietilpa satikšanās ar Pad. svienības prezidentu Nikolaju Podgorniju un pusdienas ar padomju prezidiju, kas liekas līdzinās ceļu Anglijas ministru prezidenta Eduarda Hīta Maskavas apmeklējumam vēl šogad. Arī karaliene Elizabete vēlāk gatavojas apmeklēt Pad. savienību.

Princis Filips apmeklē Pad. savienību kā internacionālās jāšanas sporta federācijas prezidents. No Maskavas viņš devās uz Ķijevu, Ukrainā, kur princese Anna piedalīsies Eiropas zirgu jāšanas sacensībās, lai aizstāvētu savu 1971. gadā iegūto meistartitulu. Ķijevu apmeklēs arī princeses Annas saderinātais, kpt. Marks Filips.

Liekas, krievi daudz nerūpējas par karalisko apmeklējumu. „Mēs nekad neesam redzējuši karaliskos attēlus mūsu laikrakstos," izteikusies tulce Tatjāna Karpova, gaidot princi ielidojot lidlaukā. Kad ieraudzījusi princi Filipu angļu tvīda uzvalkā, viņa piebildusi: „Viņš izskatās kā kurš katrs." —ls—

Kanadiešu advokāts meklē vecāku pāri savam lauku īpašumam

MILTONĀ (SIDRABENES TUVUMĀ).

Brīvs dzīvoklis, apkure un apgaismošana pret vieglu darbu.

Informācijai zvanīt tel. 364-1314 un angliski prasīt pēc Martas.

PARCEL IMANTA **SERVICE**

Mosekaeret 6, 2880 Bagsvaerd, Copenhagen — Denmark

Līdz mūsu jaunā kataloga iznākšanai — 20. septembrim ienākušos pasūtinājumus nosūtām vēl par lētajām, vecā kataloga izpārdošanas cenām.

Piem. Izcilus kvalitātes angļu kungu uzvalka drāna vai mēteļa drāna dāmām un kungiem $12,00 metrā.

Mīksta, silta vilnas kleitu drāna skaistās pasteļkrāsās, visās nokrāsās $7.00 metrā.

Kostīmdrāna sākot ar $5,00 metrā.

Elegantas dāmu kurpes sākot ar $13.00

Elegantas kungu kurpes sākot ar $15.00

JAUNS RUDENS PIEDĀVĀJUMS:

MOHĒRA VILNAS GARNITŪRA — cepurīte - berete un šallīte skaistās skotu krāsās, AKRĪLA moderns pullovervirskrekls, dāmām vai kungiem, NAILONA lietus mētelis, dāmām vai kungiem

Visas nodevas ieskaitot $50,-

Varat pievienot 2,50 m 100% angoras vilnas kleitu drānu, tad cena $65,-

TORONTO ZIŅAS

● Gadskārtējie ev. lut. draudžu kapu svētki Jorkas kapsētas latviešu kapu vecākajā nodalījumā 9. septembrī bija pulcinājuši ap 2000 dievlūdzēju. Dievkalpojuma sākuma liturģiju vadīja māc. A. Briedis, spredikļi un lūgšanu teica māc. Ā. Čops, bet beigu liturģiju vadīja archibīskaps A. Lūsis. Sv. Andreja draudzes koris A. Purva vadībā nodziedāja divas dziesmas: J. Brāmsa Mirušo piemiņai un J. Cīruļa Jau zvaigznes zilos kalnus māj. Māc. Ā. Čops paziņoja, ka kapu pārvalde atļāvusi iekārtot blakus vecākajam latviešu kapu novietojumam vēl vienu jaunu nodalījumu. Latviešiem Jorkas kapsētā tagad būs pavisam četri kapu nodalījumi, un jaunajā nodalījumā varēs iegādāties kapu vietas. Kā katru gadu, kapu svētkos arī šogad iesvētīja starplaikā uzstādītos piemineklus un piemiņas plāksnes. Archibīskaps A. Lūsis iesvētīja kapakmeņus Annai Elksnītei, Jāzepam Klincānam, Žanim Bumbulim, Vīgo Ratniekam, Hermanim Langenfeldam, Artūram Upītim un Aleksandram Ozolam-Golovackim; māc. Ā. Čops — Annai Andersonei, Ansim Pauzeram, Arnim Kiršteinam, Ženijai Kristapsonei, Emīlijai Garumsonei, Krišjānim Spriceniekam, Kārlim Balgalvim un Vilim Martinsonam, bet māc. A. Briedis — Otto Kārklim, Elzai Knēziņai, Elmāram Mednim un Ludvigam Ozoliņam.

● Sv. Jāņa draudzes valde kopīgi ar kopsapulcē izvēlēto pārstāvi V. Kaļiņu un I. Epneri izraudzījusi nekustamu īpašumu jaunievēlētā mācītāja Ivara Gaides rezidencei. Pēc daudzu objektu apskates par izdevīgāko atzīta Ilmāra Jankovska nekustamo īpašumu un apdrošināšanas uzņēmuma Skyline Real Estate Ltd. reģistrētā divstāvu mūra ģimenes māja ar garāžu zem tās, 12 Worthington Cres., Toronto. Māja ir 8 gadus veca un ļoti labā stāvoklī. Kā informē draudzes priekšnieks J. Koncis, tās cena ir 62.000 dol. Mācītāja I. Gaides un viņa četru ģimenes locekļu ierašanās no Klīvlandes, kur viņš apkalpoja turienes Vienības draudzi, paredzēta oktobŗa beigās vai novembŗa sākumā. Jaunais draudzes gans māju jau apskatījis. Tā atrodas archibīskapa A. Lūša mītnes tuvumā, klusā vietā parku rajonā un netālu no lielajiem satiksmes ceļiem. Draudzes locekļiem vēl šinī mēnesī paredzēta mājas apskate, ar draudzes dāmu komitejas rīkoto kafiju.

● Latvisko zināšanu seminārs jauno darbības gadu atsāks 25. septembrī. Semināra dalībnieku sanāksmes ik otro otrdienas vakaru no pl. 7.30 Latviešu namā, tās iesākot ar dziedāšanu kokļu vai ģitaras pavadījumā un dzejas lasīšanas priekšnesumiem. No pl. 8 — 9 vakarā būs arī koŗa dziedāšana Imanta Saksa vadībā, pēc kam sekos nodarbības semināra grupās. Latviešu valodas grupu šai gadā vadīs Aleksandra Šteinberga, bet latviešu valodas nepratēju kursu — Indra Gubiņa, žurnālistiku — Maksis Čulītis, mūzikas tradicijas — Imants Sakss. Politiskais seminārs darbosies līdzšinējā latvisko zināšanu semināra vadītāja un politisko zinātņu doktora Juŗa Dreifelda vadībā. Tautiskā mantojuma grupu vadīs Lilija Treimane, bet tautas dejas notiks Diždanča vadītāja Zigurda Miezīša vadībā. Semināra pirmajā saietā 25. septembrī dziedās igauņu studentu koris. 20. un 21. oktobrī semināra dalībniekiem paredzēts izbraukums uz Toronto universitātes farmu, Kaledonijas kalnos. Latvisko zināšanu seminārs aicina pieteikties jaunus dalībniekus.

● Kanadas nacionālās izstādes mūzikas sacensībās jauniešiem trīs zelta un vienu sudraba medaļu izpelnījās 13 g. vecais Richards Upenieks — pirmo vietu vijoles solo sonatīnu klasē, vecuma grupā līdz 18 gadiem, klavieŗu pavadījumu spēlējot Verai Leinvēberei, otru zelta medaļu — spēlējot kopā ar partneru duetu klasē līdz 14 g. vecajiem un trešo zelta medaļu — stīgu kvartetā spēlējot pirmo vijoli. Kvartetā piedalījās arī Edmunds Treijs, spēlējot braču, tāpat iegūdams zelta medaļu. Bez tam viņš vēl izpelnījās otru zelta medaļu par brača solo vecuma klasē līdz 16 gadiem. Sudraba medaļu par otro vietu R. Upenieks izpelnījās vecuma grupā līdz 16 gadiem. Mūzikas sacensību vokālajā sektorā pirmo vietu solo klasē līdz 10 g. vecumam un zelta medaļu izpelnījās 8 g. vecā Laura Zariņa.

● Pēc dziesmu svētkiem Klīvlandē Toronto ieradās 12 Brazilijas latvieši, kas kopējā grupā 29. augustā bija izlidojuši no Sanpaulo. Kanadā viņi apmeklēja vairākus latviešus, kas šeit pārcēlušies no Brazilijas, kā arī citus paziņas. Grupā bija arī mācītājs Jēkabs Mekšs, kas apkopj Sanpaulo latviešu ev. lut. draudzi, Sokrāts un Sīmanis Novicki un Aivars Grabis, kas strādā par inženieŗiem Forda autofirmā. No Sanpaulo vēl bija ieradies Elmārs un Valija Gailīši, Ināra Aparniece-Burra, bet no Riodežaneiro Dzidra Ādamsone un Marija Ošniece. Grupā bija arī kāds brazilietis no Nova Odesas kolonijas. Grupa pēc uzkavēšanās ASV, 25. septembrī izlidos atpakaļ uz Sanpaulo. Koplidojums, kas organizēts kopīgi ar lietuviešiem, izmaksājis turp un atpakaļ 450 dol. katram.

● Dziesmu svētku komitejas Klīvlandē piešķirtās godalgas saņēmuši šādi mākslinieku vienības Latvis biedri: gleznieciībā — Gundega Cenne par svētku tematu Atbalss un Visvaldis Reinholds par gleznu jauktā technikā Eposs; skulptūrā 1. gadalgu saņēmis Zigfrīds Jurševskis par bronzu Gāju putni.

● Operdziedātājas Rutas Gerkes koncerts Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas koncertu ietvaros notiks 8. decembrī kā agrāk izsludināts, bet 27. novembrī pl. 8.30 vakarā Sv. Lorensa centrā (Town Hall).

● Ungārijas 81 g. vecais kardinālis Josefs Mindcentijs, kas dzīvo trimdā Vīnē, apmeklēs no 21.—23. septembrim Toronto, kur vadīs mesi Sv. Maikela katedrālē, sakarā ar 1000 gadu kristīgās ticības atceri Ungārijā. Kardinālis apmeklēs arī citas lielākās Kanadas pilsētas.

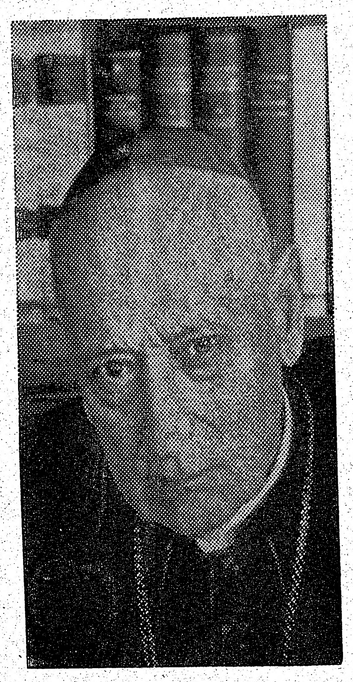

Kardinālis Mindcentijs

Režisors A. Straumanis ar palīgrežisori Maiju Gaiķi uzmanīgi seko Moljēra lugas Tartifs mēģinājuma norisei.
Foto: Juris Sauemagi

DV teātris Kanadā iestudē Moljēra lugu

Šogad paiet 300 gadu kopš Moljēra nāves, kādēļ Daugavas Vanagu teātris Kanadā teātŗa dienām izvēlējies viņa lugu Tartifs un piedalīsies daudzkultūru festivālā šoruden Toronto. Lugu iestudē režisors Dr. Alfreds Straumanis ar palīdzi Maiju Gaiķi. Dekorācijas gatavo Valdis Vare, gaismotājs — Juris Sauemagi, mūzika — Irēna Kalviņa, kostīmi — Ērika Reinfelda un Velga Jansone. Izrādes vadītājs — Ēvalds Kalviņš. Galvenie tēlotāji: Valija Lāma, Rūdolfs Purvs, Ziedonis Upīte, Valdis Mārtinsons, Skaidrīte Leja, Skaidrīte Darkēvica, Herta Jurševska, Jānis Vanags, Roberts Migļāns un Andris Leja.
Lugas izrādes paredzētas arī citos latviešu centros.

—lm—

● Daugavas vanadžu koris Zīle atsāka mēģinājumus 11. septembrī DV namā. Koris 29. septembrī dziedās Latviešu lauksaimniecības biedrības 15 gadu darbības jubilejas un Pļaujas svētku sarīkojumā Šelburnā, bet 20. oktobrī DV Hamiltonas nodaļas gada svētku sarīkojumā. 10. novembrī koris kuplinās Latvijas valsts proklamēšanas dienas sarīkojumu Sadberijā.

● Jūlija Popeļa gleznu izstāde, ko Sv. Jāņa baznīcas abās zālēs atklās sestdien, 22. septembrī, pl. 7 vakarā, būs atvērta svētdien, 23. sept. no pl. 12 dienā līdz 9 vak., bet pirmdien, 24. sept. no pl. 7—9 vak. Klāstā būs 44 darbi, impresijas par Spānijas un Portugales ceļojumu, puķes, klusās dabas, ainavas un liela formāta Andalūzijas ciema gleznojums.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības nākošais izbraukums 15. septembrī kopējā autobusā uz 118 jūdžu attālo latviešu katoļu lauku īpašumu Mežciemu. Autobus aties no Toronto pl. 8 no rīta. Sapulcēšanās autobusa piestatnē pus stundu pirms izbraukšanas. Izbraukumu vadīs A. Budže.

● Vestonas slimnīcā 5. septembrī 86 g. vecumā mirusi Helēna Eiduka. Viņas vīrs Augusts miris jau priekš vairākiem gadiem Toronto. Aizgājēju uz Jorkas latviešu kapiem 8. septembrī izvadīja māc. Ā. Čops. Nelaikē atstāj divus dēlus, Jāni un Gunāru, Toronto.

● LPB literārajā sarīkojumā 2. septembrī Klīvlandē piedalījās arī Guna Ikona no Toronto, kuŗas vārds atreferējumā izlaists.

● Mednieku un makšķernieku kluba internās šaušanas sacīkstēs kluba īpašumā Bērzainē piedalījās 39 šaušanas sporta cienītāji, to vidū arī 4 jaunieši. Ar mazkalibra šauteni sacentās 24 dalībnieki A. Rūdolfa vadībā. A klasē G. Paeglis ieguva 573 punktus (iesp. 600), P. Zvirgzdgrauds 558 p., un O. Zvirgzdgrauds 549 p. B klasē I. Purmals (538), K. Krieviņš (528) un V. Veidemanis (521). C klasē uzvarēja Olga Jākabsone (483), jaunatnes klasē — P. Zvirgzdgrauds ar 383 p. (iesp. 400)., U. Veidemanis (212) un R. Jākabsons (162). Šaušanā ar pistoli piedalījās 30 dalībnieki O. Zvirgzdgrauda vadībā. Viņš arī uzvarēja A. klasē, iegūstot 155 p. (iesp. 200) V. Pētersons (137) un I. Lūsis (119). B klasē K. Krieviņš (116), M. Holcmanis (108) un A. Rūdolfs (96). C klasē P. Zvirgzdgrauds (92 p.), U. Veidemanis (88) un V. Veidemanis (87). Sacīkstes vadīja kluba sporta daļas vadītājs K. Šverns.

Dr. E. Upenieka pateicība Toronto laikrakstam

Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks piesūtījis laikraksta The Toronto Sun redakcijai vēstuli, kuŗā pateicas par 13. augustā ievietoto Lubora Zinka rakstu: „Somu policija dejo pēc sarkano mūzikas". Šī raksta latvisko tulkojumu jau sniedzām mūsu lasītājiem Latvija Amerikā 1. septembŗa numurā (8. lp.).

Dr. E. Upenieka vēstule ievietota The Toronto Sun 29. augusta izdevumā, kur konsuls raksta: „Bieži mēs esam brīnījušies, kāpēc prese ir tik 'izteikti' klusa par pašreizējām traģēdijām komūnistu okupētajās Baltijas valstīs, tai pašā laikā daiļskanīgi atklājot līdzīga rakstura vissīkākos gadījumus, kas notiek citur. Baltijas tautu izmisīgā cīņa pret šī laika visnecilvēciskāko apspiedēju ir cīņa, no kuŗas iegūst visa brīvā pasaule, un tomēr tā klusē. Ceru, ka laikraksts arī nākotnē atradīs līdzīgas izdevības, lai darītu pasaulei zināmu patiesību par mūsu traģēdiju."

VIŠINSKA „ATBILDE."

Tā paša laikraksta, 6. septembŗa izdevumā, Viljama Bekleja rakstā, „Daži izlases jautājumi, ko vērts atzīmēt," starp citu lasāms:

Talantīgais Milwaukee Sentinel karikatūrists Toms Kurtiss pievienojis kāda korespondenta vēstuli no Latvijas. Kad pirmais Pad. savienības sūtnis Višinskis ieradies Apvienotajās Nācijās ASV, viņš lidlaukā saticies ar preses ļaudīm, kas jautājuši, vai šī ir viņa pirmā reize ārzemēs? Višinskis cinisķi atbildējis: „Jā, savā ziņā šī ir mana pirmā reize, jo iepriekšējo pirmo reizi ārzemēs nevar ieskaitīt."

Višinskis savā laikā bija ieradies neatkarīgajā Latvijā kā Pad. savienības slepenā uzdevuma aģents. „Bet kad es otrā rītā atmodos, es biju atkal atpakaļ Pad. savienībā." — Ar to reportieŗiem bija īsumā paskaidrots, ka naktī Višinskis bija noorganizējis Latvijā apvērsumu un no tā brīža Latvija kļuva par milzīgās Padomju savienības kolonijas sastāvdaļu. Tādējādi Latvija cieš un dalās padomju barbarismā, — piebilst Viljams Beklejs.

Tālāk The Toronto Sun žurnālists pastāsta par Dāniela Brūvera izmisīgo cīņu Rīgā, lai ar bada streika palīdzību dabūtu izceļošanas vīzu pie savas sievas uz Rietumvāciju, piezīmējot, ka amerikāņiem būtu jāapzinās, ka vajāšanas Pad. savienībā nav vērstas tikai pret žīdiem vien, izsaucoties: „Senātora Džeksona ievērībai!"

Tagad Dānielam Brūveram Rīgā paziņots, ka viņam četru nedēļu laikā jāatstāj Pad. savienība. Lai glābtu prestižu, izceļošanas atļaujas vietā Maskava izvēlējusies Brūvera izraidīšanu . . .

—ls—

● Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumu 30. septembrī pl. 11 no rīta vadīs jaunievēlētais draudzes mācītājs Ivars Gaide no Klīvlandes.

● Pēteri Skulti (no ASV) un Gaidu Judīti Balodi salaulājis archibīskaps A. Lūsis.

Toronto lidlaukā pārbauda Italijas pasažierus

Italijā choleras epidēmijā bijuši jau 24 nāves gadījumi, galvenokārt Neapolē, bet ziņots arī par pirmo nāves gadījumu Sardīnijā. Iedzīvotāji tomēr turpina ēst austeres, kas bijis par iemeslu choleras epidēmijas uzliesmojumam Italijā. Pasažieŗus, kas ierodas no Italijas, Toronto internacionālajā lidlauka pārbauda, vai nav aizdomas par saslimšanu ar choleru. Toronto universitātes eksotisko slimību speciālisti izteikušies, ka Kanadā šī slimība nevarētu izplatīties, jo šeit higiēniskie apstākļi atrodas augstā līmenī un visus aizdomīgos gadījumus rūpīgi kontrolē.

Vienaldzīgā publika

Laikr. The Toronto Sun 7. septembŗa numurā bija ievietota Jāņa Auziņa lasītāju vēstule: „Toronto iedzīvotāji ir sašutuši par noziegumu aculiecinieku apatisko vienaldzību. Tas lika man atcerēties dažu Eiropas valstu likumus. Pēc šiem likumiem, ja cietušo pamet krimināla uzbrukuma briesmās un nekā nedara tā glābšanai, tad tas pats par sevi jau ir nopietns kriminmāls pārkāpums. Toronto bija šāds gadījums, kad kādu vīrieti piekauj 70 lieciniekiem klātienē. Cik daudz no šiem 70 uzbrukuma lieciniekiem vēlētos kļūt par noziegumā pārkāpējiem, kam draudētu ieslodzījums cietumā par to, ka nav bijuši pietiekami aktīvi varmācības novēršanā?"

Baltiešu festivāls Priedainē

KAD CIETUMA DURVIS AIZVERAS TIKAI 35 KM NO OKUPĒTĀS DZIMTENES

Laiks Priedainē aizvien bijis jauks, kā to var apliecināt iepriekšējo BATUN festivālu apmeklētāji. Tā arī augusta otrā pusē, baltiešu 4. festivāla dienā, labākus apstākļus nevarēja vēlēties, kaut meteoroloģiskie biroji pareģoja lietu. Festivāls iesākās ar draudzības spēli volejbolā, no kuras latvieši Jāņa Puķes vadībā iznāca kā uzvarētāji, saņemot balvu — pudeli šampanieša. Taču igauņi tūdaļ izaicināja uzvarētājus uz vēl vienu — „alus" setu, ko arī uzvarēja...

Programmas sākumā sarīkojuma vadītājs Ints Rupners iepazīstināja festivāla viesus ar „Trim no Helsinkiem", kuŗi apcerēja savus piedzīvojumus Eiropas drošības un sadarbības konferences laikā no jautrās puses. Jaunā un iznesīgā lietuviete Egle Žilione atzinās, ka pirmo reizi mūžā sākusi šaubīties par sieviešu un vīriešu vienlīdzības tiesībām, kad ievietota somu „uniseksa" cietumā ar attiecīgu iekārtu. Uldis Grava atzinās, ka visi pārējie baltiešu delegācijas locekļi uzreiz iemīlējušies Eglē. Igaunis Plērs aprakstīja sajūtu, kāda rodas, kad 500 mārciņu smagās cietuma durvis aizveŗas, atrodoties tikai 35 km no savas dzimtās vietas. Visi trīs apliecināja, ka piedzīvojums Helsinkos stiprinājis viņu pārliecību par baltiešu kopdarba nepieciešamību un cildināja BATUN kā organizāciju, kas pirmā sākusi attīstīt šo garu.

Koncerta daļā latvieši iepazīstināja baltiešus ar Dzintru Pāvulu, kuŗa tikai nesen pārcēlusies uz Ņujorku. Dzintra ir pazīstamā Luterāņu pasaules federācijas darbinieka Laimona Pāvula meita. Daļu bērnības viņa pavadījusi baltiešiem neparastās vietās — Šveicē, Jeruzalemē. Viņa beigusi Cincinati universitāti ar mastera gradu vācu valodā un Tuvo austrumu studijās, mācījusies dziedāt Sv. Olafa kolledžā Mineapoles tuvumā. Dzintra Pāvula bieži izmantojusi savu talantu kuplinādama dievkalpojumus. Taču šoreiz viņas repertuārā bija t.s. izklaidēšanās mūzika, noklausīta gan no Čikagas Piecīšiem, gan Trīs no Pārdaugavas, Raimonda Paula un Mārtiņa Dziesmu grāmatas. Klausītājiem patika viņas siltais kontralts un pievilcīgā personība. Viņu uzmanīgi pavadīja Linda Millere.

Pazīstamais igauņu tenors Heincs Rīvalds dziedāja gan igauņu tautasdziesmas, gan amerikāņu komponistu darbus — igauņu un angļu valodā. Rīvalda karjēra sākusies Tallinā, kur jau neatkarības laikā viņš veidojis spožas lomas igauņu slavenākajā teātrī Estonia. Pēc kaŗa darbojies Geislingenas igauņu teātŗa trupā, viesojies uz daudzām vācu un skandinavu skatuvēm gan operās un dziesmu spēlēs, gan patstāvīgos koncertos. Amerikā Rīvalda vārds kļuva pazīstams, iegūstot pirmo godalgu Teda Maka amatieŗu konkursā televīzijā. Viņš iedziedājis daudzas plates un pašreiz piedalās igauņu filmas gatavošanā par vēsturisku tematu. Viņu pavadīja jaunā, talantīgā igauņu pianiste Rita Rikka.

Lietuviešus pārstāvēja Jūrate Veblaitis Ličfilde, kuŗa ieguvusi mastera gradu paidagoģijā Kolumbijas universitātē un turpat 1972. g. pavasarī sniegusi savu abitūrijas koncertu. Pag. gada pavasarī viņa piedalījās Jaunanglijas baltiešu biedrības rīkotajā konkursā, iegūdama godalgu. Ņujorkas un Ņudžersijas lietuviešiem viņa jau labi pazīstama, bet igauņi un latvieši bija patīkami pārsteigti par jaunā soprāna spožumu un tehnisko gatavību. Jācer, ka jaunajai dziedonei drīz pavērsies ceļš uz operas skatuvi, kur viņai ir visas dotības iekaŗot starptautisku slavu. Viņu uzmanīgi pavadīja Margareta Kristena.

Pirms Romanenko orķestris uzsāka spēlēt aizrautīgus deju ritmus, festivāla viesi pulcējās pie ēdienu galda, kur netrūka ne igauņu kāpostu plātsmaizes, rosola un kliņģeŗu, ne lietuviešu plāceņu, „cūkaustiņu" un kūku. Latvieši lepojās ar saviem sklandu raušiem, skābputru, pīrāgiem un Jāņu sieru. Longailendas latviešu grupa bija gādājusi par svaigi žāvētiem zušiem. Galdu sekmīgi vadīja Ieva Bērziņa, bet gardumu sagatavošanā bija piedalījušās V. Korka, L. Juksa, M. Linama, S. Okas, J. Virkmā, A. Skara, V. Freija, K. Celmiņa, A. Paegle, latviete Rita ar igaunisko uzvārdu Uibo un lietuviete Gražina ar latvisko uzvārdu Paegle u.d.c.

Beatrise Balode, Valda Ziemele, Dālija Bulgāris un Nensija Umbražas pārdeva lozes izlozei. Laimētāju vidū bija K. Ikstrums no Vašingtonas pavalsts un P. Tarnauskas (Ņudžersija) — „miljona dolaru" Ņujorkas pavalsts loterijas lozes; Silja Sepmane (Albānija) — Rīgā darinātu spilvenu; V. Komocova — Linkolnā darinātu galdautu; Sirje Uriko — pusgalona degvīna pudeli; R. Balode — lielu pašdarinātu plecu lakatu: 5 g. v. Ērika Bajāre — elektrisko matu cirtošanas komplektu; L. Kušķe — grozu ar atspirdzinājumiem.

Laimdota Sausais, iesaistījusi darbā savus radus un draugus, apkalpoja loterijas galdu, kas pārdeva 1300 lozes. Laimestu starpā bija 4 pašdarināti spilveni, daudz cita veida rokdarbu, tautiskās keramikas, rotas lietu, rotaļlietu u.t.t. Publikas interesi saistīja O. Akerberga stends ar latviešu daiļamatnieku izstrādājumiem un L. Rumaka galds ar grāmatām un platēm, tāpat Priedaines aizvien viesmīlīgais bārs un ēdienu galds.

Tālo viesu vidū, bez Apvienoto nāciju darbiniekiem bija daudz „pārnovadnieku" — kāds somu students no Helsinkiem, bijušā Jaungulbenes barona mazdēls J. P. fon Tranžē ar sievu — minchenieti, Klapu pāris un Biruta Akerberga, kas atradās atvaļinājumā no pašreizējās darba vietas Nigērijā; pa ciemiņam no Rīgas un Tallinas; tāpat arī baltieši no Sanfrancisko (Valda Ziemele), Čikagas (Ruta Priedkalne), Toronto un Montrealas u.t.t.

Festivāls beidzās jaukā sirsnībā, ar solījumiem tikties nākamo gadu un vairākiem jauniegūtiem BATUN biedriem. Likās, ka nelaiķa prāv. Trepšas novēlējums, teikts kādā no iepriekšējiem festivāliem — lai baltieši iemācītos ne tikai kopīgi rīkot demonstrācijas un iesniegt deklarācijas, bet arī kopīgi ēst un dzert, dziedāt un priecāties — pamazām kļūst par īstenību.

D. V.

Garīgais koncerts dziesmu svētku ievadījumā Klīvlandes Sv. Jāņa katedrālē, kuŗā dziedāja Toronto Sv. Andreja draudzes koris. Attēlā komponists A. Purvs diriģē kori un orķestri.

Foto: Verners Cinis

Amerikāņu laikraksti par Klīvlandes dziesmu svētkiem

Laikraksts The Cleveland Press 1. septembrī, jau otrā dienā pēc dziesmu svētku atklāšanas akta, ziņoja par tā norisi un ASV prezidenta Niksona meitas Jūlijas Eizenhaueras piedalīšanos. Laikraksts jau ar pirmo teikumu sacīja, ka viņa attaisnojusi savu labo slavu kā ietekmīgākā valdības sūtne latviešu dziesmu svētku simtgades atklāšanas runā un ka viņai bijis jāatbild arī uz reportieŗu jautājumiem, starp citu, „vai esat šeit, lai vadītu pilsētas galvas Perka kampaņu?" Augstās viešņas atbilde bijusi — „nē, bet pilsētas galva Perks darījis daudz laba Klīvlandes pilsētai".

Tālāk laikraksts minējis Jūlijas Eizenhaueras jūsmīgo uzņemšanu, citējot dažus teikumus no viņas uzrunas latviešiem: „Mans tēvs zina, ka jūs ticat viņam, un es būšu laimīga pastāstīt viņam par jūsu draudzīgo uzņemšanu, kad atgriezīšos Vašingtonā." — „Jūs apzināties savu bagātīgo vēsturi un tas padara jūs par stipru tautu. Mēs esam priecīgi par jūsu pienesumu šai valstij." Klīvlandes pilsētas galva Perks, pasniedzot prezidenta meitai pilsētas atslēgu, teica: „Šī atslēga simboliski atveŗ mūsu sirdis Jūlijai Eizenhauerai." Tālāk ziņots, ka Montrealas latviešu tautas dziesmu ansamblis un apvienotais koris dziedājis latviešu tautas dziesmas, diriģējot Ernestam Brusubārdim no Milvokiem. Citēti arī daži teikumi no svētku komitejas priekšsēža vietnieka un sarīkojumu nozares vadītāja Zigurda Reineka un komitejas priekšsēža Edvīna Auzenberga uzrunām, kā arī minēta svētku tālākā norise nākošās dienās.

Laikraksts bija ievietojis arī divus svētku foto attēlus, vienā no tiem redzama Jūlija Eizenhauera ar Klīvlandes pilsētas galvu Perku, bet otrā parādītas divas latviešu tautu meitas.

Klīvlandes laikraksts The Plain Dealer 3. septembŗa numurā bija ievietota arī kritika par latviešu mūzikas simfonisko koncertu 1. septembrī, ar pianistu Arturu Ozoliņu, kas bija nosaukts par „kanadieti" un „dedzīgu jaunu pianistu", debitējot pirmo reizi Klīvlandes Public Music zālē. Recenzente (Vilma Salisbury) atzīmējusi, ka 26. g. vecais Arturs Ozoliņš bijis ievērojams solists simfoniskās mūzikas koncertā, kas ietilpis latviešu simtgades dziesmu svētku sarīkojumos. Recenzente Arturu Ozoliņu raksturojusi par mākslinieku ar spēcīgu techniku un dedzīgu temperamentu, atskaņojot Tālivalža Ķeniņa Fantasies Concertante, nesen komponēto koncertgabalu, kas „bazējas uz aizgūtiem Bartoka mūzikāliem materiāliem". Tālāk recenzijā minēts:

„Klīvlandes mūziķu orķestri diriģēja Jānis Kalniņš. Perkusivā stilā un komplicētā struktūrā kompozicija sniedza pieanistam nošu pārpilnību spēlēšanā. Nelaimīgā kārtā orķestŗa daļa bija tik blīvi konstruēta, ka solistam reizēm bija jācīnās, lai viņu sadzirdētu. Ozoliņam tomēr izdevās pārvarēt šo sacensību, un īpaši orķestŗa nepavadītās pasāžas skanēja skaidri, loģiski un izteiksmīgi. Atsaucīgā audience pianistam izšķērdīgi aplaudēja, bet kājās stāvot veltīja arī savas ovācijas komponistam, Toronto universitātes profesoram, kas atradās zālē un paklanījās publikai. Programmā bija uzņemta arī Jāzepa Vītola piecdaļīgā Dārgakmeņu svīta, kas skanēja līdzīgi funkcionālai 19. g. s. baletmūzikai un divas Jāņa Kalniņa kompozīcijas, uzkrītoši Prokofjeva ietekmē."

Recenzijā beigās piezīmēts, ka „Kalniņš ir veiksmīgāks diriģēšanā, nekā komponēšanā", vēl piebilstot, ka auditorija bijusi pārpildīta līdz pēdējai vietai, publikai sastāvot galvenokārt no dziesmu svētku apmeklētājiem un lūgtiem viesiem, kas braukuši pat no tik tālām vietām kā Austrālijas un Eiropas, lai piedalītos četru dienu svinībās.

—ls—

COMMERCIĀLO ZINĪBU STUDIJAS

Komerciālo zinību studijas administrācijā, tieslietās, ekonomijā, tirdzniecībā (marketing) un citās nozarēs, tagad ir pieejamas visām ieinteresētajām personām

THE UNIVERSITY OF TORONTO
DIVISION OF UNIVERSITY EXTENSION
119 ST. GEORGE STREET
TORONTO M5S 1A9

Tuvāki paskaidrojumi par šiem kursiem ir brošūrās, kuŗas iegūstamas zvanot

tel. 928-2400

Šajos kursos var ņemt dalību visi,
bez kādiem priekšnosacījumiem par uzņemšanu.

Kursi sākas 1973. gada 24. septembrī.
Piesakaties tagad.

Vīru koŗa Viesturs Toronto vienība, kas Klīvlandes dziesmu svētku kopkoncertā saņēma vairogu. Augšējā attēlā pa kreisi Vairis Liepiņš ar Vairogu. Foto: Verners Cinis

Bravūra, huļiganisms vai provokācija

KĀDI BOJĀJUMI NODARĪTI PLAZAS VIESNĪCAI KLĪVLANDĒ

Latviešu dziesmu svētku simtgade Klīvlandē nu aizvadīta. Laikā no 31. augusta līdz 3. septembrim šīs ASV Ohio pavalsts pilsētas centrā bija vērojama latviešu „invāzija", ar Latvijas nacionālajiem karogiem pie galvenajām viesnīcām un neona spuldžu apgaismotajiem uzrakstiem „Velcome to Latvian song festival." Latviešu valoda skanēja visur, tā bija dominējošā. Tik dominējoša, ka pat ASV prezidenta Niksona meita Jūlija Eizenhauera savus apsveikuma vārdus, svētku atklāšanas sarīkojumā Klīvlandes Plazas viesnīcā iesāka un nobeidza latviski. Prieks un sajūsma salija, kā dalībnieku, tā arī apmeklētāju sirdīs, ko nespēja nomākt pat neparasti karstie laika apstākļi. Neapšaubāmi, 5. Vispārējie latviešu dziesmu svētki ASV bija lielākā latviešu kultūras un varēšanas manifestācija, kāda jebkad piedzīvota brīvajā pasaulē. Kopējo dalībnieku skaitu lēš ap 13.000 latviešu, pēc dažām optimistiskām ziņām pat līdz 15.000, tā katrā ciņā pārspējot rīkotāju cerēto un gaidīto, kas bija rēķinājušies ar 10.000 apmeklētāju.

Šiem panākumiem un pacilātībai „rūgtas vērmeles" piepilināja ziņa, ka svētku laikā, naktī no sestdienas uz svētdienu izdemolēta Klīvlandes Plazas, jeb agrākā Statler-Hilton viesnīca, bojājumus lēšot no 4000 līdz 5000 dol. apmērā. Skatuc no izdemolētās viesnīcas svētdienas vakarā pārraidīja Klvlandes televīzija, vēlāk to pārķēra arī radio stacijas, bet vietējie laikraksti 4. septembŗa izdevumos. Cik zināms, tad šo starpgadījumu saviem klausītājiem sniegušas arī dažas raidstacijas Kanadā. Visplašāk šo ziņu saviem lasītājiem sniedza lielākais Klīvlandes laikraksts The Plain Dealer, atsevišķā rakstā, ar virsrakstu pāri visai lapai, 91 rindkopā izklāstot nodarītos zaudējumus un sarunas ar viesnīcas vadību. Piesardzīgāks bija otrs laikraksts The Cleveland Press, kas tāpat 4. septembŗa izdevumā pēc raksta: „Latvieši svin un prasa brīvību", 24 rindkopās atzīmē notikušo faktu.

Lieki pieminēt, ka šis starpgadījums un plašā publicitāte negātīvā nozīmē nepatīkami pārsteidza kā dziesmu svētku rīkotājus, tā arī apmeklētājus un vispār latviešus. Lai noskaidrotu šo nepatīkamo starpgadījumu, mūsu laikraksta līdzstrādnieks 4. septembŗa rītā devās uz Klīvlandes Plazas viesnīcu, kur satikās ar galveno direktoru V. J. Bernu un dažiem citiem viesnīcas atbildīgiem darbiniekiem. Sarunā viņš paskaidroja, ka no viesnīcas 700 istabām 625 izdotas latviešiem, pārējās 75 rezervējot regulāriem viesiem. Viņam bijis arī zināms, ka vairākās istabās apmeties daudz lielāks viesu skaits nekā viesnīcas sarakstos reģistrēts. Daudzi jaunieši ieradušies arī ar guļammaisiem mugursomās un tā nakts stundas pārlaiduši guļot viesnīcas koridoros. Ievērojot dziesmu svētku viesu lielo skaitu, viesnīcas vadība šos blakus apstākļus uzņēmusi saprotoši.

Pārpratumi radušies, kad 2. septembŗa agrā rīta stundā, plkst. 3.45 sākušās nekārtības. Pa viesnīcas logiem sākušas lidot dzērienu pudeles, glāzes un no sienām atrautie pelnu trauki. Vairākos stāvos pa logiem izkārtas arī no sienām atrautās ugunsdzēsēju šļūtenes, kas savukārt radījis bojājumus arī ūdensvadu sistēmā. Lauztas mēbeles un dažādiem šķidrumiem notrieptas grīdsegas.

Visvairāk cietis viesnīcas ceturtais stāvs, kur galvenokārt iekārtotas viesnīcas administrācijas telpas. Tur no sienām atrauti paneļi, bojāti griesti, izlauztas arī durvis u.t.t. Viesnīcas demolēšana turpinājusies arī citos stāvos, galvenokārt 5., 6. un 9. stāvā. Nekārtības un viesnīcas demolēšana turpinājusies pusotras līdz divas stundas, ko dežūrējošais pārvaldnieks apraksta trīs lapas pušu garā ziņojumā, to beidzot vārdiem, ka šis latviešu festivāls ir „pāri viņa spēkiem."

Nekārtības sagādājušas grūtības arī viesnīcas astoņiem drošības sargiem. 4. septembŗa rītā šo rindu rakstītājam bija izdevība redzēt vairs tikai daļu no salauztām mēbelēm un trīs

(Turpinājums 11 lp.)

Mūzikai veltīts mūžs

DIRIĢENTAM UN MŪZIKAS KRITIĶIM ED. RAMATAM 85 GADI

Atceroties Eduarda Ramata mūža 85 gadu posmu, nav sīkāk jāpakavējas pie viņa biografijas, jo tā jau agrāk apgaismota mūsu periodikā, kādēļ vairāk jāpakavējas pie viņa darba ārpus Latvijas — Vācijā un ASV. Viņa mīļākais un tuvākais lauks latviešu kultūrā ir dziesma un mūzika. Jau 1945. g. Gestachtas latviešu nometnē pie Hamburgas tapa latviešu jaukts koris Daugava ar 85 dziedātājiem, laikam gan pirmais latviešu koris pēc kaŗa svešumā. Neatlaidīgais un rūpīgais darbs korī vainagojās panākumiem. Daugava rīkoja koncertus gan „pašu mājās", gan to aicināja viesoties arī daudzās citas latviešu nometnēs, arī UNRAs un okupācijas varas iestādēs.

Koŗa darba paliekoša piemiņa ir Hamburgas raidītāja skaņu lentē ieskaņotās 26 latv. komponistu dziesmas. Šās dziesmas vēl arvienu dzirdam atskaņojam mūsu radio raidījumos dažādās zemēs un vietās visā pasaulē, kur vien mīt latvieši.

Atsākot latviešu dziesmu svētku tradiciju Vācijā, Ed. Ramata vadītais koris piedalījās Elbas novada un Libekā rīkotos dziesmu svētkos, kuŗos mūsu gaviļnieks bija virsdiriģents.

Hamburgas raidītājā savāca ļoti daudz nošu materiāla no visām agrākām vācu okupētām zemēm, arī Latvijas. Mainoties politiskām varām, svešais nošu materiāls bija paredzēts sadedzināšanai. Pārskatot iznīcināšanai nolemtās notis, Ed. Ramatam gandrīz negribējās ticēt redzētam: iznīcināmā vidū bija desmitiem latviešu komponistu darbu, gan atsevišķas dziesmas, gan veselas partitūras, kā: A. Jurjāna kantāte Tēvijai, Alf. Kalniņa Mēs gribam būt kungi, J. Mediņa Tev mūžam dzīvot, Latvija un vēl desmitām citu komponistu dziesmu, vairums oriģinālrokrakstos. Tās visas jubilārs pārveda uz ASV un nodeva ALAs glabāšanā un rīcībā.

Pēc nepilnu 5 gadu rosīgas darbības latviešu dziesmas novadā Vācijā, Ed. Ramatu ar ģimeni 1949. g. aicināja par ērģelnieku latviešu Ciānas draudze Čikagā. Tajā pašā gadā Čikagā nodibinājās Ed. Ramata jaukts koris, kas skandēja latviešu dziesmu gan koŗa patstāvīgos koncertos, gan dievkalpojumos un dažādu organizāciju sarīkojumos. Jubilāram radās doma arī par dziesmu svētku atjaunošanu ASV, kuŗais atsaucās nenogurstošais latviešu lietas sekmētājs svešumā Kārlis Dzirkalis un Čikagas latviešu organizāciju apvienība. Tā pirmie latviešu dziesmu svētki ASV īstenojās

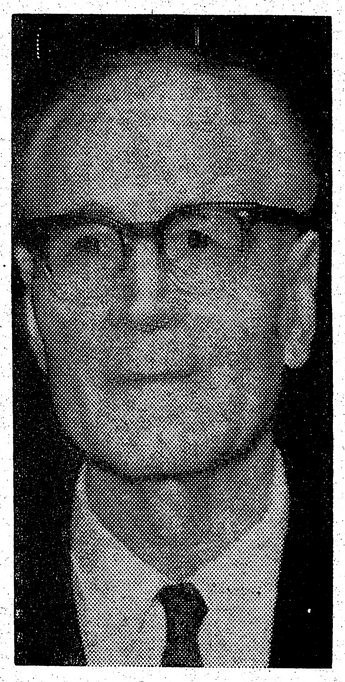

Ed. Ramats

1952. g. Čikagā, kur jubilārs bija šo svētku virsdiriģents. Ed. Ramats bija arī virsdiriģents novada dziesmu svētkos Milvokos.

Jubilārs ASV ir nepārtraukti ērģelnieks, sākumā Ciānas, vēlāk Sv. Jāņa latv. draudzē. Blakus ērģelnieka un diriģenta darbam, jubilārs raksta kritikas un atsauksmes latviešu laikrakstiem par solistu un koŗu koncertiem Čikagā. Viņa spalva atbilst viņa pozitīvai rakstura īpašībai — visur saskatīt labo, kaut tas reizēm nav arī pārsvarā, kādreiz pat rūpīgi jāmeklē, lai to atrastu. Sācējiem dziesmā un mūzikā Ed. Ramats nav kļūdu skaitītājs, bet gan pareiza ceļa rādītājs, vienmēr izceļot pozitīvo sasniegumu. „Mudinājums, kaut vienā vārdā, ceļ, noniecinājums nevietā, kaut vai pusvārdā — gremdē", kādreiz teica jubilārs.

Apbalvots ar augstu pienākuma apziņu, jubilārs katru darbu cenšas padarīt pēc iespējas labāk. To viņš prasīja arī no sava koŗa, un panākumi arī neizpalika. Labsirdīgs, atjautīgs un izpalīdzīgs, viņš visur rod draugus un cienītājus.

Par nopelniem kultūras darbā cara laikā apbalvots ar Vladimira un Staņislava, bet Latvijas brīvvalsts laikā ar Nopelnu krustu, Viestura un Igaunijas Baltā ērgļa ordeņiem.

Nenogurstošā mūsu dziesmu tulka 85. dzimšanas dienā jūtam prieku par to dziesmu, ko viņš mums mācījis saprast un iemīlēt, un kopā ar visiem bijušiem koristiem un dziesmu klausītāju pulku vēlam saulainu dzīves novakari.

H. Riekstiņš

JAUNATNES PROJEKTI

LNJAK VALDES SĒDE

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes sēde notika 9. septembrī valdes priekšsēdes Baibas Rubesas vadībā Toronto. Sēdē nebija varējuši ierasties Klāvs Zichmanis, Valda Siksna un Jānis Zemītis. No kasieŗa amata atteikusies Daina Liepa, viņas pienākumus pārņemot Elmāram Bērziņam. No valdes locekļa pienākumiem atteicies arī Arnis Gubiņš. Viņa vieta paliek vakanta līdz LNJAK kongresam, kas risināsies oktobrī Londonā.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības austrumvidienes jauniešu žurnāls Zibeņklimpa, kuŗa 5. numuru rediģējuši Mārtiņš Putelis un Renāte Zīre, saņemams pie LNJAK valdes priekšsēdes Baibas Rubesas (162 Munro Blvd., Willowdale, Ont. M2P 1C8). Par delegātu Latviešu fonda gadskārtējā sapulcē Gaŗezerā izraudzīja LNJAK informācijas nozares vadītāju Albertu Upeslāci. Starp citiem projektiem tur būs runa arī par Austrālijas profesora T. Fennela Latviešu gramatikas izdošanu angļu valodā. LNJAK atbalstīs arī Imanta Baruša dzejoļu krājuma izdošanu un izplatīšanu.

Sēdē pārrunāja arī Rīgas pāviljona sekmes internacionālā Karavānā šovasar Latviešu namā Toronto. Jaunieši cer Rīgas pāviljonu turpināt arī nākošgad.

No 5. līdz 7. oktobrim Londonā risināsies LNJAK kongress, par ko jau plašāk ziņots Latvija Amerikā 1. sept. n-rā. Tas sanāks Džonsona motelī (1150 Wellington St. South). Viesnīca dos 10 proc. atlaidi, ja istabu iepriekš pieprasīs kā kongresa dalībnieks (tālr. (519) 423-5211). Kongresa priekšnesumos ar dzejoļu lasījumiem piedalīsies arī Jānis Kļaviņš un Imants Barušs. Paneļdiskusijas par trimdas atgriešanos uz Latviju vadīs Juris Dreifelds. Panelī piedalīsies Viktors Upeslācis, Laimons Zandbergs un Juris Kaža no Bostonas. „Sirsniņu vakaru Nr. 3" vadīs Baņuta Rubesa. Kostīmu ballē, kuŗā paredzētas arī godalgas, spēlēs Andris Jaunzems ar savu kapellu.

Kongresa laikā būs arī divu filmu izrādes — „Esto 72", par igauņu vispasaules kongresu un otra filma par līdzīgu lietuviešu kongresu. Šo sarīkojuma daļu vadīs Viesturs Zariņš. Paneļdiskusijā „Kāda ir jauniešu un to organizāciju loma un mērķi trimdā" piedalīsies ALJAs priekšsēdis Andrejs Smiltārs un žurnāla Spogulis atbildīgais redaktors Juris Kaža, bet no Kanadas Edvīns Kalviņš (DV), Brunis Rubes (Latviešu fonds), T Kronbergs (LNAK) un Ilze Valdmane (LNJAK). Diskusijas vadīs Alberts Upeslācis.

Kongresā apskatīs arī iespējamo LNJAK un ALJA apvienošanos kopējā Ziemeļamerikas jaunatnes apvienībā. Šīs pārrunas vadīs Baiba Rubesa un Andrejs Smiltārs, abu šo organizāciju priekšsēži.

—ls—

Toronto ev. Čops teic s

Noti

Klīvlandes kā, svētdiena vīzijas raidī dīja, ka izde nīca, kaut dziesmu svēt tāji savos r skopi.

Hiltona metušies tik niešu, bet a viešu centrā stāvju un ci nieki. Bez t jās arī liels pat krāsaino

Televīzij svētku apme sašutumu un izraisīja arī ja izcelts ne svarīgākie s klusēti, arī sniegšana. A nīcā ziņotos tie nelikās ti levīzijas vīri juši. Vietām nu tapētes, š taču tracis n

Pie viesnī un pēc svētk rasti bija lie prātīgu atris bija atraduš viesnīcā, kur zēs tie mēģi tu celtni, ka gām bija pi celtni nedar

Nav neka ku ballēs ga tiek. Tā tas

Rakstnieku nis, Hugo P Andrejs Eg

Toronto ev. lut. draudžu kapu svētki Jorkas latviešu kapos bija pulcinājuši ap 2000 dievlūdzēju. Attēlā pa kreisi Sv. Andreja draudzes mācītājs Ādolfs Čops teic sprediķi.
Foto: J. Liģers

Notikumi ārpus dziesmu svētkiem

Klīvlandes dziesmu svētku laikā, svētdienas vakara ziņās, televīzijas raidījumā visai plaši rādīja, ka izdemolēta Hiltona viesnīca, kaut gan par pašiem dziesmu svētkiem vietējie raidītāji savos raidījumos bija visai skopi.

Hiltona viesnīcā nebija apmetušies tikai daļa latviešu jauniešu, bet arī lielāks skaits latviešu centrālo organizāciju pārstāvju un citi sabiedriskie darbinieki. Bez tam viesnīcā uzturējās arī liels skaits nelatviešu un pat krāsaino.

Televīzijas raidījums izsauca svētku apmeklētājos saprotamu sašutumu un pārrunas. Nepatiku izraisīja arī tas, ka raidījumā bija izcelts negātīvais, bet daudzi svarīgākie svētku notikumi noklusēti, arī pilsētas atslēgu pasniegšana. Apskatot Hiltona viesnīcā ziņotos bojājumus 4. stāvā, tie nelikās tik „baismīgi" kā televīzijas vīri tos bija aprakstījuši. Vietām bija gan bojātas sienu tapētes, šis tas arī sadauzīts, taču tracis nelikās tik liels.

Pie viesnīcu celtniem, pirms un pēc svētku sarīkojumiem, parasti bija liela drūzmēšanās. Asprātīgu atrisinājumu daļa viesu bija atraduši Hollenden House viesnīcā, kur lielās gaidīšanas reizēs tie mēģināja izmantot mantu celtni, kaut arī pie celtņu pogām bija pielikts brīdinājums celtni nedarbināt.

Nav nekas neparasts, ka svētku ballēs galdiņu visiem nepietiek. Tā tas bija arī šoreiz. Kāds sūdzējās, ka pārdots 8000 biļešu, bet galdiņu bijis tikai 5000. Taču šos skaitļus neizdevās pārbaudīt. Beidzot radās atrisinājums arī šim jautājumam — apkalpotāji sagādāja papildgaldus un krēslus, par ko gan bija drusku jāpiemaksā.

Pilsētas centra laukumā(Public Square), kur plīvoja ASV un Latvijas karogi, notika arī kāda neparasta demonstrācija. Bija redzamas lentes ar uzrakstu „White Power", demonstranti īpašos brūnos formas tērpos un ķiverēs. Tas izsauca satraukumu melnajos, kas trokšņoja un rādīja dūres. Radās jautājums, vai šī „parāde" iederējās tieši dziesmu svētku laikā?

Teātŗa izrādes, tautas deju lielsarīkojums un Līgo vakara uzvedums bija ap 2 jūdzes tālu no centra viesnīcām, bet satiksmes līdzekļu nelikās pietiekami. Sestdien uz tautas deju lieluzvedumu bija gan īpaši autobusi, taču ne visiem izdevās tos samekļēt. Bija diezgan lielas grūtības atrast arī brīvu taksametru. Svētku dalībnieki ar „dzeŗamnaudām" neskopojās un publisko pakalpojumu darbinieki žēlojās, ka dziesmu svētki tik ātri beigušies . . . Drošākais „satiksmes līdzeklis" dažkārt tomēr bija paša kājas. Daudzo svētku apmeklētāju dēļ gaŗas gaidītāju rindas redzēja restorānos un citur. Visur skanēja latviešu valoda.

Bija arī citi sīki uztraukumi. Tā Eduardam Freimanim no Edmontonas bija lidlaukā pazudis literārajam sarīkojumam domātais manuskripts. Bagāža bija aizlidojusi uz Pitsburgu. Pirms sarīkojuma sākuma bagāža un nolasāmais gabals tomēr atradās. Otrā rītā nevarēja atrast arī dziesmu svētku simbolus, kuŗus bija uzgleznojis Egils Kalme. Bija arī citi neparedzēti mazāki atgadījumi, kas dažkārt liek just nervus, bet tādi jau ir dziesmu svētki.

„Ir skumji, ka viss tik ātri jau pagājis," teica kāds svētku apmeklētājs lidlaukā. „Gaidīsim nākamos dziesmu svētkus Toronto!"

V. Irbe

Bravūra, huļiganisms . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

viesu istabas, kas nepārprotami bijušas latviešu rīcībā, par ko liecināja atstātās dziesmu svētku brošūras un saburzīti latviešu laikraksti. Skats šajās telpās bija pārsteidzošs un neaprakstāms.

Nezināmu iemeslu dēļ viesnīcas vadība nevēlās izdot un publicēt personu vārdus, izņemot vienā gadījumā, kur kādu viesi aizturējusi policija.

Viesnīcas galvenais direktors uzsvēŗ, ka latviešu lielākais vairums bijuši ļoti kārtīgi un solidi viesi, bet no pāris tūkstoš viesiem pat daži desmiti var radīt aprakstītās nekārtības un zaudējumus. Tas esot lielākais šāda veida starpgadījums viesnīcas 60 gadu pastāvēšanas laikā.

No citiem avotiem izdevās noskaidrot, ka dažas telpas bijušas tā saucamā „White Power" rīcībā, ko gan viesnīcas vadība noliedz, jo oficiālajos reģistros tas nav minēts. Tomēr ir zināms, ka dziesmu svētku laikā notika šīs organizācijas demonstrācijas un tās dalībnieki staigāja ar kāša krusta zīmēm uz piedurknēm pa pilsētas ielām.

4. septembŗa priekšpusdienā Klīvlandes Plazas viesnīcā bija ieradušies arī dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs un viņa vietnieks, sarīkojumu nozares vadītājs Z. Reineks. Notikušā starpgadījuma noskaidrošanu viņi vēl turpinās, jo pēc viņu atzinuma Klīvlandes laikraksti un televīzijas raidītāji šim latviešu lielajam sarīkojumam piegājuši ar dažādām mērauklām, kā tas noprotams arī no šī raksta sākumā minētā.

Neatkarīgi no tā, šis nepatīkamais starpgadījums uz latviešiem met ēnu. Pagaidām nenoskaidrots ir jautājums vai tā bija pārsteidzīga bravūra, neapvaldīts huliganisms, vai arī ļaunprātīga provokācija.

Daži sīkāki starpgadījumi zināmi arī Sheraton-Cleveland viesnīcā, bet tie palikuši bez nopietnām sekām un ievērības. Tā neviļus rodas jautājums, vai līdzīgu pārpratumu un starpgadījumu novēršanai nākotnē lielāku sarīkojumu organizētājiem nebūtu lietderīgi apsvērt iespējas organizēt pašieem savu kārtības pārraudzību.

R. N.

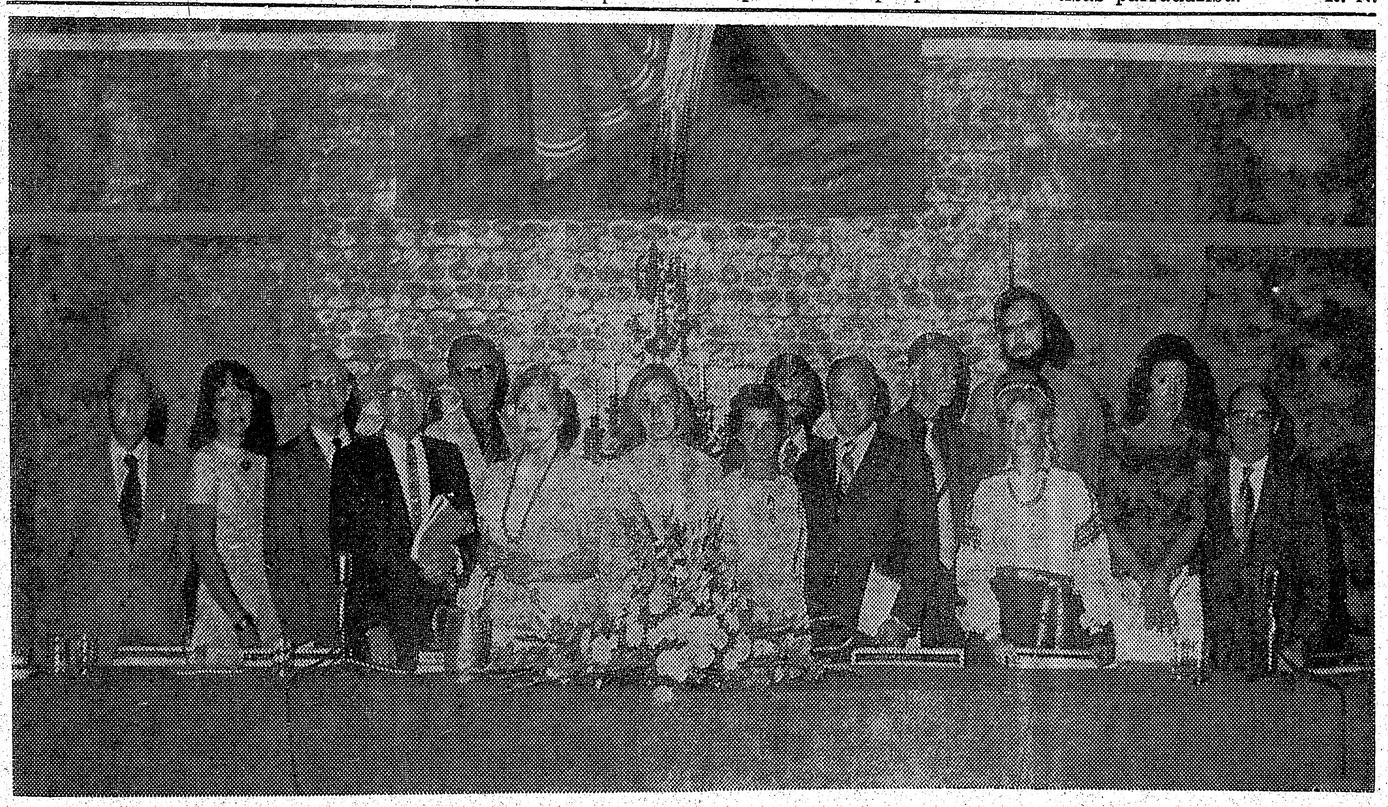

Rakstnieku rīta dalībnieki dziesmu svētkos Klīvlandē, no kreisās: Arturs Voitkus, Astrīde Ivaska, Kārlis Ķezbers, Jānis Širmanis, Hugo Puriņš (cēliena vadītājs), Zenta Liepa, Aina Kraujiete, Valentīna Hermane, Reinholds Millers, Eduards Freimanis, Andrejs Eglītis, Janīna Babre, Ivars Lindbergs, Guna Ikona un Viktors Irbe (LPB priekšnieks). Foto: V. Cinis

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

22. sept. pl. 19.30 Latviešu namā Kārļa Skalbes vakars.

22.—24. sept. J. Popeļa gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcā; 22. sept. 7—10, 23. sept. 12—9, 24. sept. 7—9.

No 6. — 8. oktobrim Latgaļu kultūras dienas Igauņu namā (958 Broadview Ave.). Atklāšanas akts 6. okt. pl. 5.30 vak.

13. oktobrī, pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē ALT Vašingtonas ansambļa dalībnieku Andas Uršteinas un Osvalda Uršteina dialogs dzejā.

13. oktobrī DV namā DV Toronto nodaļas 23. gada svētku sarīkojums pl. 7.30 vak. DV namā.

21. oktobrī, pl. 4 pēcp. Latviešu namā galvenajā zālē gadskārtējais latviešu pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu.

3. novembrī — Kolumbus zālē TLB dāmu komitejas Kabarē vakars pl. 6.30 ar kokteili un 7,30 koncerts „Trīs no Pārdaugavas" un Ilmārs Dzenis. Balle.

4. novembrī – pl. 3 pēcp. Latviešu namā „Trīs no Pārdaugavas".

10. nov. Diždanča uzvedums.

10. nov. DV Toronto nod. Mārtiņu vakars.

17. nov. pl. 7 vak. Eaton'a auditorijā Latvijas valstssvētku 55 g. atcere.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

HAMILTONĀ

15. septembrī pl. 9.00 no rīta notiks Lielupē draudzības sacīkstes šaušanā ar mazkalibra šautenēm starp ASV un Kanadas DV izlases šāvējiem.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

29. septembrī pl. 7.30 vakarā Šelburnā, Community Center telpās Latviešu Lauksaimniecības Biedrības 15 gadu darbības jubilejas un Pļaujas svētku sarīkojums ar svētbrīdi, koncertu (DV vanadžu koris Zīle dir. A. Andersone-Plampe), vakariņām un deju.

KIČENERA-VATERLŪ

20. oktobrī, pl. 7 vak. Croatia kluba telpās, (Shantz Station) Hwy. 7 divas jūdzes ziemeļos no Breslavas, DV Kičenera-Vaterlū nodaļas 21 gada darbības atceres sarīkojums, ar vīru koŗa Viesturs koncertu un saviesīgu dzīvi.

Daudzkultūra Kanadā

ONTARIO ETNISKĀS PRESES APVIENĪBAS RĪKOTAIS BANKETS PAR GODU DAUDZKULTŪRU MINISTRAM DR. S. HAIDAŠAM

Grūti būs atrast otru līdzīgu valsti visā pasaulē kā Kanadu, kas savas milzīgās territorijas izmantošanai nu apdzīvošanai tik plaši pavērusi durvis iecelotāju masām no dažādām valstīm. Kopš 2. pasaules kara Kanadas iedzīvotāju skaits vairāk kā divkāršojies, galvenokārt immigrācijas veidā. Tas savukārt radījis zināmas problēmas kā provinču, tā arī federālai vaildībai.

Ja saimnieciskos un valodu jautājumus izdevies kārtot ar zināmu likumu palīdzību, tad ne tik viegli tas veicies ar kultūrālās dabas jautājumiem. Ontario province, kur iecelotāju saplūdums vislielākais, 1972. gada jūnijā ministra J. Jaremko ierosmē rīkoja plašu etnisko grupu sanāksmi „Heritaga Ontario" ar ļoti vispusīgu programmu. Daudz ilgāku laiku ar iecelotāju, jeb pareizāki sakot — ar Kanadas iedzīvotāju valodas un kultūras problēmām nodarbojas federālā valdība jau ministru prezidenta B. Pīrsona laikā, izraugot atsevišķu, tā saucamo „divvalodu un divkultūru" komisiju. Viens no galvenajiem šīs komisijas atzinumiem bija, ka Kanadu var gan uzskatīt par divvalodu (angļu un franču) zemi, bet daudzo etnisko grupu kultūras un tradicijas, kas sakņojas gadu simteņos, nav pakļaujamas likumam un atsevišķu grupu dominācijai.

Uz šī atzinuma pamata Kanadas ministru prezidents Trudo 1971. gada 8. oktobra parlamenta sēdē ziņoja, ka Kanadā ir divas oficiālās valodas, bet nevar būt runa par oficiālo kultūru, jo neviena grupa nevar dominēt par otru un nevienai grupai nav dodamas priekšrocības. Visu etnisko grupu iedzīvotāji uzskatāmi kā vienlīdzīgi Kanadas pilsoņi. Tādēļ daudzkultūrisms divvalodu likumu robežās ir pareizākais veids kā Kanadas iedzīvotājiem nodrošināt kultūrālo brīvību un tiesības.

Kopš tā laika daudzkultūru jautājumu kārtošana tika pakļauta valsts sekretāriātam jeb iekšlietu ministrijai un to veikuši ministri (G. Pelletier, R. Stanbury, M. O'Connell), bet 1972. gada 27. novembrī nodibināja atsevišķu ministriju daudzkultūru jautājumu kārtošanai, par ministru iecelot latviešiem un citām etniskām grupām labi pazīstamo Dr. S. Haidašu.

Neilgajā laikā Dr. S. Haidašs jaunajā darbā ir parādījis atzīstamu veiksmi, panākot vairākus uzlabojumus, par ko var liecināt kā latvieši, tā arī pārējās etniskās grupas. Viena no vecākām organizācijām, kas vairāk nekā 20 gados apvieno gandrīz visas etniskās grupas (gan tikai profesionālā plāksnē) ir Ontario etniskās preses apvienība. Tā jau kopš paša sākuma aktīvi piedalījusies arī Kanadas daudzkultūras politikas veidošanā un tādēļ arī tagad uzņēmās iniciātīvu rīkot atsevišķu banketu ministra Dr. S. Haidaša godināšanai. Šis sarīkojums bija radījis plašu atsaucību kā etniskās grupās, tā arī valdības iestādēs, 8. septembrī Royal York viesnīcas koncerta zālē pulcinot tuvu pie 400 apmeklētāju.

Viesu vidū bez ministra Dr. S. Haidaša un viņa dzīves biedres vēl bija Kanadas federālās valdības ministri D. Makdonalds, kas nodeva arī ministru prezidenta Trudo sveicienus, ministrs R. Stanburijs, ministru prezidenta sekretārs M. O'Connells un vairāki parlamenta locekļi. Toronto pilsētas valdi reprezentēja aldermanis J. Boičuks, nododot pilsētas vecākā sveicienus, klātesot arī aldermaņiem Dž. Benam, J. Picinini u. c. No Vinipegas bija ieradies Etniskās preses kluba vadītājs H. Roders ar dzīves biedri un Kanadas etniskās preses federācijas pārstāvis J. Dobčeks. Daudz bija arī rakstveida apsveikumu, no ārlietu ministra M. Šārpa, parlamenta locekļiem un senātoriem. No Ontario provinces valdības rakstveida apsveikumus bija sūtījuši ministri Dž. Jaremko, R. Velšs, A. Grosmans u. c., kā arī vesela rinda iestāžu vadītāju un sabiedrības pārstāvju. Dalībnieki pārstāvēja vairāk nekā 20 etniskās grupas, to vidū arī baltieši ar Igaunijas konsulu Toronto I. Heinso un Latvijas konsulu Toronto Dr. E. Upenieku priekšgalā.

Banketu vadīja P. Cekute, bet Kanadas etniskās preses federācijas un Ontario etniskās preses apvienības vadītājs V. Mauko ievadvārdos norādīja uz etniskās preses sevišķo nozīmi Kanadas daudzkultūras mozaikā, reizē pateicoties arī valdībai, kas izprot un atbalsta etniskās preses darbu.

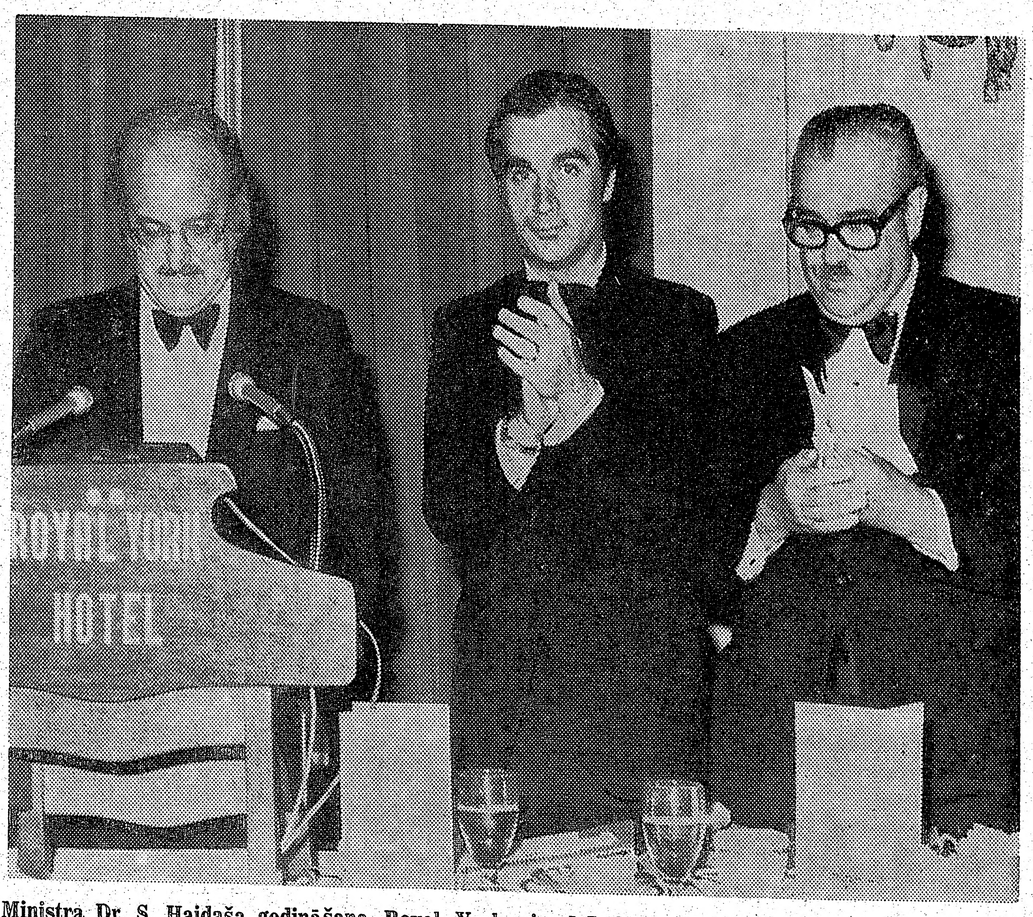

Ministra Dr. S. Haidaša godināšana Royal York viesnīcā. No ministra pa labi banketa vadītājs P. Cekuta un Kanadas etniskās preses federācijas un Ontario etniskās preses apvienības vadītājs V. Mauko.
Foto: JAK

Goda viesa, Dr. S. Haidaša iepazīstināšanas uzrunu teica Kanadas etniskās preses federācijas goda priekšsēdis Dr. J. Kiršbaums, vispārējos vilcienos pieskaroties Pad. savienības ideoloģiskai cīņai, lai ne tikai valdītu Austrumeiropā, bet dominētu arī brīvajā pasaulē. Tā saucamā, Brežņeva doktrina un sludinātā koeksistence brīvās pasaules demokratiskās valstīs tiek pārprasta, tādēļ etniskās grupas, kas no savas vēstures un pagātnes ir mācījušās, pazīst komūnisma būtību un patieso seju, zina ko nozīmē zaudēt brīvību un kultūrālo neatkarību. Tādēļ Kanadas daudzkultūru politika tiek apsveikta kā pareizākais ceļš uz visas nācijas vienību, kas balstīta uz vienlīdzīgām tiesībām un izpratni, bez tā saucamās otrās šķiras pilsoņiem. Dr. S. Haidaša vārds un darbs jau plaši pazīstams visā Kanadā un tagad kā daudzkultūru ministram viņam jauns darba lauks Kanadas ekonomiskā dzīvē un kultūras veidošanā.

Dr. S. Haidaš dzimis 1923. gadā 4. martā, kā pirmās paaudzes kanadietis, jo viņa vecāki (kas arī bija viesu vidū) iecelojа Kanadā no Polijas 1911. gadā. Otavas universitātē S. Haidašs beidzis filozofijas fakultāti, bet M.D. gradu medicīnā ieguvis Toronto universitātē. 1957. gadā Dr. S. Haidašs ievēlēts federālā parlamentā un atkārtoti ievēlēts 1962., 1963., 1965., 1968. un 1972. gada vēlēšanās. Parlamentā un ministru kabinetā Dr. S. Haidašs ir veicis dažādus uzdevumus, gan kā parlamenta sekretārs, gan arī kā oficiāls valdības pārstāvis dažādās starptautiskās sanāksmēs. Viņš bija arī viens no ministru prezidenta Trudo pavadoņiem Pad. savienības un Polijas apmeklējuma laikā. Savā politiskā darbā un Kanadas parlamentā Dr. S. Haidašs vienmēr parādījis teicamu izpratni, aizstāvot etnisko grupu intereses.

Savā runā daudzkultūru ministrs Dr. S. Haidašs atzinīgiem vārdiem cildināja Kanadu kā brīvu un plašu iespēju valsti, kurai bijis veltīts arī viņa darbs, ko arī turpmāk viņš vēlas veikt, lai daudzkultūrisms kalpotu Kanadas nacionālai vienotībai un patiesi stiprai demokratijai, kas ir visu kopējs uzdevums.

Nobeiguma vārdos banketa rīkotāju uzdevumā ministram S. Haidašam vēl pateicās L. Mokrzickis, bet Ontario etniskās preses apvienības vicepriekšsēdis J. Boiko pasniedza gleznu, Vinipegas pārstāvis H. Roders — mākslinieciski darinātu portretu, bet Toronto pilsētas valdes vārdā pasniedza aldermanis J. Boičuks; Dr. S. Haidaša dzīves biedre Natālija saņēma ziedu veltes.

Pēc tam sekoja priekšnesumi, piedaloties igauņu vingrotājām, ukraiņu un slovaku mūzikāliem ansambļiem, kā arī vokāliem, klavieru un vijoles solistiem.

R. N.

No sirds pateicos Daugavas Vanagu vīru korim Kanadā par naudas atbalstu mana traģiskā nāvē mirušā dēla Ata piemineklja izgatavošanai un par dziļi izjusto piemiņas brīdi piemineklja iesvētīšanas dienā.

Arturs Anšmits ar ģimeni

Sirsnīgi pateicos visiem radiem, draugiem un pazīstamiem, kas palīdzēja mums mūsu lielajās bēdās, mana vīra un mūsu tēva KĀRĻA STAGAVA nāves gadījumā. Sevišķs paldies archibīskapam A. Lūša kungam, mācītājam J. Lazdas kungam, Latviešu nama valdei un jo mīļs paldies Latviešu nama dāmu komitejai, tāpat Skolu fonda valdei, Jāņa draudzes palīdzības fonda valdei, Ozola kundzei un citiem.

Irina, Rasma un Mārtiņš
Stagavi

Pēteris Babris
Walden universitātē Floridā ieguvis doktora gradu filozofijā. Viņa disertācijas temats bija: „Reflection on the Soviet Union". Jaunais doktors mums jau pazīstams ar savu grāmatu angļu valodā par baltiešu jaunatni zem komūnisma, bet publikācijai vēl sagatavotas divas jaunas grāmatas angļu valodā — par genocīdu padomju impērijā un soda zemi Sibiriju. P. Babris ir korporācijas Lacuania filistrs.

Kā jau iepriekš ziņojām, celsies vilnas un ādas cenas visā pasaulē. Ar jauna kataloga iznākšanu ap. 15. sept. arī mēs būsim spiesti paaugstināt cenas šiem ražojumiem.
Tā kā mums vēl ir atlikušies nelieli krājumi, tad varam tos (līdz to izbeigšanai) piedāvāt jums — par **sevišķi izdevīgu** cenu. Lai atvieglotu jums evt. saiņa sastādīšanu, še daži priekšlikumi:

I **2,75 m d. mēteļa - kostīma drāna, 3,25 m k. uzvalka drāna, 2 m crimplene-jersey (160 cm pl.) vai 2,50 m 100% vilnas drāna, 4 m vasaras kleitas drāna (nailona, terilena, žoržeta vai kokvilnas)**
Cena, visas nodevas ieskaitot US$ 100.-

II **2,5 m kostīma drāna, 1 sabīdāms lietus sargs, dāmām vai kungiem, 1 nailona lietus mētelis**
Cena, visas nodevas ieskaitot US$ 50.-

III **1 mākslīgās ādas jaka ar siltu oderi, dāmu vai kungu, - polokrekls, dāmu vai kungu, 1 sabīdāms lietussargs.**
Cena, visas nodevas ieskaitot US$ 50.-

IMANTA PARCEL SERVICE
MOSEKAERET 6, 2880 BAGSVAERD, DENMARK

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 1973./74. GADA KONCERTI:

18. oktobrī — pianiste Verēna Stelpa - Dambrāne no ASV.

27. novembrī — operdziedātāja Ruta Gerke (soprāns) no Rietumvācijas.

14. februārī — čellists Jānis Laurs no Austrālijas.

21. martā — baritons Andrējs Kurmiņš no Kalifornijas, ASV.

Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie Toronto LKA locekļiem un DV grāmatnīcā, tālr. 921-7121; abonenta karte sezonai 9 dol., pensionāriem 7 dol., un studentiem 4,50 dol.: atsevišķas ieejas kartes 4 dol. Visi koncerti notiks St. Lawrence centrā, Town hall.

DV delegātu sapulce 30.-31. martā

DV KANADAS VALDES SĒDE TORONTO

DV KV 7. septembŗa sēdē valdes priekšsēdis E. Krūka aicināja ar klusuma brīdi piemināt mirušo DV Albertas nodaļas valdes priekšsēdi Eduardu Brūveri, kuŗa šīs zemes dzīves gaitas 70 gadu vecumā pēkšņi beidzās 2. septembrī. Nelaikis bija vecākais DV nodaļas valdes priekšsēdis Kanadā.

Sēdē bija ieradies arī Ž. Grundmanis, kuŗam valdes priekšsēdis pasniedza jau sen nopelnīto filatelijas balvu par Latvijas ordeņu klāstu. Balvu savā laikā dāvināja DV organizācija. Ž. Grundmanis izteica prieku, ka arī DV organizācija atzinusi šādas filatelijas nozares vajadzību un ka šie ordeņi kādreiz tiks nodoti kādam latviešu mūzejam.

Valde nolēma nosūtīt A. Akmentiņam uz Argentīnu filmas „My Latvia" kopiju. Sagatavošanā ir Alises Oses-Stundas grāmata Dzejnieks un nepazīstamā. DV teātris Kanadā izteicis pateicību par piešķirtajiem 1000 dol., sakarā ar piedalīšanos Nameja Gredzens izrādē DV globālajās dienās.

DV Montrealas nodaļas nams Ezerkalnos pabeigts un 15. septembrī būs atklāšanas svinības. DV Kanadas valde piešķīra Atzinības rakstus Montrealas nodaļas vanagiem: Zigurdam Bērziņam, Jānim Ērglim, Martai Ērglei un labvēļiem — Vairai Frīdei un Ērikai Mālderei. No DV KV līdzekļiem jaunajam namam atvēlēja 500 dol.

Kasieris R. Britāls ziņoja, ka no Bēŗu Fonda izmaksāts 300 dol. DV Albertas nodaļai E. Delvera nāves gadījumā. DV ASV atmaksāti 1000 dol., kas bija aizņēmums Viļa Lesiņa grāmatas Vajātie izdošanai. Par 14. jūnija līdzekļu vākšanas akciju norēģinājušās 11 nodaļas par 2160 dol.; valde lūdz arī pārējās nodaļas nekavējoties norēķināties.

DV Vācijas zemes valdei nosūtītīs 1000 dol. invalidu un veco ļaužu aprūpei. Nosūtīts arī sainis aiz dzelzs aizkara. Ilga Brikmane atsūtījusi pateicības rakstu par stipendijas piešķiršanu Minsteres latviešu ģimnazijas apmeklēšanai.

Sagatavošanā atrodas Ziemsvētku kartītes, un A. Šterns ziņoja, ka Ziemsvētku tirdziņš būs 8. un 9. decembrī. Informācijas daļas vadītājs lūdz nodaļas paziņot sakarniekus memoranda (Baltās grāmatas) izsūtīšanai. DVF Anglijā lūdz bijušos karavīrus un privātpersonas iesūtīt ordeņus un dažādas karavīru piemiņas lietas, lai DV globālajās dienās varētu iekārtot mūzeju.

Daugavas Vanagu delegātu sapulce Kanadā notiks 30. un 31. martā, Toronto. DV vīru koris viesosies 6. oktobrī Bostonā, 7. oktobrī Vilimantikā un 10. novembrī Bafalo. DV teātris Kanadā pašlaik sagatavo Moljēra lugu Tartifs; režisors ir Alfreds Straumanis no ASV.

E. T.

Acis - jūsu pašaizsardzības pirmais ierocis

Labākais aizsardzības līdzeklis, kas jums vispār var būt, jums jau ir—acu pāris. Tikai zinot, kas notiek ap jums, varat izvairīties no negadījumiem darbā. Tātad ir prātīgi pasargāt acis ar aizsargacenēm, ja darbs to prasa, un rēgulārām pārbaudēm, ja redze nav perfekta. Pasargiet savas acis, un tās jums labi kalpos visu darba dienu.

Noteiktais ceļš uz drošību ir pašaizsardzība

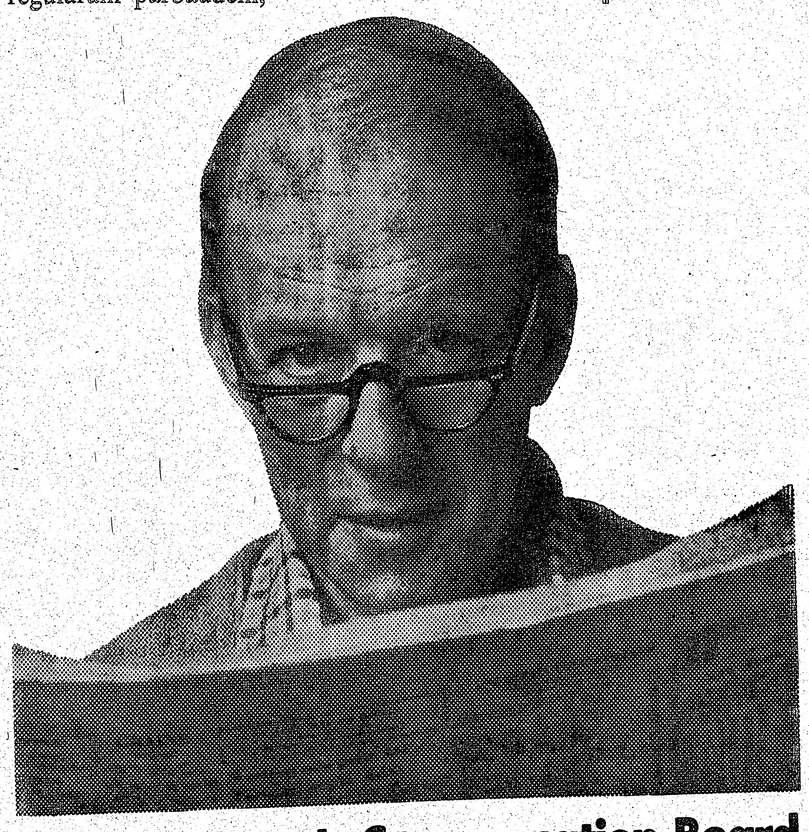

Your Workmen's Compensation Board and The Safety Associations, Ontario

SPORTS

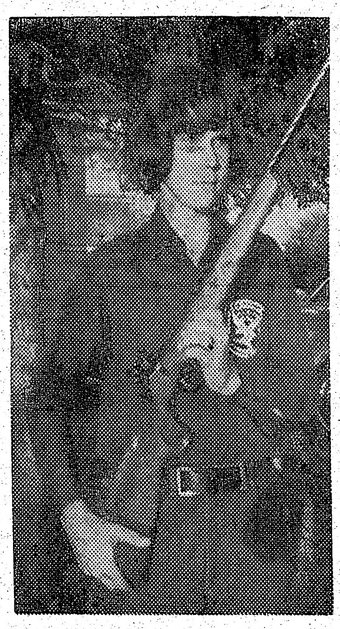

JĀNIS RUDZROGA — KANADAS DV MEISTARS ŠAUŠANĀ

Kanadas 1973. g. DV meistarsacīkstēs šaušanā ar mazkalibra šauteni šogad ar 291 punktiem uzvarēja Jānis Rudzroga no Hamiltonas. Sacīkstes Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba šautuvē Lielupē vadīja N. Ozoliņš jun.; par līnijtiesnešiem darbojās H. Rudzroga un M. Jakovics jun. Tehniskie rezultāti: A klasē — 1. L. Ozoliņš (286 p.) — Hamiltona, 2. Z. Melderis (272) — Kičenera, 3. V. Miķelsons (271) — Londona. B klasē — 1. E. Viškers (265 p.) — Toronto, 2. H. Šternbergs (257) — Sv. Katrīnas, 3. O. Pļaviņš (226) — Sadberija. C klasē — 1. O. Zvirgzdgrauds (195 p.) — Toronto, 2. J. Brakmanis (191) — Hamiltona, 3. A. Rūdolfs (188) — Toronto). Dāmu klasē — 1. I. Grīnberga (191 p.) — Sv. Katrīnas, 2. A. Meldere (191) — Kičenera), 3. A. Janitēna (162) — Sadberija. Jauniešu A klasē — 1. J. Rudzroga (291 p.) — Hamiltona, 2. P. Zvirgzdgrauds (190) — Toronto, 3. H. Rudzroga (182) — Hamiltona. Jauniešu B klasē — 1. A. Melderis (155 p.) —Kičenera, 2. A. Šiņķis (134) — Sadberija, 3. A. Pulciņš (92) — Hamiltona. Jauniešu C klasē — 1. N. Grīnberga (100 p.) — Sv. Katrīnas, 2. E. Grīnbergs (99) — Sv. Katrīnas, 3. D. Pļaviņa (91) — Sadberija. Komandu sacensībās — 1. Hamiltona (J. Rudzroga, L. Ozoliņš, H. Rudzroga — 849 p.), 2. Toronto (A. Rūdolfs, O. Zvirgzdgrauds, P. Zvirgzdgrauds — 820), 3. Londona (O. Zers, V. Miķelsons, R. Alksnis — 785). Jauniešu komandu sacensībās — 1. Sadberija, 2. Hamiltona.

Sacīkstēs piedalījās 26 dalībnieki, bet 9 no Sadberijas savus šaušanas rezultātus bija piesūtījuši pa pastu. Uzvarētājiem balvas pasniedza DV KV loceklis E. Pulciņš. N. Ozoliņš, vairākkārtējais Kanadas DV meistars, šogad sacensībās nepiedalījās. Par atspirdzinājumiem rūpējās Hamiltonas vanadzes E. Šteinas vadībā. J. G.

Ekstērnās šaušanas sacīkstes

Sv. Katrīnu latviešu mednieku un makšķernieku kluba rīkotajās gadskārtējās eksternās šaušanas sacīkstes 8. septembrī pulcināja dalībniekus no Toronto, Hamiltonas, Sv. Katrīnām, Kalamazū un Longailendas klubiem. Sacīkstes balažu šaušanā vadīja G. Ivanovskis ar galveno tiesnesi N. Dusu. piedalījās 42 šāvēji.

A klasē labākais bija R. Mierkalns (48, no iesp. 50), A. Tropiņš (47) — Toronto un V. Rinkušs (45) — Kalamazū. B klasē 1. Z. Lappuķis (44), P. Časka (43) — Sv. Katrīnas, K. Būrmeistars (42) — Longailenda. Ar priekšādošanu (iesp. 25) uzvarēja R. Mierkalns (23) — Hamiltona, 2. H. Leitis (23) — Hamiltona, 3. J. Būrmeistars (22) — Longailenda. Dubultbaložu šaušanā (iesp. 25 pāŗi) 1. Muskats (43) — Toronto, 2. A. Tropiņš (42), 3. V. Krauklis (41) — Hamiltona. B. klasē 1. H. Leitis (39), 2. E. Rosts (39) — Sv. Katrīnas, 3. I. Purmalis (36) — Toronto. A. Krūmiņa ceļojošo balvu izcīnīja Hamiltona (R. Mierkalns, V. Krauklis, H. Leitis, M. Jakovics, Z. Lappuķis) ar 225 baložiem (iesp. 250). Arī L. Nices modes salona Ņujorkā balvu izcīnīja Hamiltona, Z. Lappuķa vietā šaujot L. Zeltiņam, ar 225 baložiem, Tālākās vietās Toronto, Longailenda, Sv. Katrīnas un Kalamazū.

Pārsteiguma balvas apļu šaušana izcīnīja V. Veide (Sv. Katrīnas), G. Geske (Hamiltona), J. Pastars un H. Freimanis (abi Sv. Katrīnas). Par labākajiem ASV abu klubu šāvējiem atzina J. Būrmeistaru un A. Pūliņu, dalot vietas ar 101 balodi (iesp. 125).

Šaušanā ar mazkalibra šauteni piedalījās 32 šāvēji (10 jaunieši). Sacensības vadīja Sv. Katrīnu mazkalibra šaušanas sekcijas vad. Ida Grīnberga. Šis dienas labākais šāvējs izrādījās V. Krauklis ar 397 p. (iesp. 400). A klasē uzvarēja N. Ozoliņš (395) — Hamiltona, 2. J. Rudzroga (395) — Hamiltona un Īda Grīnberga (395). B klasē 1. v. L. Oozoliņš (392) — Hamiltona, 2. A. Freimanis (379) — Sv. Katrīnas, 3. E. Grīnbergs (367) — Sv. Katrīnas. C klasē 1. P. Zvirgzdgrauds (388) — Toronto, 2. H. Šternbergs (387) — Sv. Katrīnas un 3. H. Rudzroga (380) — Hamiltona. Grupu šaušanā uzvarēja Hamiltona ar 1959 p. (iesp. 2000) šaujot V. Krauklim, N. Ozoliņam, J. Rudzrogam, L. Ozoliņam, H. Rudzrogam, seko Sv. Katrīnas ar 1885 punktiem.

Jauniešu A klasē uzvarēja P. Zvirgzdgrauds ar 193 p. (iesp. 200), 2. H. Rudzroga (188) un I. Lenšs (188) — Kalamazū. B klasē uzvarēja V. Lenšs ar 100 no iesp. 100 p. — Kalamazū. Līdzīgu punktu skaitu ieguva arī Nora Grīnberga un E. Grīnbergs no Sv. Katrīnām.

Uzvarētājiem balvas pasniedza Sv. Katrīnu kluba priekšnieks H. Freimanis., kas veltīja pateicības vārdus sacīkšu sekmētājiem un sveica ap 150 dalībnieku saimi sacīkšu dienas ballē Franču zālē. Dejas mūziku spēlēja Runči trimā no Hamiltonas. Darbojās arī loterija, kuŗu vadīja J. Pastars ar pal. Z. Gunārsoni un R. Trunti. **O. K.**

☆

Latviešu sporta apvienības rīkotās šaušanas meistarsacīkstes notiks 20. oktobrī, pl. 9 no rīta Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā Lielupe. Sacīkstēs aicināti piedalīties visi šaušanas sporta interesenti. Tuvāka informācija pie LSAK šaušanas nozares vad. L. Ozoliņa, 75 Hyde Park Ave., Hamilton, Ont. L8P AM8, tel. 527-3532.

JA ESAT DZĪVOJIS KANADĀ

KOPŠ 1972. G. 30. NOVEMBRA

VAI NU KĀ VIESIS VAI BEZ LIKUMĪGA STATUSA, TAD KANADAS VALDĪBA DOS JUMS IESPĒJU LĪDZ 1973. G. 15. OKTOBRA PUSNAKTIJ PIEŅEMT ŠO ZEMI PAR SAVU.

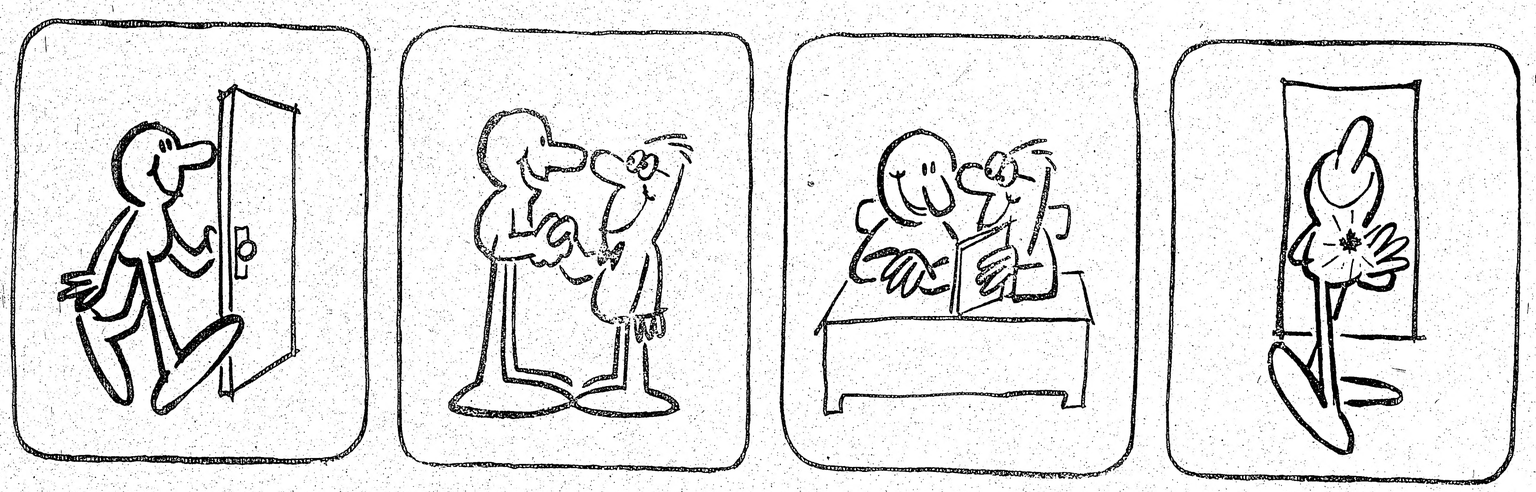

Ja jums dzīve Kanadā ir bijusi veiksmīga, Kanadas valdība domā, ka jums pienākas tās pašas priekšrocības kā likumīgajiem Kanadas iedzīvotājiem.

Tātad līdz 15. oktobŗa pusnaktij mēs palīdzēsim jums tās iegūt.

Līdz tam laikam jūs drīkstat pieprasīt tiesīga imigranta (landed immigrant) statusu (pirmais solis pavalstniecības iegūšanā), nesaņemot sodu par to, ka esat ieceļojis vai uzturējies Kanadā nelikumīgi.

Līdz tam datumam jūsu lūgumu novērtēs pēc ļoti atvieglotiem noteikumiem.

Tā kā tiks ņemti vērā daudzi apstākļi, kādu no tiem varētu jums piemērot.

Kā redzams, mēs mēģinām jums palīdzēt, tomēr pēc 15. oktobŗa mēs vairs nevarēsim palīdzēt, lai kā mēs to gribētu. Pēc šī datuma, kā nosaka jaunākais likums, jums vairs nebūs tiesības pieprasīt tiesīga imigranta (landed immigrant) statusu, kamēr esat Kanadā, un nebūs arī tiesības pārsūdzēt deportāciju.

Mums ir vajadzīgs tikai jūsu vārds, adrese un paskaidrojums par apstākļiem. Mēs vēlamies, lai jums būtu piederības sajūta un pilnīga iespēja piedalīties Kanadas dzīvē. Mēs darīsim visu, lai palīdzētu jums pārvērst Kanadu par savu zemi.

Tālākas informācijas iegūšanai piezvaniet, rakstiet vai apmeklējiet tuvāko Kanadas imigrācijas centru, vai gadījumā, ja tāds nav jums tuvumā, tuvāko Kanadas „Manpower" centru. (pakalpojumi, kuŗus veic Kanadas imigrācijas ierēdņi, ir bez atlīdzības).

Lūgumus var nodot Kanadas imigrācijas centros darbdienās no pl. 8 rītā līdz pl. 8 vakarā, sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 5 pēcp. un no pl. 8 rītā līdz pusnaktij, 15. oktobrī.

Manpower and Immigration
Robert Andras, Minister

Main-d'œuvre et Immigration
Robert Andras, ministre

Eduards Līcis

Bada skrējiens pēc maizes

(1. turpinājums)

„LABĪBA BIJA VENTSPILS NOLIKTAVĀS"

Latvijā 3 lielākās labības glabātuves bija Rīgā, Liepājā un Ventspilī. Ventspils pamatnoliktavā vien, kur bija saldētava ar kalti, glabājās 7000 tonnu dažādu šķirņu labības. Pilnas bija arī citas noliktavas. Līdz ar okupāciju, sākās noliktavu iztukšošana, un iebrucēji vēl ilgi ar to netika galā, radās pat klāt, jo latviešu zemnieks, nevērojot komūnistu terroru, vēl savā tīrumā ražoja ar pilnu jaudu. Par šo Latvijas labības godību Ventspilī vēstīja uzraksts melniem burtiem uz balta fona: „Labības biroja Ventspils noliktavas". Sākoties okupācijai, dažus burtus no „biroja" „r" un „o" — lietus izskaloja, un pats noliktavu nosaukums rādīja ceļu uz īstenību: „Labības bija Vntspils noliktavās", bet šo pāru burtu iztrūkumu okupanti nemaz nemanīja, viņi priecājās par to, ka viņu rokās bija visas noliktavas.

Krieviem 1940. g. ierīkojot bazes, visvairāk laikam interesēja maize, jo viņu kolchoznieks tad, tāpat kā vēl tagad, pats staigāja vaļīgu kreklu pār biksēm, bet sajoztu pustukšu vēderu.

Noliktavu apskatei pieteicās sarkanarmijas pārstāvji. Mūsu ģen. Hartmaņa pavadībā elevātora rajonā iebrauca kādās 30 mašīnas. Noliktavu brīnums laikam bija tā vērts. Ārēji krievi centās palikt vienaldzīgi, bet tad pārsteigti saskatījās un apprasījās — tas viss ievests vai daļa esot arī pašu zemes labība? Kad sekoja atbilde, kā viss pašu, pār viņu sejām pārlaidās izbrīns un neticība mazas valsts klētīm, varbūt arī piesavināšanās cerība. Sarkanarmija bija varen liela, un daudz tai patērēja.

Latvijas laikā labība noliktavās tā vairojās, ka valdībai radās grūtības tās daudzumu samazināt. Maksājot par Ķeguma spēkstaciju, 12.000 tonnu rudzu izveda uz Zviedriju. Pārdeva arī tirgū uz citām zemēm. Tomēr okupācijai sākoties, Ventspils noliktatās atradās pāri 30.000 tonnu labības.

KRIEVI „VAIRO" LABĪBU LATVIEŠU KLĒTĪS AR BILŽU GALERIJU UN KOMŪNISTU SAUKĻIEM

Krievi, Ventspilī nodibinot bazes, prestiža vai arī nabadzības dēļ sākumā lietoja tikai savu maizi. Sarkanarmija to cepa melnu kā zemi. Likās, ka mīklai apkārt būtu rudzu milti, bet iekšpusē — maizes klaips bija pilns kukuruzas. Krievu vajadzībām bija jāatbrīvo visa galvenā noliktava līdz ar 2 — 3 blakus noliktavām. Tur izlika saukļus un piestiprināja pie sienām un vārtiem Staļina un citu komūnistu varasvīru bildes. Kopā iznāca prāva apmēra bilžu galerija, kuŗas priekšā krievi kustējās un klanījās tikpat kā agrāk pie savām baznīcu svētbildēm.

Atbrīvojot dažas noliktavas svešam kaŗaspēkam, labību no Ventspils veda uz Rīgas un Liepājas elevātoriem. Liepājā ap brīvostu vēl bija tukšas noliktavas, un uz šo vietu nosvērās prāvākie labības krājumi.

Vēl 1929. g. kāds Ventspils avīzē Ventspils Balsī sūdzējās par elevātoru: „Turpat vēl klusi stāv elevātors krastmalā. To rūsa stipri saēdusi un katrs akmens no tā brēc pēc remonta." Maizes krātuves gigants drīz vien bija pacēlies augšā modernizētā iekārtā. Kas lai pasaka, vai šī pārpilnība nebija arī kārdinātājs kaimiņu zirneklim to visu ietīt savā daļā?

KAD LATVIEŠU TAUTU „PAĒDINA" MASKAVAS GRAUDU SAGATAVOŠANAS KANTORIS

Saprotams, pats elevātors nebija neizsmeļams, tas tukšojās un beidzot pavisam patukšojās. Okupantu rosība cēlās ostā ap noliktavām. Un ko lai saka tālāk tas pats rakstītājs Ventspils Balsī, kas prasīja elevātoram remontus? Elevātoru krievu okupācijas laikā pārņēma Maskavas „Centrozagotzerno Latviskoi respubliki". Tā Latvijas noliktavas ar visu labību kļuva par Maskavas noliktavām, un kantoris tur „sagatavoja graudus" (Zagotzerno) varen plašajai „matuškai".

Pārņemšanas brīdī Ventspils noliktavās vēl atradās ap 20.000 tonnu rudzu, kviešu, zirņu u.c. Tos izlietoja sarkanarmijas vajedzībām, izsūtot uz garnizona dzirnavām gar Vācijas robežu, kur koncentrējās krievu armija sakarā ar gaidāmo kaŗu. Gatavojoties kaŗam, boļševiki pēc Molotova un Rībentropa 23. augusta līguma „draudzībā" un pateicībā par Baltijas valstu okupācijas iespēju daudzko nosūtīja arī uz Vāciju. Ne Staļins, ne Hitlers oficiāli nebija ienaidnieki, bet viens otru apskauda par laupījuma apmēriem. Tā tas sākās.

Maskava pārdeva atpakaļ pašiem Latvijas iedzīvotājiem daļu graudu, un to pašu par vairāk nekā divkāršu cenu. Padomija nesamaksāja Latvijai arī par to pārtiku, ko pēc 1939. gada 5. oktobŗa bažu līguma saņēma uz kredita no Latvijas valsts savai sarkanarmijai un flotei. Tas varēja pat būt jau iekalkulēts valsts „plānsaimniecībā".

Slava par Latvijas maizes klētīm ātri nonāca līdz „graudu sagatavošanas" kantorim. Uz Ventspili no Maskavas atbrauca dažādu iestāžu inspektori apskatīt un pārbaudīt, kā uz vietas glabā Maskavas kantoŗa graudus, inspicējot, brīnoties un priecājoties par vēl atlikušajiem krājumiem. Cik šīs Maskavas ekskursija bija vispusīga un plaša, norāda jau tas vien, ka noliktavās sabrauca arī Maskavas ugunsdzēsības inspektori.

RĪKOJĀS KĀ UZ ROMAS DEDZINĀŠANU

Padomju augstākā „pažarnieku" komanda, apskatījusi, kas jau iegādāts noliktavas pārpilnības laikā, izlēma, kas vēl gādājams klāt varbūtējam patukšam laikam nākotnē. Tur bija liels skaits tukšu mucu, kam piepildītām ar ūdeni, vajadzēja atrasties katrā noliktavas stūrī. Turpat vajadzēja atrasties ugunsdzēsēju skapim ar milzum daudz dažādiem piederumiem, arī kāpnēm un smiltīm. Ja kāpnes vēl kaut cik varēja sadabūt un arī smiltis cik vajaga, tad tik daudz tukšu mucu visā Ventspilī nebija iespējams sadabūt.

Pats elevātors ik dienas kļuva tukšāks, bet nevarēja gluži teikt, ka tur vairs nekas nenāktu iekšā. Kādreiz pienāca arī no pašas Krievijas prāvāki auzu krājumi, kas bija domāti tirdzniecībai. Uz vietas kolchozā auzas bija paņemtas par 40, bet vietējām vajadzībām pārdeva par 320 rubļiem. Tā vienkārši bija valsts augļošanas nozare. Ulmaņa laikā, piemēram, rudzus iepirka par 190, bet pārdeva maizei par 160 latiem tonnā.

Starp krievu kolchoznieku un latviešu lauksaimnieku tolaik bija milzīga starpība. Pēdējais piedeva noliktavām ražu pilnīgi brīvprātīgi, pats savā zirgā un ratos, un pārdeva valdībai par noteikto cenu. Arī pats tas izskatījās labi ģērbts un pietiekami pārticis. Kolchozā turpretī zemnieks bija atdzīts atpakaļ Baltijas pirmslaiku muižu stāvoklī, kad labi pārtikuši un bagāti dzīvoja tikai kungi.

Lai ārēji latviešu lauksaimnieku pielīdzinātu krievu kolchozniekam, 1949. g. lielāko tiesu nosūtīja uz Sibiriju. Kad pa vienam tos palaida vaļā, tie bija aptīrīti un vēl plikāki nekā vecie krievu kolchoznieki.

Cik zināms, komūnistiem jau 1940/41. g. bija nodoms tūliņ sadzīt latviešu lauksaimniekus kolchozā pēc Ukrainas parauga, ar badu. Ukraiņu zemniekam 1932./33. g. tika atņemta visa labība, un šinī pasaules augļīgākā melnzemē apmira badā ap 10 miljoni no tautas.

Arī Ventspils apriņķī pēc tā laika apriņķa agronoma ziņām bija jānodod 17.000 tonnu labības, bet visā apriņķī, ieskaitot sēklu, bija tikai 12-13.000 tonnas. Tas nozīmēja, ka pašiem iedzīvotājiem zināmu laiku būtu bijis jāiztiek bez maizes.

Kā stāsta paši ukraiņi, viņu badināšanas gados bijis atļauts arī ar rakstu prasīt bada maizi Kremļa valdībai. Bet attiecīgā bada regulēšanas komisija šos lūgumus maz ievērojusi. Vispirms pārmeklēta plaša apkārtne, vai nav kur kāds graudu noslēpts, ar durkļiem izbadīti mājas pakši, izkratītas gultas un visi kakti. Dažreiz lūgumi ievēroti, kad paši lūdzēji jau miruši badā. Šo Ukrainas maizes atkārtojumu Latvijā un pārējās Baltijas valstīs izjaucis 1941. g. otrs pasaules kaŗš. Visprāvākā lauksaimnieku deportācija sākās krievu otrās okupācijas laikā, kad pēc viņu paredzētā plāna ieveda kolchozus un sovchozus ar administratīviem varas līdzekļiem, īpašniekus aplaupot. Tagad simtprocentīgi izbeigta katra privāta lauksaimniecība.

(Nobeigums sekos)

Danforth · Logan

IZĪRĒJAMAS

2 istabas un virtuve.

Tālr. 463-2264.

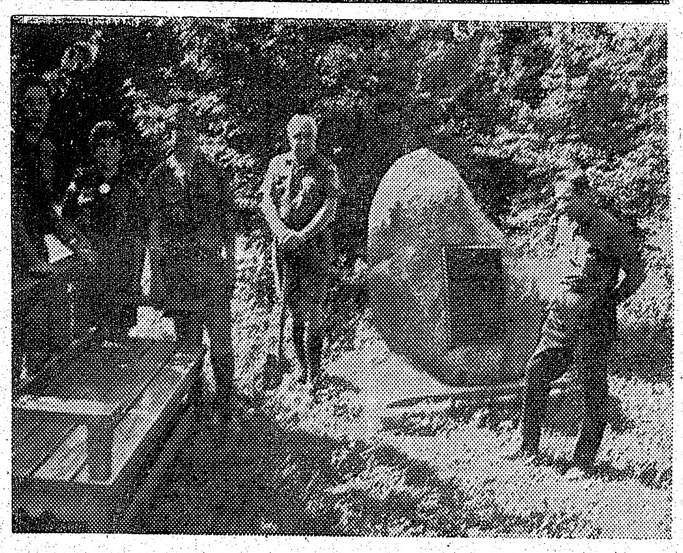

Pie V. Klētnieka piemiņas plāksnes Gaŗezerā. Attēlā redzami roveri M. Namatēvs, J. Šmits, G. Elksnis un vadītāji A. Artmanis un A. Rieksts no Lielupes skautu vienības Kalamazū.

Piemiņas brīdis skautisma darbiniekam Gaŗezerā

Atceroties bijušo Gaŗezera administrātoru, latviešu skautu vadītāju un vairāku grāmatu autoru V. Klētnieku, kuŗam dzīves gaitas izbeidzās 1968. gada 17. augustā, Gaŗezera pārvaldes darbinieki, nometnes bērni, kristīgās jaunatnes kursu dalībnieki un latviešu skautu organizācijas pārstāvji, kopskaitā ap 100 personu, pulcējās svētbrīdim Gaŗezera parka rajonā, kur pirms 5 gadiem, pēc aizdedzinātā skautu ugunskura, pēkšņi pārtrūka V. Klētnieka dzīves pavediens. Tagad šinī vietā latviešu skautu organizācija uzcēlusi viņam piemiņas akmeni.

Svētbrīdi vadīja mācītājs Ivars Gaide, bet svētrunu teica prof. Edmunds Šmits. Par V. Klētnieka pēdējiem dzīves brīžiem stāstīja O. Cakars, nolasot paša sacerētu V. Klētniekam veltītu dzejoli.

Iepriekšējā dienā pie piemiņas akmeņa Lielupes 175. skautu vienība Kalamazū, vad. A. Artmaņa un A. Rieksta vadībā, iebetonēja Latvijas skautu organizācijas dāvinātu latvisku soliņu. Pēc arch. Edv. Grīnvalda meta to izgatavojis H. Senkēvičs ar palīgiem A. Bašķeri un M. Birzi.

V. Bokis

Ražotāju sabiedrība Toronto ziemeļrietumos meklē IZPALĪGU. Pastāvīgs darbs. Angļu valoda nav nepieciešama. Pieteikšanās personīgi:

General Fefrigeration of Canada,
124 Norfinch Dr., Downsview.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

★ Pēdējā gadā trumpmaņi atstājuši 804 miljonus dolaru Nevadas atļautajos spēļu namos, un tas ir gandrīz par piektdaļu (18,6 proc.) vairāk nekā iepriekšējā gadā. Kontroles komisija savā ziņojumā apstiprinājusi, kā spēļu valsts apciemotāji izrādījuši tieksmi izdot un kā hazardū spēļu līmenis esot „veselīgs".

Archibīskaps A. Lūsis salaulājis Rūtu Ziriņu ar Jāni Laipnieku. Līgavainis ir korporācijas Talavijas filistrs.

★ Kanadā bezdarbnieku skaitam tendence pastāvīgi samazināties. Statistika rāda, ka bezdarbnieku skaits jūlijā pazeminājies uz 5,2 proc. no 5,3 proc. jūnijā. Kopīgais nenodarbināto kanadiešu skaits jūlijā samazinājies uz 42.000.

★ Šīs nedēļas sākumā Aleksandrs Solžeņicins intervijā Maskavā franču žurnālistam izteicās, ka gadījumā, ja viņš pēkšņi mirtu, tad visai pasaulei jāzin, ka tas ir čekistu darbs. Ne ieslodzījums, ne nāve viņu neapklusināšot, jo visi viņa līelākie darbi esot ārzemēs un tikšot automatiski publicēti, ja viņš pazustu. Solžeņicins rādījis arī trīs anonimas draudu vēstules un piezīmējis, ka tā ir maskerāde, jo bez slepenās policijas ziņas „ne mats nevarot nokrist no viņa galvas."

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mūžiba cilvēka sirdi

Visu Dievs ir savā laikā jauki iekārtojis, pat arī mūžību. Viņš ir licis cilvēka sirdī. Salam. Mācītājs 3, 11.

Ja mūžība, tad tas nozīmē — nebeidzamību, kaut ko, kam nav beigas, nav beigu arī nāvē.

Dievs mūs ir radījis savā līdzībā. Un ja nu mūžību Viņš ir licis mūsu sirdīs, tad tas nozīmē: mēs esam bagātināti ar kādām dāvanām, kas ir pie Dieva, kas nāk no Dieva un paliek ar mums.

Pirmā dāvana: spēja domāt. Franču filozofs Dekarts šo dāvanu pacelt tik augstu, ka saka: „Es domāju — es esmu."

Tas nozīmē, ja cilvēkam nebūtu domāšanas, viņš kā cilvēks nemaz nebūtu. Cilvēkam šī domāšana ir, un tādēļ viņš ir cilvēks. Nav zemes virsū citas radības, kuŗai būtu šī dāvana. Tikai cilvēkam!

Kāda laime — es varu domāt! Var visa pasaule mūs atstāt, varam palikt vieni paši briesmīgajā vientulībā, bet domāšana būs mums draugos, iepriecinās, neļaus iegrimt izmisumā. Un mēs varam klausīties un lasīt un tā tikt citu domu iepriecināti. Mēs varam atvērt un lasīt Bībeli un tiekam iepriecināti ar paša Dieva domu.

Ir vēl otra dāvana, ko par mūžības daļu Dievs ielicis mūsu sirdī: tā ir sirdsapziņa. Tā saka mums, kas labs, kas ļauns. Viņa saka, kuŗu ceļu iet, kuŗu neiet. Viņa saka, ar kuŗu draudzēties, no kuŗa vairīties. Mēs sakām, ka šī sirdsapziņa ir Dieva balss. Kāds franču rakstnieks, filozofs un cīnītājs par sociālām reformām saka: „Sirdsapziņa! Tu dievišķā un debešķīgā balss, tu nezinātāja un aprobežotā, bet ar prātu un brīvību apbalvotā radījuma vienīgā pareizā vadītāja, tu nekļūdīgā labu darbu tiesnese, kas vienīgā padari cilvēku Dievam līdzīgu! Bez tevis nav manī nekā, kas mani paceltu pāri dzīvniekam."

Trešā dāvana, ko Dievs ar mūžību ielicis cilvēka sirdī, ir spēja darboties līdzi Viņam. Dievs ir radītājs. Vai nav brīnums, ka šo spēju Dievs licis arī cilvēka sirdī, un tā cilvēks guvis kādu daļu no spējām radīt. Dieva radību apbrīnojam visu mūžu. Bet apbrīnojam arī to mazumiņu, ko radījis cilvēks. Vai pirmā elektriskā spuldze, radio, lidmašīna, izplatījuma kuģis nebija brīnums? Šī radīšana mūsu dzīvē ienes ērtību, prieku, laika ietaupījumu...

Tad lai pieminām vēl vienu dāvanu — spēju lūgt, kad varam sarunāties ar Dievu un būt Viņam tuvu. Kas var pieminēt visas dāvanas, ar kuŗām Dievs mūs sirdīs ieliek mūžību!

(Māc. Ed. Putniņš; pārņemts no Milvoku ev. lut. draudzes Baznīcas ziņām, saīsināts.)

+

Mans labais draugs, kaŗa topografs

KAPTEINIS

Kārlis Šmits

dzimis 1904. gadā Latvijā,
aizgājis mūžībā 1973. gada 24. augustā
Bedfordā, Anglijā

Mīļā piemiņā paturēs

Augulis ar ģimeni

TILTI

„Tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu..." Jāņa ev. 3:16.

Dievs bija pirmais tiltu būvētājs. Jēzus Kristus ir Dieva tilts starp debesīm un zemi... Dievu un cilvēku... „Cilvēka dēls (Jēzus Kristus) ir nācis meklēt un glābt zudušo." Cilvēks bez Dieva ir pazudis Dievam un sev.

„Neviens nenāk pie Tēva, kā vien caur mani." Tie ir Jēzus vārdi. Zudušais cilvēks ir atšķirts no svētā Dieva.

Svētais Dievs un nesvētais cilvēks ir „divi kontinenti", kuŗus savienot var tikai Dieva Dēls. „Nav pestīšanas nevienā citā, jo zem debess nav neviena cita vārda, kas cilvēkiem dots, kuŗā mums lemta pestīšana." Tā ir rakstīts svētos rakstos.

Pestīšana ir divu kontinentu savienojums. Cilvēks un Dievs. Dievs un cilvēks. Ja Dieva Dēls ir mans Pestītājs, tad es esmu atradis Dievu, un Dievs ir pieņēmis mani.

Kad es esmu atradis Dievu vai Dievs mani, tad Viņš sagaida no manis tiltu būvēšanu. Ja es esmu kristīgās draudzes loceklis, tad mans pirmais un galvenais uzdevums ir atrast „dvēseles" un tās pievest Jēzum pestīšanai. Es esmu tilts starp diviem kontinentiem, starp grēcinieku un Pestītāju. Ja es sevi saucu par kristieti, bet neesmu tilts starp Pestītāju un Dievam pazudušu cilvēku, tad es labākā gadījumā esmu nederīgs akmens, atmests no tilta būvētājiem.

Savā baznīcā es esmu tilts starp diviem draudzes locekļiem, kam nav labs prāts vienam uz otru. Man jābūt miera nesējam, jo es pazīstu to mieru, kas „iet pāri katrai saprašanai", tas ir, es pazīstu viņpasaules mieru.

Jēzu, atgādini man šo patiesību par tiltu būvēšanu un palīdzi man tādam būt!

Es vedu savu draugu līdz...

Korejas kaŗa dalībnieks bija nokāpis no kuģa Sandiego ostā un piezvanīja savai mātei, kas dzīvoja kādā lepnā priekšpilsētas rajonā.

„Māt, es būšu drīz mājās," viņš teica, un viņa māte nevarēja beigt jūsmot, ka dēls dzīvs.

„Bet māt, man līdz būs mans draugs... viņam gāja bēdīgi... viņam ir tikai viena acs, viena roka un viena kāja..."

„Labi dēls, ved tik viņu līdz, kādu laiku viņš varēs pie mums padzīvot."

„Nā, māt, es gribu, lai viņš vienmēr paliek pie mums."

„Dēls, labi, kādu gadu viņš varēs pie mums palikt."

„Nē, māt, es gribu, lai viņš paliek pie mums visu savu dzīves laiku."

„Dēls, tavs draugs var apnikt tev un mums... tev vēl ir saspriegtas jūtas, bet tas viss pāries, un arī tava lielā interese par draugu pāries..."

Kaŗa vetrāns pārtrauca sarunu un nolika klausuli.

Nākošā dienā vecāki saņēma telegrammu no kaŗa departamenta, ka viņu dēls izlēcis pa viesnīcas 12. stāva logu. Šķirstu pārsūtīja vecākiem.

Bēŗu mājā zārku atvēra. Tajā bija cilvēks ar vienu aci, vienu roku un vienu kāju.

(No žurnāla His)

DUSMAS

„Dusmās neapgrēkojieties, un lai saule nenoriet, jums dusmojoties." — Efeziešiem 4:26.

Dusmas rodas un zūd. Vienam rodas lēnāk un pazūd ātrāk, citam rodas ātrāk un pazūd lēnāk. Mēs mēdzam jautāt, kur ir tāds cilvēks, kas nekad nedusmotos? Patiesi, jo temperamentīgāks kāds cilvēks, jo ātrāk tāds iedegas. Lēnais cilvēks spēj noslēpt savas jūtas.

„Dusmās neapgrēkojieties." Šķiet, apustulis Pāvils te mums it kā atļauj līdz zināmam punktam iekarst, bet viņš arī brīdina mūs, lai uzmanāmies, jo dusmas dedzina kā uguns. Pirms saule riet, mums „jāatdziest", jo citādi naktī miegs var bēgt no mums un nākošā dienā mēs būsim un paliksim saīguši un „adataini" un tādā veidā nodarījuši paši sev lielāku ļaunumu nekā tam cilvēkam, uz kuŗu mēs dusmojamies. Tas vai tie, varbūt, tikai pasmejas par mūsu dusmu uzliesmojumu. Ja arī tu būtu iekarsis un uztraucies par taisnību un patiesību, vismaz tev pašam tā liekas, tad tomēr, pirms saule vakarā noriet, izdari vairākus dziļus elpojumus, skaiti līdz desmit un galvenais — lūdz Dievu, un tu sapratīsi, ka nav vērts skaisties, jo mūsu dusmas nāk par ļaunu mums pašiem un apbēdina Dieva Garu.

Dusmu lēkmes paātrina sirds darbību, paaugstina asins spiedienu un ļaunākā gadījumā var beigties ar trieku. „Dusmās neapgrēkojieties!" — vērtīgs padoms katram kristietim.

Jēzus Kristus deklarēja: „Man ir dota visa autoritāte ne tikai debesīs, bet arī virs zemes." (Mat. ev. 28:18) Un tas bija pēc tam, kad Viņš bija no Dieva Tēva uzmodināts no miroņiem.

Kas Jēzu Kristu ir atzinis par savu Kungu, tam šī deklarācija nerada grūtības. Ticībā to var pieņemt vai nepieņemt. Izvēle mūsu.

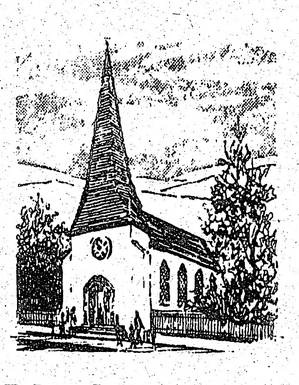

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Sākot ar 16. septembri visi dievkalpojumi notiks pl. 11 rītā Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. Ā. Čops 84 John St., Weston, Ont. M9N 1J7, tālrunis 249-6593. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto

16. septembrī pl. 3 pēcp., sakarā ar baznīcas remonta darbiem, dievkalpojums baznīcas zālē.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

16. septembrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

30. septembrī plkst. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena baznīcas zālē.

BRAMPTONĀ

23. septembrī pl. 1,30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

Svētdien, 16. septembrī plkst. 1.00 pēcp. dievkalpojums baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes (ārkārtas) pilnsapulce. Darba kārtībā: 1) Latviešu sinodes dibināšanas jautājums .2) Dažādi.

23. septembrī plkst. 11.00 no rīta svētbrīdis draudzes namā.

30. septembrī plkst. 1.00 pēcp. dievkalpojums baznīcā.

14. okt. plkst. 1.00 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

16. septembrī, plkst. 1.30 pēc pusd. dievkalpojums.

OTAVA

....Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

16. septembrī, pl. 10,30 rītā dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 11 dievkalpojums; pl. 10,15 stunda abām Bībeles klasēm.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

16. sept.: „Ādam, kur tu esi?"
23. sept.: „Trīsvienība."
30. sept. „Ceļu uz atmodu".

KATOĻU DIEVKALPOJUMI

7. oktobrī pl. 9 rītā dievkalpojums Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
ont., tālrunis: 749-0832

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

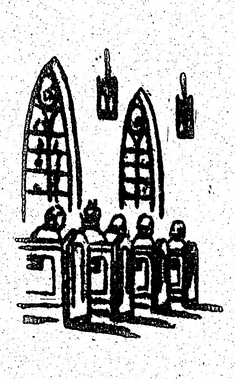

Uzvarētāji ALAs Nopelnu stipendijas pārbaudījumos

Kārlis Cerbulis | Andris Camerota | Vidvuds Mednis | Indulis Rutks | Toms Trautmanis | Zintis Muižnieks

Rezultāti Nopelnu stipendijas pārbaudē

Jau sesto gadu latviešu pamatskolu un vidusskolu audzēkņi ASV parāda savas zināšanas latviešu valodā, literātūrā, vēsturē, ģeografijā un ticības mācībā, piedaloties Amerikas latviešu apvienības Izglītības biroja rīkotos Nopelnu stipendiju pārbaudījumos. Šogad tie notika vienlaicīgi visās skolās. Rezultāti izvērtēti. Stipendiju ieguvēju ģīmetnes jau sāktas publicēt Latvija Amerikā slejās.

Pārbaudījumos šogad piedalījušies 322 jaunieši, no tiemd 92 piedalījās vidusskolas, bet 230 pamatskolas grupā. Pārbaudījumu jautājumi bija līdzīgi iepriekšējo gadu jautājumiem kā saturā, tā izteiksmē. Vidusskolēniem bija jāatbild uz 364, pamatskolas grupā — uz 238 jautājumiem. Labākais sasniegums ģimnaziju grupā ir 305,5 pareizas atbildes, vai 83,93 proc., bet pamatskolas grupā 223 pareizas atbildes, vai 93,70 proc. Skolnieku zināšanas turpina izlīdzināties, rodas arvien vairāk skolas un skolēni, kuŗu zināšanas iekļaujas pieņemtajās caurmēr robežās.

Vērojot rezultātus, jāsecina, ka vidusskolu grupā vēl vienmēr pārākas ir Ņujorkas skolas. Pamatskolas grupā zināšanu līmenis ir vairāk izlīdzinājies un labākie rezultāti nāk no vairākām skolām, sevišķi no rietumu krasta.

Techniskos darbus veica L. Vīksne ar palīgiem Detroitā. Jau otro gadu viņi sastādījuši pārbaudījumu tekstus, laboja un vētīja iesūtītās atbildes. Daļu no techniskiem darbiem veikuši arī K. Ķilkuts un J. Blumbergs Ņudžersijā.

Vidusskolu grupā labākās sekmes guvuši: 1. v. Jānis Krēsliņš (Ņujorkas latv. dr. Bronksas skola) — 75 dol. stipendija; 2. v. Valentīns Kreško (Ņujorkas Longailendas sk.) — 70 dol.; 3. v. Daina Briede (Plkv. Kalpaka sk.) — 60 dol.; 4. v. Astra Kušķe (Longailendas sk. Ņujorkā) — 50 dol.; 5. v. Indra Avena (Longailendas sk.) — 40 dol. Sekmīgākā ticības mācībā Aija Abene (Bronksas sk.) — LELDAA 50 dol. stipendija; latviešu valodā Zintis Muižnieks (Kalamazū latv. sk.) — Latv. b-bu sadarbības centra 50 dol. stipendija; Latvijas vēsturē Inese Ozola (Longailenda) — DV 50 dol. stip.; latv. literātūrā Indulis Brošs (Klīvlandes latv. sk.) — 50 dol. stip.

Sekmīgākie skolu apgabalos, iegūstot katrs 20 dol. stipendiju: Rasma Zēberga, Dace Cerbule, Māra Kalniņa, Diana Beķere, Jānis Abens (visi no austrumu apgabala); Inga Grīna, Anda Grīna, Sandra Kronīte (vidienes apr.). Atzinības raksts par labām sekmēm austrumu apg.: Mārtiņš Zālīte, Bruno Aploks, Linda Jezupa, Lalita Saliņa un Karmene Straumēna; vidienes apg. — Aelita Ozoliņa un Iveta Ansone; rietumu apg. — Astrīda Ramane.

Pamatskolu grupā 1. v. Ilze Sevele (Ziemeļkalif. latv. sk.) — 50 dol.; 2. v. Toms Trautmanis (Longailenda) — 40 dol.; 3. v. Karina Orle (Oregona) — 30 dol.; 4. v. Austra Reine (Ziemeļkalifornija) — 25 dol.; 5. v. Olivers Avens (Longailenda) — 20 dol. Sekmīgākā ticības mācībā Ingrida Gāzere (Mineapole) — LELDAA 20 dol. stip.; Latvijas vēsturē Emils Stalts (Longailenda) — DV 25 dol. stipendija; latv. valodā Maija Dzene (Ņujorka) — 25 dol.; latv. literātūrā Rūta Sventecka (Indianapole) — 25 dol.

Sekmīgākie skolu apgabalos pamats.k grupā, iegūstot 10 dol. stipendiju: austrumu apg. — Andris Camerota, Zinta Bierne, Kārlis Cerbulis, Vidvuds Mednis, Raita Ramane, Laura Padega, Juris Ulmanis un Indra Lielkāja; vidienes apg. — Kristīne Anstrata, Māra Sventecka, Ingrīda Balode, Rita Sprūdža, Sandra Muižniece, Indulis Rutks un Ēriks Puriņš; rietumu apg. — Anda Fronckēviča, Edvins Rūsis, Astrīde Pētersone.

Atzinības raksti pamatsk. grupā: austr. apg. — Laila Trautmane, Gatis Gaujenieks, Andra Ekšteine, Antra Priedīte, Kaija Prāmniece, Lienīte Heise un Paulis Raudseps; vid. apg. Māra Dukāta, Astrīda Nīkure, Laurie Vūda, Sarma Muižniece, Selga Šļaukstiņa un Andrejs Kregers; riet. apg. — Anita Krastiņa.

—be

Galma gleznotājs . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

autora ironiju. Viņa runa par ēzeļiem ved dziļākā filozofijā. Stabulis ir iederīgs un sološs tēlotājs ansamblī. Viņš zina, ko dod vingrinājumi dažādās lomās.

Izrādi spoži papildina dekorātors Gvido Augusts un gaismotājs Edgars Ieva. Tāpat krāšņie kostīmi, ko gatavojusi Brigita Siliņa. Mūzikas iestarpinājumi bija laikmeta garā, un Pēteris Vismanis ar tiem rīkojās ar atziņas vērtu veiklību.

Sulaiņa paceltais kauss izrādi beidzot, mēmi pateica skatītājiem, ka Mazais Teātris ir savas tautas rīcībā ar dzirkstošu spēles prieku, bezbailību un vairākiem talantīgiem tēlotājiem.

Emma Kalniņa-Znotiņa

PAZIŅOJUMS VISIEM LIELTORONTO PAŠVALDĪBU IEDZĪVOTĀJIEM

Pašreiz tiek sastādīts gadskārtējais pašvaldību iedzīvotāju saraksts. Skaitītājiem ir uzdevums apmeklēt visus īpašumus un pārbaudīt galveno informāciju, kas nepieciešama saraksta sastādīšanā. Informācija tiek prasīta pašvaldību un provinces vajadzībām un tiks izlietota vēlētāju saraksta sastādīšanai, skolu atbalstam, izglītības nodokļa noteikšanai publisko un separāto skolu sistēmai, iedzīvotāju skaita noteikšanai un provinces valdības līdzekļu sadalei vietējām pašvaldībām, kas palīdzēs samazināt vietējos nodokļus.

GOVERNMENT OF ONTARIO
MINISTRY OF REVENUE

Hon. ALLAN GROSSMAN, Minister
DONALD A. CROSBIE, Deputy Minister

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
Oldsmobile - Chevy II - Vega
Chevrolet - Chevelle - Camero
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-11312
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6,

Ja esat nodomājuši iegādāties jauno vai labu lietotu automašīnu, tad griezieties pa firmas
Courtesy Chevrolet-Oldsmobile Ltd.
2749 Lake Shore Blvd. W., Toronto
(pie Royal York Road)
Tālr. 255-9151
Pārstāvis ULDIS CIEMGALIS

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—
Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto

Ģen. Oskara Dankera

NO ATMIŅU PŪRA

Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem

Glīti iesieta **Cena $7.50**

Pasūtināma

DV GRĀMATNĪCĀ

491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5

Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" ..... eks.

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

.....

Samaksai pievienoju $.....

Datums: **Paraksts**

Jautribas brižiem

Jaunā kalpone ierodas darbā tieši pirms svētkiem, kad pašlaik iet vaļā lielā cepšana. Kundze steidzas ievadīt kalponi viņas pienākumos un sūta to uz virtuvi.

„Marija," viņa saka, „apskatiet cepeškrāsnī lielo plūmju kūku, vai nav jau gatava. Iedurjiet nazi un pārliecinieties, vai tas nāk tīrs ārā."

Marija ir čakla kalpone. Gribēdama pierādīt savu uzticību, pēc dažām minūtēm tā ir atpakaļ un priecīgi stāsta:

„Es iedūru nazi līdz pannas dibenam un tas iznāca ārā gluži tīrs. Tad es salasīju no galda un izlietnes visus netīros nažus, izdarīju tāpat, un tagad arī tie ir tīri."

☆

Mikiņš vēl bija pavisam mazs puika, cūkgans amatā. Kādreiz māte sūtīja viņu uz Silenieku bodi pēc kardemona svētku maizei.

„Tikai neaizmirsti, kā to lietu sauc!" māte piekodināja.

„Neaizmirsīšu," Mikiņš droši atteica.

Vai nu tādi vārdi vien bija dzirdēti. Tomēr, lai atcerētos, kas pērkams, Mikiņš visu laiku atkārtoja: kardemons, kardemons, kardemons . . .

Tad viņš ieraudzīja, ka no meža izskrien suns.

„Tīri kā Joču suns!" viņš nodomāja.

Suns izskrēja uz ceļa viņam pretī. Mikiņš sāka to labināt. Bet pa to laiku svešais vārds nokrita no mēles gala. Un bode jau bija drīz klāt.

„Kas tad ganiņam vajadzīgs?" bodnieks prasīja.

„Māte teica, lai nopērk . . ." Mikiņš sadurstījās.

Kā to sauc, ko plācenim liek klāt, kas taisīja tādu kā garšu, kā smaku? Par... per... p... Tad nāca tā kā damais, demais, dumais . . . Jocīgi gan likās, bet Mikiņš noslaucīja sviedrus un pateica, ko zināja.

Bodnieks tomēr iedeva īsto mantu un pateica arī tās pareizo vārdu.

„Labi, ka nevienas meitenes nebija bodē," Mikiņš nodomāja, „citādi būtu nesmukums pa visu pagastu . . ."

☆

Mades vīrs Jēpis ir liels makšķernieks. Madi visvairāk kaitina viņa pazušana no mājas svētdienās. Madei ļoti patiktos iet kopā ar vīru pastaigāties, saņemt no viņa kādu uzmanības parādīšanu, sevišķi svētdienās, kad cilvēki visvairāk rādās un skatās. Bet Jēpis tad parasti ir „aizlingojis", — ja ne citādi, tad izkāpis pa logu un pazudis „kā žīds pa Miķeļiem".

Jau piektdienās viņš izrakā puķu dobes, sliekas meklēdams, bada pātagu paslēpj krūmos, bet svētdien, kā modies — uz upi prom.

Lai reiz par visām reizēm Jēpi izmācītu, Made kādu sestdienas vakaru noglabā vīra bikses un svārkus. Tik traks taču nebūs, domā Made, ka bez biksēm skries uz upi.

Svētdienas rītā Made pamostas, kad Jēpis, paķēris lietus mēteli, tāpat bez biksēm kāpj pa logu laukā. Gan Made vēl runā un kaunina, bet Jēpis vairs neklausās. Tik vien Made pagūst, kā nosaukt vīram pakaļ:

„Jēpi — āpsi! Ja tu noslīksi, tad zini — dzīvs manās acīs vairs nerādies!"

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

Tīka mēbeles tieši
tētāja noliktavas. D
ēdam-- un guļamist
tas. Atvērts no
svētd. no pl. 1—5
CLAUSEN Ltd.,
nedaudz austrumo
malea. Tel. 459-07

Turner & S
APBEDĪŠA
BIROJ
RONCESVALLES
436 Roncesvall
LE3-79
YORK CHA
2307 Bloor S
Parkošana abās

R. S. KAN
apbedīšanas
4912 YONGE
(Sheppard Avenu
Willowda
Ātrās palīdzības
jūsu ricībā 24
221-11

VISĀ

TĀLR.

Jaunākās grāmatas

Z. Mauriņa — Frančeska, rom.	$ 6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	$ 5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	$ 5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	$ 7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	$ 6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$ 5.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Dziļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	$7.00
Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	$5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	$6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	$5.50
V. Biļķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	$6.50
Teach Yourself Latvian	$3.75
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	$6.50
Latviešu trimdas bibliografija 1940, — 1960. II d.	16.80
A. Eglītis — Lielais mēmais	$8.00
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	$6.50
A. Niedra — Sieva, rom.	$5.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā	$4.00
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	$7.00
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	$5.00
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	$5.00
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	$7.50
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	$25.00
A. Voitkus — Sudraba un zelta man nav, rom.	$7.00
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	$5.00

DV GRĀMATNĪCĀ

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasūtinot pa pastu, lūdzam pieskaitīt 10% no vērtības.

O'KEEFE CENTRE

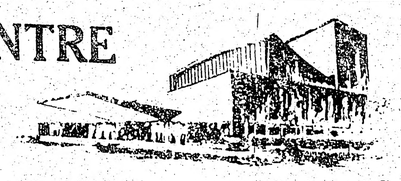

KANADAS OPERAS

25 GADU JUBILEJAS SEZONAS IZRĀDES

no 7. septembra — 13. oktobrim

DIEVU MIJKRĒSLIS (Die Goetterdaemmerung) Vāgnera operas jauniestudējums (vācu valodā), 12., 15., 20. sept.

HELOISE UN ABELARD Čarla Vilsona operas jauniestudējums (angļu valodā), 14. un 26. septembrī.

SEVILJAS BĀRDZINIS Rosini opera (angļu val.), 13. un 15. (dienas izr.), 21. un 24. sept., 9. un 13. oktobrī.

JAUTRĀ ATRAITNE Lehara operete (angļu valodā), 18. septembrī, 22. (dienas izr., 27. un 29. septembrī, 1., 3., 5. un 13. (dienas izr.) oktobrī.

RIGOLETTO Verdi opera, jauninscenējums (italiešu valodā), 19., 22. un 28. septembrī, 2., 6. (dienas izr.), 8,. 11. okt.

FIDELIO Bēthovena opera (vācu valodā), 25. un 29. (dienas izr.) sept., 4., 6., 10. un 12. oktobrī.

Piedalās Toronto simfoniskais orķestris. Ieejas kartes: vakara izrād. $11, $9, $6.50 un $4.50; dienas izrādei: $9, $7.50, $5.50 un $4.-. Ieejas kartes var iegādāties ik dienas no pl. 11 rītā līdz pl. 10 vakarā, izņemot svētdienas. Ieejas kartes pieprasāmas pa tālruni — 363-3451, ik dienas no pl. 10 rītā līdz 7 vakarā, izņemot svētdienas.

LATVIAN MUSIC

LP 42 TĒVIJAI

Niklava Strunkes zīmētā krāsu ietvarā. Skaņu plate veltīta Dziesmu svētku simtgadei —

VIŅI LATVIEŠU DZIESMAI KALPOJUŠI VISVAIRĀK

LP 42 PIEDALĀS: Reitera koris ar orķestri (himnā Tev mūžam dzīvot, Latvija), Milda Brechmane - Štengele ar Reitera kori un orķestri (kantātē Tēvijai), Herta Lūse, Ādolfs Kaktiņš, Mariss Vētra, Tālis Matīss, Al. Kortāns u.c.

LP 42 — neatvietojama dižās jubilejas piemiņa

Tādēļ nebrīnaties, ja paliksiet bez LP 42, jo — to strauji izpērk. Pieprasiet LP 42 (ā $ 7, mūsu porto) savai grāmatnīcai vai Latvian Music nodaļai ASV:

Mr. V. V. Kancāns, 1900 W, 3rd Str.,
White Bear Lake, Minn. 55110, U.S.A.

LP 42 varēsiet vēl iegādāties Dziesmu svētkos Klīvlandē.

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED

I. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA

OBLIGĀCIJAS

ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZĪRĒ TELPAS

sarīkojumiem viesībām klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

Kanadas lielākais un labākais speciāli

EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS

KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

Aero Sauna Co.

837 LOGAN AVE., TORONTO 6, ONTARIO

Somu pirts elektriskie sildītāji gatavoti no nerūsoša metalla un patērē ļoti maz elektrības, kā to rāda ilgo gadu prakse Somijā. Dabūjami arī malkas apkures sildītāji.

Tuvākai informācijai zvanīt:
463-7721 vai 463-5375

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea. Tel. 459-0760.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

kas? kur? ko?

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2397 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis
377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4512 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
Jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
■ VIZĪTKARTES
■ IELŪGUMI
■ BIĻETES
■ VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
■ GRĀMATAS
■ KALENDĀRI
■ MĒNEŠRAKSTI
■ LAIKRAKSTI
■ UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI
VEICAM
■ LAIKUS
■ LABI
■ UN PAR MĒRENĀM CENĀM
amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
● JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
● LIETUS NOVADA CAURULES
● LOGI
● DURVIS
● MARĶĪZES (Awnings)
● JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)
Īpašnieks Artūrs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 Ausma Miķelsone

A. Eglītis — TV RENTALS
17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Fotografiski darbi ar izcilu kvalitāti
Pieprasiet informāciju par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājumu nodošanai.
Tālr. 863-1166
Benjamiņa filmu laboratorija

Brežņeva cietais rieksts

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

ASV kongresa sunu dienām beidzoties, prezidents Niksons jau laikus rūpējies, lai Savienoto Valstu likumdevēji nevarētu sūdzēties par darba trūkumu. Kongresam iesniegtie prezidenta likumdošanas projekti aptver sešus ļoti svarīgus sektorus: Gādāt par inflācijas neietekmētu un stabilu tautas labklājības līmeņa nostiprināšanu; 2. Gādāt par to, lai Savienoto Valstu enerģijas avoti apmierinātu arvien pieaugošās prasības; rūpēties par labāku un plašāku celtniecību resp. novērst dzīvokļu krizi; pilnīgi izmantot amerikāņu dzīvā spēka potenciālu; apkarot noziedzības un ierobežot narkotisko vielu lietošanas izplatīšanos un beidzot rūpēties, lai amerikāņu nacionālie aizsardzības spēki nodrošinātu mieru.

Visumā Niksona administrācijas projekti atspoguļo izteiktu jaunu līniju — pirmā vietā Savienoto Valstu intereses un pēc tam līdz zināmai robežai, pildīt saistības ar amerikāņu sabiedrotiem un draugiem.

Niksona valdībā notikušas vairākas radikālas pārmaiņas. Ārlietu ministru Rodžeru aizstājis Dr. Kisingers, bet Georgam Šulcam uzticēts finanču resors, un jaunais tieslietu resora šefs ir Ričardsons. Rodžers Mertons ir iekšlietu ministrijas priekšgalā, bet Erls Bucs — lauksaimniecības ministrs. Gluži jaunas sejas Niksona administrācijā ir aizsardzības ministrs Džēms Šlesingers, tirdzniecības ministrs P. Dencs, darba ministrs P. Brenans, eksporta ministrs K. Brinegans un celtniecības un pilsētu izveidošanas resora vadītājs Džēms Lins. Kasparam Veinbergam uzticēts plašais veselības, izglītības un tautas labklājības resors.

Nebūt nav teikts, ka kongress atplestām rokām akceptēs iesniegtos likumprojektus. Gluži otrādi - Niksonam jārēķinājas ar apņēmīgu opozīciju ļoti daudzos gadījumos. Lai cik vētraina un pretešķību pilna arī nebūtu Baltā nama un kongresa turpmākā konfrontācija, neatliekamās problēmas tomēr tiks virzītas uz priekšu. Kā demokratiem, tā arī republikāņiem būs jāskatās patiesībai acīs, jo tauta nav „mazais bērns". 1974. gada daļējās vēlēšanas un 1976. gada lielās vēlēšanas var sagādāt pārsteigumu kā vienai, tā otrai partijai. Starplaikā tauta varēs novērtēt kā prezidenta, tā arī kongresa pozitīvos un negatīvos gājienus.

Lai atļauts te pieminēt divus zīmīgus faktus, kas lielajai presei tikpat kā aizgājuši garām. Pirmā patiesība attiecas uz Maskavas - Vašingtona sadarbību savstarpējā tūrisma veicināšanā. Demokratu senātors Henrijs Džeksons ir konstatējis, ka 1972. gadā 65.000 amerikāņu apmeklējuši Padomju savienību. Tanī pašā laikā Kremlis atļāvis Ameriku apskatīt tikai 300 rūpīgi izmeklētiem un pārbaudītiem padomju tūristiem.

Otra lieta skar Savienoto Valstu aizsardzību. Runā, ka pagājušā mēnesī amerikāņi notvēruši kādu jaunu Kremļa meistarspiegu. Šī spiega afēra patiesībā pilnīgi noklusēta un jādomā, ka tas darīts, lai nesabojātu Vašingtonas - Maskavas attieksmes.

Par zīmīgu militāru noslēpumu varētu uzskatīt arī amerikāņu flotes kājnieku plaša vēriena manevrus kādā nomaļā Kalifornijas tuksnesī. Daži manevru uzņēmumi parādījušies kādā maz izplatītā periodiskā izdevumā. Pagājušā nedēļā ziņa par šiem manevriem sasniedza Vidējos austrumus, un Lībija apgalvoja, ka Savienotās Valstis gatavojot „desanta operācijas" tieši Lībijā.

Visas pasaules uzmanības centrā pagājušā nedēļā atradās Kremļa politbiroja vienpersonīgā opozīcija - pazīstamais krievu atomfiziķis Andrejs Sachārovs. Kā zināms, tad viņš pēdējā mēneša laikā iesāka atklātu kara gājienu par cilvēka tiesību ievērošanu Padomju savienībā. Brežņeva uzdevumā Padomju savienības prokurora vietnieks Maljarovs atklāti brīdināja Sachārovu pārtraukt sakarus ar ārlietu žurnālistiem. Viņš norādīja, ka Sachārovs nav imūns no tiesiskās atbildības, ja viņš turpinātu savu „kriminālo darbību". Pēc padomju likumiem padomju iekārtas kritizēšana ir smags kriminālnoziegums. Uz politbiroja pavēli simtiem paklausīgu padomju zinātnieku, rakstnieku un komponistu ar vēstulēm nosodīja Sachārova nostāju. Bet pagājušā nedēļā Sachārova nonievāšanas plūdi pēkšņi apklusa. Droši vien, Brežņeva iesāktā akcija pret Sachārovu nebija devusi cerētos panākumus.

Kā zināms, tad augusta otrā pusē Sachārovs intervijā ārlietu žurnālistiem izteica brīdinājumu, ka rietumu palīdzība Padomju savienībai var būt ļoti bīstama. Ja rietumi neiestātos par to, ka Padomju savienība sniegtās palīdzības ietvaros neizbeidz izolāciju un nedemokratizē iekšējo valsts iekārtu, tad tam var būt ļoti smagas sekas. Ar rietumu palīdzību Padomju savienība var apbruņoties līdz zobiem un pasaule tādējādi būtu pietuvināta jaunam militāram konfliktam.

Pagājušā nedēļā Sachārovs jaunā preses konferencē ārzemju žurnālistiem paziņoja, ka pazīstamais krievu fiziķis Leonīds Plichs ievietots Dņepropetrovskas vājprātīgo namā. Sachārovs apgalvoja, ka vājprātīgo iestādes ievietotiem režīma protestētājiem ir jādzīvo neticamos austākļos. Uz Kremļa pavēli padomju psichiātri nelaimīgo „pacientu" ārstēšanai pielieto jaunu ķimikāliju — habopiscidolu. Šīs zāles pilnīgi maina cilvēka inteliģenci un prāta darbību. Sachārovs norādīja arī uz to, ka vājprātīgo iestādē ievietotais ģenerālis Grigorenko, pēc viņa dzīves biedres informācijas, ir pārvērsts par pilnīgi citu individu. Sachārovs uzsvēra, ka viņš cīņu par cilvēka tiesībām Padomju savienībā turpinās. Aiz viņa stāv nevien miljoni apspiesto cilvēku masa, bet arī visa pasaules sabiedriskā doma.

Brežņevam ir jārēķinājās ar konsekvencēm, ko radītu Sachārova apklusināšana vai apcietināšana. Sachārovam pagājušā nedēļā radās vairāki iespaidīgi atbalstītāji. Tā negaidot viņa pusē nostājās viens no Padomju savienības zinātņu akadēmijas locekļiem Levins. Lielākais pārsteigums bija Rietumvācijas kanclera Vilija Branta nepārprotami Sachārovam tēmētais norādījums, ka viņš atbalstot tos, kas atrodas briesmās savas pārliecības dēļ. Brants norādīja, ka Brežņevam esot zināma viņa nostāja.

Savienoto valstu zinātņu akadēmija Vašingtonā paziņojusi, ka Sachārova vajāšana vai apcietināšana atsauksies uz amerikāņu - padomju turpmāko sadarbību zinātnes laukā. Amerikāņu zinātņu akadēmijas prezidents Halders nosūtījis ļoti asos vārdos deklarētu amerikāņu nostāju Padomju savienības zinātņu akadēmijas priekšsēdim Kaldišam. Tanī pašā laikā demokrats Vilburs Mils ierosināja pārtraukt saimniecisko palīdzību Padomju savienībai, ja Brežņevs nepārtrauc tūlīt Dr. Sachārova un rakstnieka Solžeņicina vajāšanu. Sachārovs pasaules uzmanības degpunktā nokļuva ar britu parlamenta konservātīvo deputāta Gudharda ierosinājumu piešķirt Andrejam Sachārovam šī gada Nobela miera prēmiju.

Ir jāšaubās, vai Brežņevam izdosies apklusināt Sachārova balsi, jo viņš runā to miljonu vārdā, kas sauc pēc brīvības Padomju savienībā. Ja Brežņevam būs jāpacieš Sachārova aktīvitāte, tad tas būs solis tuvāk patiesam mieram pasaulē, jo Sachārova neredzamā atbalstītāju armija dienu dienā augs.

Aleksandrs Ķegumnieks

Latviešu jaunieši pie Pad. savienības Stokholmā demonstrācijā prasīja izlaist no Rīgas Dānielu Brūveru uz Rietumvāciju, nesot plakātu ar uzrakstu: „Izlai žiet Leonu Brūveru no Pad. Latvijas pirms viņa jaunā sieva nav kļuvusi atraitne." Augšējā attēlā plakātu nes kāda sēru drēbēs tērpta jauniete. Brūvers tagad no Pad. savienības „izrai dīts".

Helsinku atskaņas . . .

(Pārnesums no 1. lp.)

Par Latviešu nacionālās apvienības Kanadā politiskām aktīvitātēm un sakariem ar valdības iestādēm Helsinku notikumu laikā informēja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Arī viņš atzinīgi novērtēja U. Gravas rīcību, uzsverot, ka ar to nereti riskēta pat dzīvība. No pagātnes pieredzējumiem zinām, ka ar redzamākiem pretkomūnisma cīnītājiem izrēķināšanās ir nesaudzīga un nepazīst robežu.

Sekoja īsa krāsu filmas izrāde par Jumja zīmes ideju un tapšanu. Jau kopš seno kristiešu laikiem daudzām tautām ir bijušas savas idejiskas zīmes. Ja tagad mūsu nacionālais sauklis ir Latviju latviešiem, tad apvienojot šos pirmos L burtus kopējā zīmē, rodas senajiem latviešiem pazīstamā Jumja zīme, kas nozīmē auglību. Šodien mums izšķirošā vairs nav dabas labvēlība vegetācijai, bet izšķirošs ir gan tautas dzīvā spēka pieaugums, jo bez latviešiem nebūs nākotnes Latvijas. Tādēļ Jumja zīme ir nacionāls simbols, kas apvieno mūsu tautas vitālos spēkus, kā šeit brīvajā pasaulē, tā arī okupētajā Latvijā. Tā ir zīme, kas pakāpeniski iekaro visu nacionāli domājošo latviešu sirdis vienalga, kur arī katrs atrastos. Šī Jumja zīme un prasība Latviju latviešiem bija par iemeslu Helsinku notikumiem un Pad. imperijas ārlietu ministra Gromiko satraukumam, par ko jau tik plaši ziņots.

Ļoti ierobežotā laika dēļ PB LA valdes priekšsēdis un baltiešu delegācijas vadītājs U. Grava konspektīvā veidā pastāstīja dažus epizodus no Helsinku notikumiem, par ko prese atturējusies ziņot. Kaut gan paredzētā preses konference nenotika, tomēr daudzu laikrakstu pārstāvji informēti par baltiešu stāvokli un prasībām. Notikušas arī daudzas sarunas un intervijas, bet no tām laikrakstos parādījies visai maz, jo korespondentu darbs atkarīgs no redakcijām, kas nozīmē jaunu darbības lauku nākotnē. U. Grava apšaubīja, ka viņa īsā, bet nozīmīgā saruna ar Gromiko būtu bijusi par vienīgo iemeslu baltiešu apcietināšanai, jo priekšā stāvošā preses konference un citas aktīvitātes komūnistu bloka valstīm bija liels bieds un tās vēlējās no baltiešiem tikt vaļā iespējami vienkāršākā veidā. Tā bija augsta diplomatiska spēle, kas pateicoties ASV līdzdalībai, beidzās mums labvēlīgi. Vispār tie, kas nodarbojas ar starptautisko politiku, Baltijas valstu stāvokli izprot un mūsu prasības atzīst par taisnīgām un pareizām, bet galveno iniciātīvu sagaida no ASV.

Savas konspektīvās piezīmes U. Grava beidza ar secinājumu, ka Pasaules baltiešu apvienība ir akceptēta kā respektējama organizācija un pilnīgi noraidāma doma, ka esam aizmirsti, vai neviens mūs negribētu uzklausīt. Svarīgi arī tas, ka Helsinku notikumi liecina, ka visa baltiešu sabiedrība tiem sekojusi un jutusies iesaistīta. Tie nav palikuši bez ietekmes arī okupētajā Latvijā, kur 20. augustā partijas oficiozs Cīņa bija spiests pakavēties garākā rakstā par „reakcionāro trimdinieku subversīvo darbību".

Sanāksmes beigās, par cik to ierobežotais laiks atļāva, daži klausītāji izteica arī nozīmīgākus jautājumus. Tā O. Akmentiņš jautāja, kādēļ, piemēram, šajos dziesmu svētkos neizmanto izdevību ar Jūlijas Niksones-Eizenhaueras starpniecību uzņemt tiešus sakarus ar ASV prezidentu Niksonu?

U. Grava atzina par kļūdu, ka līdz šim esam paraduši dziesmu svētkus un līdzīgus sarīkojumus atzīmēt kā tautas svētkus, bez plašākas nacionāli politiskas nozīmes, kaut gan bieži vien vietējie politiķi tos izmanto saviem politiskiem mērķiem un vēlēšanu kampaņām.

Arī vairāki citi runātāji atzina līdzšinējo ASV politiku Baltijas valstu jautājumā par pārāk pasīvu un ieteica mūsu centrālo organizāciju vadītājiem meklēt ceļus un iespējas, kā panākt ne tikai labvēlīgāku nostāju, bet arī lielāku aktīvitāti, jo visi notikumi liecina, ka vienīgi ASV var darīt kaut ko mūsu labā.

R. N.